la şedinţa activului central de partid şi de stat

nios închegată, unitară, asupra lumii în care trăim. O viziune care respinge imobilismul, tratările şablon, rigiditățile dogmatice. Suflul proaspăt pe care îl degajă acest document, solid în logica şi argumentarea sa, este inseparabil de o luciditate aflată în conexiune cu realităţile, de o receptivitate deosebită faţă de adevărurile vieţii. Căci toţi cei care au auzit expunerea sau au citit-o, apoi, în paginile ziarelor au fost puternic impresionaţi de spiritul deschis, de abordarea fără ocolişuri a unor probleme vitale. Situaţia din lumea contemporană a fost înfăţişată cu precizie, evidenţiindu-se procesele pozitive, ca şi manifestările negative, deoarece în zilele noastre sîntem martori ai ascensiunii forţelor ce militează pentru libertate, independenţă, progres social, pace trainică, dar, în acelaşi timp, nu putem ignora persistenţa unor forţe retrograde ale căror acţiuni periclitează securitatea internaţională. Evoluţia mondială este departe de a fi rectilinie, refuză judecăţile simpliste, aprecierile perimate. Ea trebuie înţeleasă în toată complexitatea ei, cu fenomenele uneori contradictorii, cu situaţiile care pot apărea, în anumite împrejurări, paradoxale, dar a căror origine trebuie depistată şi clarificată. Nu se poate face abstracţie de cele două orientări fundamentale care se înfruntă în lume : cea a forţelor pentru care progresul este organic legat de afirmarea independenţei naţionale, a dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinele sale, a principiilor egalităţii depline şi respectului reciproc ca temelie a raporturilor interstatale şi, în opoziţie, cea promovată de adepţii vechii politici imperialiste de dominaţie şi dictat care doresc să-şi impună formulele retrograde. Confruntarea dintre cele două orientări îşi pune pecetea pe întreaga situaţie mondială.

Orice analiză, pentru a fi veridică şi pentru a putea îndrepta spre concluzii mobilizatoare, trebuie să ţină seama, la proporţii juste, de tendinţele care se manifestă în viaţa internaţională. Partidul nostru acţionează tocmai în acest mod : documentele sale stau mărturie a statorniciei cu care a evaluat clarvăzător fenomenele contemporane. Expunerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu duce mai departe, cu fermitate comunistă, analiza efectuată la Congresul al XI-lea şi la Conferinţa Naţională ale partidului. Se evidenţiază, astfel, faptul că în ultima vreme s-a produs o ascuţire a contradicţiilor pe plan mondial, ajungîndu-se la o intensificare a tendinţelor de reîmpărţire a zonelor de influenţă, de întărire a dominaţiei în diferite părţi ale lumii. Această situaţie generează tensiune, alimentează conflicte, creează noi focare de încordare. Experienţa trecutului obligă la prudenţă. Pericole grave planează asupra Terrei şi cauza menţinerii păcii impune să privim în faţă adevărul.

Tendinţele spre o nouă reîmpărţire a lumii, bătălia pentru sfere de influenţă şi pieţe de desfacere nu sînt de dată recentă. Ele — se ştie — aparţin perioadei imperialismului şi vor dispare odată cu acesta. Actualele tendinţe sînt, însă, legate de adîncirea crizei economice — care afectează totalitatea sectoarelor. Eşecul încercărilor de a ieşi din criză, persistenţa efectelor negative ale depresiunii, amploarea şomajului, instabilitatea monetară, acuitatea problemelor energetice conferă dimensiuni noi unor contradicţii ce se menţin, chiar dacă în anumite momente par estompate.

Gravitatea situaţiei provine din excesiva proliferare a armamentelor şi mijloacelor de distrugere. Politica forţei are la dispoziţie arsenale imense, arme sofisticate. S-au creat, în acest mod, pericole incalculabile pentru planeta noastră. Recrudescenţa tendinţei de recurgere la forţă se produce pe fundalul unei curse a înarmărilor fără precedent. Această tendinţă este inadmisibilă în orice condiţii. Ea devine, însă, extrem de primejdioasă în prezent. Atrăgînd atenţia că, în mod obiectiv, recurgerea la forţă, folosirea căii militare, reprezintă astăzi pericolul principal în viaţa internaţională, partidul nostru lansează un semnal de alarmă, pentru ca forţele antiimperialiste să poată împiedica degradarea situaţiei, pentru ca popoarele să fie în cunoştinţă de cauză.

Promotor al unei politici noi, cu adevărat democratice

Din multitudinea de idei a expunerii iese în relief conceptul privind o nouă politică internaţională, concept pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu îl îmbogăţeşte, conferindu-i valenţe deosebite. O nouă politică presupune democratizarea vieţii internaţionale, abolirea practicilor şi metodelor injuste ale epocii în care statele puternice îşi impuneau voinţa celor mai slabe decît ele. Tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** subliniază : **„In opoziţie cu tendinţele de reîmpărţire a zonelor de influenţă şi dominaţie se afirmă tot mai puternic o politică nouă, de colaborare între state, pe baza deplinei egalităţi în drepturi, a principiilor independenţei şi suveranităţii naţionale, a neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc — singura care poate asigura o evoluţie democratică a vieţii politice mondiale, raporturi de prietenie şi colaborare între toate naţiunile, întărirea securităţii şi păcii generale“.** Secretarul general al partidului arată că forţele progresiste, revoluţionare, ţările socialiste trebuie să sprijine această politică, să facă totul pentru generalizarea ei pe arena mon-

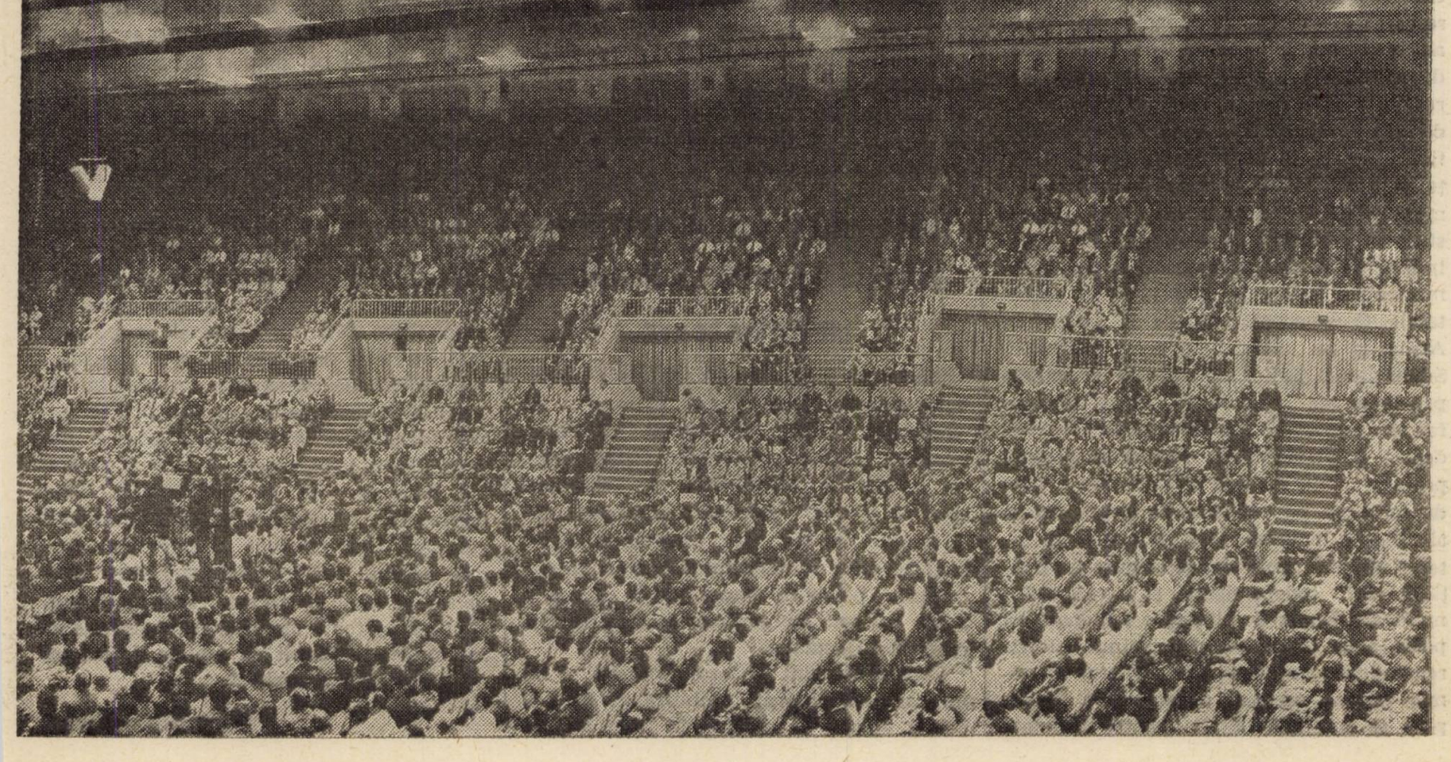

dială. Punctele de vedere exprimate de România, acțiunile întreprinse atestă fidelitatea față de efortul destinat instaurării unei asemenea politici noi, definită prin echitate și spirit realmente democratic, în raporturile dintre toate statele. Întreaga activitate internațională a țării noastre este consacrată acestui obiectiv cardinal.

De pe pozițiile unei desăvîrșite principialități comuniste au fost examinate multiplele aspecte ale raporturilor cu țările socialiste. S-a evidențiat în mod limpede că politica de dezvoltare continuă a relațiilor de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste s-a dovedit justă și va trebui continuată cu toată fermitatea. Prin glasul cel mai autorizat al partidului și statului nostru s-a arătat că România va acționa și în viitor pentru a contribui la depășirea divergențelor, la soluționarea problemelor existente între țările socialiste pe calea discuțiilor directe între părțile interesate, pentru evitarea accentuării dezacordurilor. Bunele legături cu o țară socialistă nu sînt incompatibile cu legături la fel de bune cu o altă țară socialistă, chiar dacă între acestea pot exista puncte de divergență. Ca și pînă acum, nu ne vom lăsa atrași pe panta polemicilor, nu vom accepta blamarea unei țări socialiste sau a alteia, etichetările care evocă practici nefericite ale trecutului. Raporturile României cu toate țările socialiste — cu absolut toate, fără nici o excepție — se completează într-un ansamblu unitar, armonios, edificat pe fundamentul politicii noastre de neobosită contribuție la întărirea unității și solidarității tuturor țărilor socialiste, la creșterea forței și influenței socialismului în lume.

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu a pus în lumină și alte laturi esențiale ale actualității, de o atenție deosebită bucurîndu-se relațiile cu țările în curs de dezvoltare, cu statele nealiniate. La acest capitol, elementul fundamental este reprezentat de rolul tot mai important pe care îl joacă în viața internațională țările respective — forță de seamă în lupta antiimperialistă, pentru că, indiferent de opțiunile viitorului, ele sînt vital interesate în promovarea unei politici noi, de deplină egalitate în drepturi și de autentică echitate, în consolidarea independenței și suveranității naționale. Divergențele manifestate în ultimele luni între diferite state în curs de dezvoltare, divergențe indisociabile de amestecul străin și de moștenirea colonială, sînt profund regretabile. O dovedește ceea ce se petrece în Africa și nu numai pe acest continent. Solidaritatea țărilor confruntate cu acutele probleme ale dezvoltării, ca și unitatea forțelor naționale din fiecare țară, se vădesc a fi primordiale pentru ca această parte a lumii, în care trăiesc sute și sute de milioane de oameni, să poată depăși rămînerile în urmă, să-și valorifice în interes propriu resursele, să asigure un conținut real independenței și suveranității naționale. Lupta de eliberare națională nu poate avea drept punct terminus cucerirea independenței politice. Frontul economic rămîne esențial deoarece pe acest plan se continuă bătălia pentru libertate care îmbracă forme noi, mai subtile. În fond, se constată o continuitate a mișcării de eliberare națională care se împletește cu efortul pentru afirmarea independenței în toate compartimentele ei și pentru depășirea stărilor de subdezvoltare.

Consolidarea mișcării nealiniaților, la activitatea căreia România participă în calitate de invitată, dobîndește o însemnătate specială, întrucît statele ce o compun constituie un factor de democratizare a relațiilor internaționale, indispensabil — în actualul raport de forțe — pentru a garanta o evoluție pozitivă, în consens cu interesele tuturor popoarelor.

În sfîrșit, examenul relațiilor mondiale relevă că diferențele de orînduiri sociale se vor păstra încă multă vreme, că vor continua să existe pe lîngă țările socialiste, cele capitaliste, ca și țările în curs de dezvoltare — dintre care unele optează pentru socialism, iar altele posedă o economie mixtă. Perceperea resorturilor acestui fenomen pledează pentru o amplă conlucrare în spiritul coexistenței pașnice, pentru eforturi conjugate în căutarea unor soluții politice dosarelor presante ale lumii. Este o coordonată de prim ordin a politicii externe românești care dezvoltă continuu relații cu toate statele lumii, indiferent de structurile sociale sau politice cărora le aparțin.

Conceptul unei politici noi domină expunerea de pătrunzătoare clarviziune a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Stringentele probleme ale prezentului — de la dezarmare la eradicarea subdezvoltării, dar lista lor este lungă și nu este cazul a omite Europa — nu mai pot fi abordate într-un cadru îngust, într-un „club" în care accesul se dobîndește pe bază de mărime. Strălucita analiză a situației existente și a perspectivelor indică necesitatea participării tuturor statelor — mari, mijlocii și mici — la reglementarea problemelor vitale. Rolul țărilor mari trebuie recunoscut, dar nici un moment nu avem dreptul să uităm că cele mai interesate în democratizarea vieții internaționale rămîn statele mici și mijlocii pentru că ele sînt vizate de politica de dominație, pentru că ele sînt primele victime ale agresiunilor și pentru că ele sînt nevoite să-și apere continuu independența.

Înalt simț de răspundere, poziție activă, atitudine mobilizatoare

Abordînd aspectele esențiale ale actualului moment internațional, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu dezvăluie realități, explică fenomene, indică soluții, avansează propuneri. Se realizează „radiografierea" stărilor de lucruri, dar se merge dincolo de constatări, către cauzele care le determină, detectîndu-se soluțiile potrivite, enunțîndu-se un program concret de acțiune pentru politica externă a României.

Concluziile sînt de ordin practic și au un caracter puternic mobilizator. Se exprimă viguros încrederea în forța popoarelor, în puterea lor de a contracara politica forței. Opinia publică dispune de resursele necesare spre a determina rezolvarea pașnică a problemelor litigioase în Africa, ca și în Orientul Mijlociu, sau oriunde în lume, de a impune un spirit constructiv în viața internațională.

Un accent deosebit este pus pe rolul partidelor comuniste și muncitorești care exercită o puternică influență atît în viața națională, cît și pe plan internațional. Raportul dialectic dintre autonomia fiecărui partid și solidaritatea de luptă a mișcării comuniste este înfățișat cu o mare putere de convingere. În acest context se impun considerentele privind utilitatea unor noi reuniuni ale partidelor comuniste și muncitorești din Europa, ca și îndemnul la o atitudine combativă în marile confruntări ideologice. Este prilejul de a reafirma un punct de vedere clar asupra democrației și a drepturilor omului, incompatibile cu exploatarea, asuprirea și discriminarea — națională, socială sau rasială.

Viziunea pe care o oferă expunerea este profund optimistă, deși nici un moment nu sînt trecute sub tăcere laturile negative ale evoluției mondiale, nu sînt ignorate pericolele la adresa păcii, ca și prejudiciile pe care le creează diviziuni artificiale. Tovarășul **Nicolae Ceaușescu** arată: **„Se poate afirma că analiza științifică, materialist-dialectică a fenomenelor și tendințelor ce se manifestă astăzi pe plan mondial demonstrează că există perspective reale ca viața internațională să cunoască o evoluție pozitivă, ca popoarele să-și impună tot mai mult voința de a trăi într-o lume a păcii și colaborării, de a se dezvolta și conlucra libere pe calea progresului economic și social, a bunăstării și civilizației. Deși în viața internațională există, în prezent, serioase și grave contradicții, stări de încordare și conflicte, deși paralel cu creșterea avîntului luptei popoarelor pentru libertate, independență și progres asistăm și la momente de recul, de scădere a intensității acestei lupte, se poate spune că în ansamblu tendința generală este pozitivă".** Încrederea exprimată se întemeiază pe fapte și cel mai evident dintre acestea este capacitatea incontestabilă de care dispun popoarele de a depăși obstacolele în calea făuririi unei lumi a păcii, mai bune și mai drepte. Căci viitorul aparține popoarelor!

Țara întreagă a ascultat cu emoție strălucita expunere, recunoscînd în ideile exprimate de secretarul general al partidului dovada supremă a unui înalt spirit de răspundere față de interesele poporului, față de cauza socialismului și comunismului. Adeziunea unanimă a poporului la pozițiile și orientările cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu o demonstrează telegramele și mesajele care, din întreaga țară, se îndreaptă în șuvoi neîntrerupt, în aceste zile, către încercatul comunist care conduce cu bărbăție destinele națiunii noastre socialiste, către omul de stat al cărui nume este rostit cu respect și stimă pe toate meridianele. Adeziune ce se împletește fericit cu faptele de muncă pentru propășirea patriei.

Eugeniu Obreja

Noua întîlnire prietenească între tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Leonid Brejnev

Noul dialog româno-sovietic la nivelul cel mai înalt, prilejuit de întîlnirea, în Crimeea, dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, şi tovarăşul Leonid Ilici Brejnev, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., constituie un eveniment de deosebită semnificaţie pentru dezvoltarea şi pe mai departe a raporturilor de prietenie şi colaborare între cele două ţări şi popoare.

Schimbul de păreri ce a avut loc, într-o atmosferă sinceră, prietenească, între cei doi conducători de partid şi de stat asupra direcţiilor şi perspectivelor de dezvoltare pe multiple planuri a legăturilor dintre Partidul Comunist Român şi Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, dintre popoarele român şi sovietic a reliefat existenţa unor mari posibilităţi pentru dezvoltarea colaborării reciproc avantajoase în diverse domenii, în special pentru extinderea şi adîncirea în continuare a relaţiilor economice, în legătură cu programele speciale de colaborare pe termen lung adoptate la cea de-a XXXII sesiune a CAER.

Este un fapt cunoscut că, beneficiind de vechi şi bogate tradiţii, precum şi de cadrul politico-juridic principial oferit de Tratatul de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală, reînnoit la Bucureşti, la 7 iulie 1970, relaţiile româno-sovietice se dezvoltă continuu, pe cele mai diverse planuri. Hotărîtoare, pentru această evoluţie consecvent ascendentă, se dovedesc întîlnirile şi convorbirile dintre tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Leonid Ilici Brejnev care, de fiecare dată, au deschis orizonturi tot mai largi conlucrării fructuoase, au dat impulsuri remarcabile dezvoltării prieteniei ce uneşte cele două popoare, au adus contribuţie determinantă la ridicarea acesteia pe o treaptă superioară. Un moment cu înalte semnificaţii în bogata cronică a dialogului româno-sovietic la cel mai înalt nivel l-a constituit, fără îndoială, întîlnirea de la Bucureşti, din noiembrie 1976, dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Leonid Ilici Brejnev. Declaraţia privind dezvoltarea continuă a colaborării şi prieteniei frăţeşti dintre Partidul Comunist Român şi Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, dintre România şi Uniunea Sovietică, care consemnează rezultatele rodnice ale acestei întîlniri, deschide perspective dintre cele mai ample relaţiilor dintre partidele, ţările şi popoarele noastre, exprimînd, prin întregul său conţinut, voinţa şi hotărîrea semnatarilor de a întări şi mai mult, în viitor, legăturile bilaterale de prietenie, colaborare şi solidaritate, de a acţiona în mod ferm şi tenace pentru aprofundarea permanentă a acestora.

Dezvoltarea continuă a relaţiilor de prietenie, colaborare şi solidaritate între Republica Socialistă România şi Uniunea Sovietică ocupă un loc de prim rang în politica noastră externă, în cadrul căreia, după cum se ştie, o preocupare centrală o constituie dezvoltarea raporturilor şi conlucrării frăţeşti cu toate ţările socialiste. Subliniind cu pregnanţă, în cursul expunerii la recenta şedinţă a activului central de partid şi de stat, această orientare de principiu, cu caracter programatic, a politicii externe promovate de partidul şi statul român, tovarăşul Nicolae Ceauşescu releva bunele raporturi existente între România şi Uniunea Sovietică, evidenţiind, totodată, voinţa de dezvoltare a acestora în continuare. **„Am pornit şi pornim în promovarea acestei politici** — declara tovarăşul **Nicolae Ceauşescu — atît de la bogatele tradiţii istorice ale raporturilor de stimă şi preţuire reciprocă, de prietenie şi întrajutorare dintre popoarele noastre, dintre clasa muncitoare şi forţele progresiste din cele două ţări, dintre partidele noastre comuniste, cît şi de la faptul că România şi Uniunea Sovietică sînt ţări socialiste vecine. Colaborarea multilaterală, relaţiile de prietenie şi bună vecinătate cu Uniunea Sovietică vor constitui şi în viitor o preocupare deosebită a Partidului Comunist Român, a Republicii Socialiste România".**

Este un fapt de natură să dea naştere, în mod reciproc, la profunda satisfacţie că raporturile ce se dezvoltă în prezent între România şi Uniunea Sovietică înregistrează, în numeroase domenii, rezultate rodnice. Astfel, o mărturie grăitoare în acest sens o constituie şi faptul că Uniunea Sovietică deţine primul loc în rîndul partenerilor economici ai României, precum şi faptul că, în actualul cincinal, există toate premisele pentru ca volumul schimburilor reciproce să depăşească prevederile iniţiale. O evoluţie ascendentă cunoaşte colaborarea româno-sovietică în domeniul tehnico-ştiinţific, în cel cultural, pe alte planuri.

În cursul convorbirii, tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Leonid Ilici Brejnev au acordat o atenţie deosebită problemelor de politică externă, remarcînd însemnătatea primordială ce revine, în actualele condiţii, eforturilor îndreptate în direcţia dezarmării, în primul rînd, a dezarmării nucleare. Pornind de la aceasta, a fost subliniată necesitatea de a se acţiona pe toate căile pentru transpunerea în viaţă a prevederilor documentului final al sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrate problemelor dezarmării.

Dezvoltarea procesului destinderii pe plan mondial, completarea destinderii politice prin măsuri concrete de dezangajare militară a fost şi reprezintă un obiectiv important al politicii ambelor ţări. Relevîndu-se aceasta, a fost, de asemenea, evidenţiată în cadrul convorbirii marea importanţă a coeziunii tuturor forţelor iubitoare de pace, democratice în lupta pentru respectarea drepturilor inalienabile ale popoarelor la libertate şi independenţă, împotriva oricărui amestec din afară în viaţa lor internă.

Exprimînd deplina adeziune la politica internă şi externă a partidului şi statului nostru, opinia publică, întregul popor român îşi exprimă profunda convingere că, avînd drept suport temeinic contribuţiile pe care le aduc, constant, convorbirile româno-sovietice la cel mai înalt nivel, raporturile prieteneşti şi de colaborare multilaterală dintre partidele, ţările şi popoarele noastre se vor dezvolta şi pe mai departe intens, în interesul reciproc, al cauzei socialismului şi păcii în lume.

N. Pătraşcu

„Lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, promovarea unor relații economice bazate pe principii de deplină egalitate și echitate constituie, în fond, o continuare nemijlocită a luptei împotriva imperialismului și colonialismului".

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Expunerea la ședința activului central de partid și de stat)

Instaurarea noii ordini economice și democratizarea relațiilor internaționale

Ampla expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta ședință a activului central de partid și de stat a constituit o puternică reafirmare a pozițiilor României socialiste — profund pătrunse de o înaltă responsabilitate față de destinele umanității, de cerința imperioasă a trecerii de la discuții la acțiune, de la principii la fapte — și în problema de însemnătate majoră a instaurării noii ordini economice internaționale, cu elementul ei central : lichidarea subdezvoltării, de care depinde, în fond, asigurarea progresului și păcii în lume. A fost subliniată, în mod deosebit, necesitatea participării tuturor statelor, fără deosebire de mărime, potențial, nivel de dezvoltare, situare geografică sau sistem politico-social la eforturile vizînd instaurarea noii ordini, aceasta însemnînd soluționarea reciproc avantajoasă a complexelor și gravelor probleme economice care confruntă omenirea și afectează, într-o măsură sau alta, toate țările și popoarele.

Militînd neobosit pentru edificarea unei noi ordini internaționale, România pornește de la misiunea de mare răspundere ce revine țărilor socialiste pe arena mondială în promovarea unei lumi noi, mai bune și mai drepte, în sprijinirea, în spirit de solidaritate militantă, a luptei și eforturilor țărilor în curs de dezvoltare pentru prosperitate, pentru înlăturarea racilelor și consecințelor generate de practicile imperialiste. Este un fapt că, pînă în prezent, unele țări socialiste au rămas în afara preocupărilor pentru instaurarea unei noi ordini, declarînd că această problemă trebuie să preocupe țările care au avut colonii, care sînt responsabile de existența subdezvoltării și care au, deci, obligația să contribuie la soluționarea ei. Se pare că, în ultimul timp, ceva s-a modificat în această poziție, dar nu se poate spune că s-a mers pînă la capăt. Trebuie avut în vedere faptul că lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale reprezintă, în fond, o continuare firească, nemijlocită a luptei împotriva imperialismului și colonialismului. **„Iată de ce** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — este necesar să se unească într-un tot unitar mișcarea revoluționară cu lupta pentru lichidarea subdezvoltării, pentru făurirea noii ordini economice și politice internaționale. Considerăm că țările socialiste, partidele comuniste și muncitorești, mișcarea revoluționară, toate forțele progresiste, democratice, trebuie să sprijine activ această luptă, să ocupe un loc important în eforturile pentru realizarea acestor obiective majore ale lumii de azi. Inclusiv partidele comuniste din țările capitaliste dezvoltate au obligația de a sprijini activ cererile drepte ale popoarelor în curs de dezvoltare de a participa nemijlocit și cu toată forța la eforturile pentru instaurarea noii ordini economice internaționale. Aceasta corespunde principiului solidarității, internaționalismului !"**

În acest spirit, în recenta expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a dat, din nou, glas hotărîrii ferme și neabătute a partidului și statului nostru de a-și aduce, în continuare, întreaga contribuție concretă, cu ideea și fapta, la realizarea acestui obiectiv arzător al contemporaneității.

Conceptul românesc asupra noii ordini economice internaționale — elaborat de Partidul Comunist Român, în mod direct de secretarul general al partidului, președintele țării, Nicolae Ceaușescu — se înfățișează ca un ansamblu unitar, conturînd, într-o structură închegată, necesitatea și posibilitatea noii ordini, conținutul, coordonatele, exigențele și obiectivele acesteia, căile și mijloacele practice pentru realizarea ei în viață. Ca o trăsătură fundamentală, acest concept are în vedere, în toate laturile sale, legătura indisolubilă dintre economic și politic, cu alte cuvinte **dimensiunea politică a noii ordini economice internaționale.** Merită a fi menționat că România a subliniat dimensiunea politică a noii ordini economice mondiale încă de la început, din perioada afirmării acesteia, pe plan internațional, ca subiect de reflecție și direcție de acțiune — putîndu-se vorbi chiar de o contribuție românească de pionierat într-o atare privință.

Sublinierile românești ale dimensiunii politice a noii ordini economice au introdus, în abordările internaționale referitoare la complexa problematică a noii ordini, două teze distincte, dar complementare, alcătuind un tot unitar — ambele de o majoră semnificație : **nu s-ar putea concepe o nouă ordine economică în sine, fără lichidarea vechilor raporturi de inegalitate pe plan politic neputînd exista, de fapt, o ordine nouă pe plan economic ; nu s-ar putea vorbi de o adevărată securitate în lume, fără justiție și egalitate între țări pe tărîm economic (din punctul de vedere al nivelului dezvoltării), noua ordine economică fiind, în esență, o problemă a păcii.** Caracterul lor obiectiv a impus ambele aceste teze pe plan internațional în ciuda reținerilor și reticențelor manifestate. Pe linia recunoașterii acestei interacțiuni, este semnificativ, de pildă, că al treilea raport către Clubul de la Roma — consacrat analizării problemelor noii ordini economice și întocmit de un grup de experți atît din țări industrializate, cît și din țări în curs de dezvoltare — a primit, în cele din urmă, denumirea „Restructurarea ordinii internaționale" (cu alte cuvinte nu numai a celei economice).

Economicul și politicul se articulează strîns pe tărîmul relațiilor internaționale, interpenetrîndu-se, intercondiționîndu-se prin multiple conexiuni și pe diverse planuri. Raporturile „independență politică — independență economică", „dezvoltare — decolonizare — dezarmare", „interdependență economică — dezvoltare de sine stătătoare", „inechitate economică — inechitate politică", „egalitate economică — egalitate politică", „dreptul asupra resurselor — progres economico-social", „cooperare—securitate" — sînt numai cîteva din aspectele acestor multiple legături. Ca atare, laturile economică și politică ale relațiilor internaționale nu ar putea fi nicidecum separate una de alta, cu atît mai mult cu cît realitatea dovedește că interconexiunea dintre ele a devenit și tinde să devină tot mai pronunțată în lumea contemporană (în condițiile amplificării procesului revoluționar de afirmare a națiunilor și statelor suverane, a voinței popoarelor de a dispune de ele însele, de a-și asigura dezvoltarea de sine stătătoare prin promovarea progresului lor economico-social, precum și în condițiile creșterii interdependențelor dintre economiile diferitelor țări).

Ca alternativă cu adevărat înnoitoare la actualele stări de lucruri din economia mondială, noua ordine economică internațională nu poate însemna doar o restructurare în sens strict economic, întrucît înseși determinările acestor stări de lucruri nu sînt numai de ordin strict economic, ci, deopotrivă, de ordin politic. Actualele discrepanțe, asimetrii, disproporții, distorsiuni, inechități, manifestări de criză, instabilitate și dezechilibru de pe plan economic internațional sînt, în ansamblul lor, consecințe directe ale practicilor politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de asuprire și dominație, de dezvoltare a unor state pe seama altora. Subdezvoltarea, decalajele — aceste principale elemente de dezechilibru ale economiei mondiale contemporane, a căror lichidare constituie filonul central al noii ordini economice internaționale — își au obîrșii de natură

politică, ce trebuie căutate în relația de dependență colonială din trecut, care a împiedicat dezvoltarea normală, armonioasă, multilaterală a economiilor țărilor actualmente subdezvoltate, imprimîndu-i, dimpotrivă, o evoluție unilaterală, nediversificată. Și dacă persistența subdezvoltării, tendința chiar de adîncire a decalajelor sînt legate de imposibilitatea obiectivă a eradicării lor automate, odată cu înlăturarea pe plan politic a relației coloniale, ele sînt legate, în egală măsură, de menținerea unor structuri învechite, inechitabile în relațiile internaționale, cu alte cuvinte avînd și în prezent determinări de ordin nu numai economic, dar și politic. Ca atare, și eliminarea subdezvoltării, a decalajelor, a celorlalte discrepanțe și distorsiuni din economia mondială — altfel spus înlăturarea actualelor stări de lucruri sau înfăptuirea noii ordini economice internaționale — constituie o problemă care nu poate fi doar economică, întrucît ea presupune și reclamă repudierea din viața internațională a oricăror sechele ale politicii și practicilor anacronice care au dus la apariția și care contribuie la perpetuarea acestor stări de lucruri.

Iată de ce, în concepția românească asupra noii ordini economice internaționale — așa cum este aceasta structurată în documentele oficiale de partid și de stat, în declarația difuzată la Națiunile Unite de țara noastră cu prilejul celei de a VII-a sesiuni extraordinare a Adunării Generale — primele coordonate sînt de ordin politic. Președintele **Nicolae Ceaușescu** le sintetiza astfel : **„Noi considerăm că instaurarea noii ordini trebuie să pornească în primul rînd, de la lichidarea cu desăvîrșire a politicii de inegalitate, dominație și asuprire a unor popoare de către altele, a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste. Noua ordine cere ca în lume să fie instaurate relații noi, bazate pe deplina egalitate în drepturi între toate națiunile, pe respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn deplin pe bogățiile naționale, de a-și alege liber calea dezvoltării economico-sociale, fără nici un amestec din afară“.**

Relevarea dimensiunii politice a noii ordini economice permite conturarea clară a conținutului de fond al schimbării pe care aceasta trebuie s-o reprezinte în raport cu ordinea actuală, corespunzător mutațiilor profunde petrecute în lume. Menținîndu-se voit sau nu, dar în orice caz în mod artificial, în sfera strictă a economicului, unii teoreticieni prezintă restrictiv aceste mutații ca simplă „diseminare“ (sau dispersiune) a „puterii economice“, limitînd noua ordine la schimbări superficiale, în formă ori de formă, sau chiar refuzînd ideea unei noi ordini și văzînd soluții la actualele stări de lucruri în ordinea prezentă, cu unele amendamente îndeosebi de ordin cantitativ, și nu calitativ. Este fără îndoială absolut exact că cerința țărilor în curs de dezvoltare privind instaurarea unei noi ordini este expresia și rezultatul afirmării tot mai active a acestor țări în lume, a creșterii rolului și influenței lor în viața internațională. Dar semnificația acestor mutații nu poate fi rezumată la o simplă „diseminare a puterii“. Ceea ce, în esență, solicită țările în curs de dezvoltare, printr-o nouă ordine, nu este o reîmpărțire sau o redistribuire a puterii, ci tocmai abandonarea și abolirea practicilor decurgînd din vechiul concept de putere — care a implicat și determinat asuprire și dominație, relații de dependență, dezvoltarea unor state pe seama altora — ci, dimpotrivă, afirmarea unui nou concept de putere (al dreptului), bazat pe egalitatea deplină a statelor, indiferent de forța și mărimea lor, pe respectarea strictă a suveranității și independenței naționale, pe echitate și justiție, pe neamestec în treburile interne, pe avantaj reciproc, cu alte cuvinte pe principii cu adevărat noi, democratice. Iar toate acestea nu-și pot găsi înfăptuire în „vechiul sistem“ — nici chiar într-o variantă îmbunătățită a acestuia —, ci într-o ordine nouă, cu transformarea radicală a esenței, a conținutului, la temelia căreia să fie așezate, în mod ferm, egalitatea politică și economică a tuturor statelor, conceptul de putere al dreptului și nu al forței, democrația internațională.

Bazată pe principii noi, superioare, și menită să consfințească egalitatea economică și politică între toate statele lumii, noua ordine economică și politică presupune **asigurarea condițiilor pentru ca fiecare din acestea să-și poată exercita dreptul inalienabil la dezvoltare.** În condițiile actuale, progresul economico-social al fiecărei națiuni nu poate fi obținut în afara exercitării plenare a dreptului ei sacru de a dispune de sine, de propriile resurse și, în același timp, în afara angrenării ei ample în schimburile internaționale, cu alte cuvinte, **nu poate exista dezvoltare decît în independență și, totodată, în interdependență.**

Pe de-o parte, aceasta reclamă **întărirea independenței tuturor țărilor**, afirmarea în continuare cu tot mai mare putere a națiunilor și statelor suverane. Cadrul național — după cum demonstrează însești realitățile — rămîne, în lumea contemporană, unica structură capabilă să asigure și să propulseze dezvoltarea pe plan economic, social, cultural, politic a popoarelor. Se relevă, în acest sens, **cerința ca fiecare națiune să-și asume responsabilitatea primordială ce îi revine în promovarea progresului și propășirii sale,** mobilizîndu-și, în acest scop, resursele și energiile creatoare, întregul potențial material și uman, intensificîndu-și eforturile în vederea dezvoltării industriale, a edificării unei economii naționale moderne, diversificate — condiții de bază ale consolidării independenței și emancipării suverane. De asemenea, se evidențiază **necesitatea ca fiecare popor să fie pe deplin liber să-și aleagă calea dezvoltării sale,** fără amestec, ingerințe sau presiuni economice, politice sau militare din afară, și, în același timp, **imperativul exercitării de către fiecare popor a controlului național asupra bogățiilor și resurselor sale, asupra tuturor activităților economice** — premisă esențială a dezvoltării de sine stătătoare, a declanșării unor mutații profunde în economie și în întreaga viață socială. Statuînd dreptul fiecărei țări, al fiecărui popor de a-și alege liber calea dezvoltării și sistemul politico-social, noua ordine economică internațională nu implică schimbarea orînduirilor sociale interne (care este o problemă aflată exclusiv în sarcina forțelor progresiste, revoluționare din fiecare țară în parte) și, ca atare, nu are în vedere înlăturarea capitalismului ca mod de organizare internă a societății ; ea înseamnă, însă, lichidarea relațiilor și structurilor pe care orînduirea capitalistă, politica imperialistă le-au generat pe plan internațional, a consecințelor lor inechitabile.

Pe de altă parte, asigurarea progresului economico-social presupune **adîncirea interdependenței, concomitent cu schimbări în calitatea acesteia, pentru a o transforma într-o interdependență pe deplin echitabilă, între parteneri egali atît din punct de vedere politic, cît și economic,** astfel încît să fie, într-adevăr, de natură să impulsioneze și accelereze dezvoltarea fiecărei țări, să potențeze eforturile interne spre progres ale tuturor popoarelor, să contribuie efectiv la afirmarea plenară a fiecărei națiuni în viața internațională, în circuitul economic mondial. Independența și interdependența sînt elemente constitutive fundamentale ale unei noi ordini internaționale, relația strînsă dintre ele trebuind să caracterizeze această nouă ordine. Dar nu interdependența în sine sau în general, ci interdependența justă, echitabilă. Cu alte cuvinte, o interdependență care să țină cont de interesele tuturor, să respecte strict independența fiecăruia, să asigure condiții de egalitate economică și politică tuturor.

Se evidențiază, și din acest unghi de vedere, dimensiunea politică a noii ordini economice internaționale. Plasarea ariei de aplicare a noii ordini exclusiv pe tărîm economic poate conduce și conduce — în mod deliberat sau nu — la abordări preconizînd țeluri, căi și soluții în discordanță cu cele, obiectiv, necesare. Procedînd astfel, unii teoreticieni găsesc în limitarea la sfera economicului pretextul de a opera **numai** cu criterii și argumente „economice“, dintre care, în primul rînd, cu cel al unei pretinse „eficiențe“. Ca urmare, în viziunea lor, semnificația și conținutul noii ordini sînt reduse la îmbunătățirea „performanței economice“ pe plan mondial, prin „alocarea și exploatarea optimă a resurselor globului“. În numele pretinsei „eficiențe“, cadrul economic național este prezentat ca devenind „prea îngust“ pentru „optimizarea“ resurselor mondiale, accentuîndu-se, dimpotrivă, asupra rolului companiilor supranaționale sau al organizațiilor suprastatale. Se face abstracție, însă, în mod artificial, de aspecte politice majore : cui aparțin resursele și în beneficiul cui sînt alocate și exploatate acestea ? Este ignorată realitatea politică peremptorie a existenței statelor și economiilor naționale. Se trece cu vederea faptul că, fără echitate politică, simpla creștere economică, „îmbunătățirea performanței“ nu duc, nicidecum, la egalitate economică, la bunăstare generală, ci, dimpotrivă, la accentuarea discrepanțelor, la polarizarea bogăției.

Dar poate cel mai pregnant pun în lumină dimensiunea politică a noii orînduiri economice mondiale însești obiectivele, finalitatea acesteia. Realizarea unei noi ordini înseamnă, în fond, soluționarea complexelor și gravelor probleme economice actuale, de care depind securitatea și pacea în lume, soarta însăși a omenirii.

Actualele stări de lucruri pe tărîm economic internațional — subdezvoltarea, decalajele, criza materiilor prime și energiei, fluctuațiile prețurilor, perturbațiile financiar-monetare etc. — împietează, într-o formă sau alta, într-o măsură sau

alta, asupra tuturor țărilor. Ele afectează progresul general, dezvoltarea de ansamblu a schimburilor mondiale. De asemenea, aceste stări de lucruri constituie o permanentă sursă de instabilitate, de tensiune pe plan politic internațional. Îndeosebi, gravele asimetrii între nivelurile de dezvoltare ale statelor și, deci, discrepanțele adînci între condițiile de viață ale popoarelor, generează frustrare, suspiciuni, animozitate. Inegalitatea, accentuarea polarizării bogăției pe plan mondial duc, pînă la urmă, la contradicții între țări ; alte probleme economice nerezolvate, aflate într-o fază acută, determină conflicte între state. Ca atare, noua ordine — ca alternativă rațională la actualele stări de lucruri, ca modalitate eficientă de a evita confruntările și de a afirma colaborarea — se dovedește a fi nu numai în interesul economic direct al tuturor țărilor și popoarelor, ci și în interesul politic nemijlocit al acestora. Se evidențiază, astfel, că instaurarea unei noi ordini economice internaționale trebuie să fie rodul înțelegerii și conlucrării tuturor țărilor, fără deosebire de nivel de dezvoltare, potențial economic, situare geografică sau orînduire socială.

Este în interesul însuși al țărilor capitaliste dezvoltate de a participa constructiv la eforturile generale vizînd instaurarea noii ordini internaționale, marile și complexele probleme economice actuale neputînd fi soluționate separat, ci numai la scară globală. De altfel, — așa cum practica însăși, experiența au arătat — caracterul multisectorial al acestor probleme a refuzat încercările de abordare parțială, trunchiată sau limitată, iar caracterul global-mondial al noii ordini a negat, făcîndu-le să eșueze, tendințele de abordare cu participare restrînsă, sau de la grup la grup. S-a impus cu pregnanță concluzia că problemele crizei economice, ale noii ordini trebuie dezbătute și rezolvate cu participarea tuturor țărilor, respectiv în cadrul instituțional al Națiunilor Unite, ce corespunde tocmai acestei exigențe. De o deosebită importanță ar fi pe această linie — cum releva în recenta sa expunere tovarășul Nicolae Ceaușescu — organizarea unei sesiuni speciale a O.N.U. consacrată noii ordini economice internaționale. Ținerea acestei sesiuni cere în primul rînd țărilor în curs de dezvoltare să se pună de acord în privința unui program și a unei orientări clare în această privință. Este necesar ca o comisie a Organizației Națiunilor Unite să pregătească această sesiune, precum și documentele corespunzătoare, așa cum s-a procedat și în cazul sesiunii consacrate dezarmării. **„Sesiunea — sublinia președintele Nicolae Ceaușescu — va trebui să adopte un document clar, ferm, care să stabilească principiile, orientările și căile pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unor relații internaționale de tip nou, bazate pe deplină egalitate și echitate".**

Noua ordine economică este, în esență, o problemă atît a progresului, cît și a păcii. Deci, ea este o problemă deopotrivă economică și politică. Fără pace nu poate exista progres economico-social. Fără progresul tuturor țărilor, fără relații juste între acestea nu poate exista pace. O nouă ordine economică presupune, prin ea însăși, noi raporturi politice interstatale. Este, prin urmare, necesar, în viziunea țării noastre, ca instaurarea unor noi relații internaționale să vizeze atît latura lor politică, cît și latura lor economică, relevîndu-se, cu evidență, legătura strînsă între instituirea unor noi raporturi politice internaționale și instaurarea noii ordini economice internaționale, ca părți componente inseparabile ale aceluiași proces de făurire a unei lumi mai drepte și mai bune.

dr. Ilie Șerbănescu

Dezangajarea militară — cerință esențială a securității în Europa

Proces complex, edificarea securității pe continentul nostru se distinge prin caracterul complementar al aspectelor sale politice, economice, culturale și militare. Fiecare din ele își are însemnătatea sa proprie, forța sa de impact asupra raporturilor intraeuropene, dar este limpede, în același timp, că numai acțiunea lor comună este în măsură a determina un progres real și concret pe calea înfăptuirii obiectivului final. Orice edificiu își are legile sale, logica sa de construcție, și numai respectîndu-le se poate asigura soliditatea și funcționalitatea edificiului respectiv. În cazul securității europene, beneficiarii, care sînt înseși popoarele continentului, așteaptă pe bună dreptate ca acest obiectiv să le garanteze o existență și o dezvoltare pașnică, eliberate de orice constrîngere, teamă și amenințare. Deocamdată, Europa nu poate oferi o asemenea garanție. Pentru că, deși s-a realizat un început, nu se poate încă vorbi de eforturi reale pentru transpunerea integral în viață a documentelor semnate la Helsinki cu trei ani în urmă, pentru că, așa cum s-a adeverit la reuniunea de la Belgrad, există încă impedimente serioase în calea angajării totale pe calea construcției europene a securității și cooperării. Iar aceste impedimente, s-o spunem deschis, se identifică cu tendințele anumitor cercuri, influente, de a se opune prin diferite mijloace afirmării noilor relații, de egalitate și respect, de colaborare reciproc avantajoasă, cercuri care, tributare opticii politicii de bloc, așază pe cîntare defecte „avantajele" și „dezavantajele" decurgînd din îndeplinirea prevederilor Actului final și încearcă să ocolească, prin abordarea unor sterile dispute ideologice, problemele reale — politice, economice și militare — pe care le ridică raporturile dintre statele continentului.

În cele ce urmează ne vom opri cu prioritate la una din cele mai acute categorii de aceste probleme — cele militare. Din două motive : în primul rînd, pentru că a vorbi de securitate înseamnă, implicit, a vorbi de instrumentul primordial al insecurității — existența armelor. În al doilea rînd, pentru că de modul în care va fi abordat și rezolvat aspectul militar al securității, depinde crearea unui factor fundamental al conlucrării pașnice dintre țări — încrederea reciprocă.

În Europa, armele s-au acumulat la proporții necunoscute nicicînd în istorie. Efectivele de milioane de militari de pe continent dispun de peste 23 000 avioane de luptă, 4 500 nave de război, 14 000 tunuri și aproximativ 10 000 încărcături nucleare tactice. Arsenalele din diferite țări continuă, nestingherite, să îngrămădească arme nucleare și convenționale, făcînd din Europa un uriaș și primejdios depozit de armamente. În numele „echilibrului de forțe", cursa înarmărilor se desfășoară fără nici o oprelițe. În aceste condiții, suspiciunea devine normă politică, blocurile militare își găsesc „argumente" pentru sporirea potențialului agresiv (discuțiile din cadrul ultimelor sedințe ale N.A.T.O. sînt, în acest sens, edificatoare), bugetele statelor sînt grevate tot mai puternic de cheltuielile militare, fabricanții de arme prosperă. Cine își clădește case în craterele vulcanilor nestinși ? Cine poate crede cu adevărat într-o securitate clădită pe munți de arme ?

Dezarmarea este fără îndoială o problemă complicată și complexă, dar conștiința mondială a necesității ei s-a materializat, printre altele, în sesiunea specială a O.N.U. care i-a fost consacrată. Dezangajarea militară, ca o componentă a securității, nu înseamnă încă dezarmare, dar, în mod cert, deschide o poartă principală spre aceasta. Reducînd riscul confruntărilor armate, diminuînd primejdia de război, măsurile concrete de dezangajare militară fac demonstrația posibilității unui progres pe calea dezarmării, realizează breșe în zidul suspiciunii și înlesnesc apariția și instalarea unei atmosfere de încredere între state, stimulînd astfel angajarea acestora în acțiuni tot mai hotărîte în direcția reducerii și încetinirii cursei înarmărilor. De aici, importanța politică a dezangajării militare, înlesnirea apariției și consolidării încrederii între state netezind calea spre o conlucrare mai extinsă și mai fructuoasă în vederea reglementării și a altor probleme cardinale ale vieții internaționale.

Ocolită cu premeditare la reuniunea de la Belgrad — care datorează în bună măsură acestui fapt rezultatele sale nesatisfăcătoare — dezangajarea militară în Europa constituie totuși, de multă vreme, obiectul unor negocieri — acelea de la Viena. Dar anii au trecut, fără să se realizeze ceva. În recenta sa expunere la ședința activului central de partid și de stat, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** aprecia că **„este necesar ca atît țările socialiste, cît și țările capitaliste care participă la negocierile de la Viena să acționeze pentru a se ajunge cît mai curînd la încheierea tratativelor cu rezultate pozitive".**

În ce privește situația din Europa, după încheierea cu rezultatele cunoscute, nesatisfăcătoare, a reuniunii de la Belgrad, este necesar să ne gîndim la intensificarea relațiilor economice, atît bilaterale, cît și multilaterale, cu țările europene, în vederea înfăptuirii în viață a documentelor semnate la Helsinki, precum și pentru pregătirea temeinică a reuniunii din 1980, de la Madrid. Pe lîngă dezvoltarea relațiilor economice, științifice, tehnice și culturale, trebuie pus un accent deosebit pe problemele dezangajării militare.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Expunerea la ședința activului central de partid și de stat)

Și de o parte și de cealaltă au fost avansate propuneri care ar putea constitui un pozitiv punct de plecare pentru ajungerea la înțelegeri care să corespundă obiectivului urmărit. Cifrele diferite propuse de țările socialiste sau capitaliste cu privire la reducerea trupelor și armamentelor nu ar avea, practic, nici un temei real pentru justificarea stagnării tratativelor, dat fiind că ele nu ar afecta modificarea actualului raport de forțe. După cum arăta șeful statului român, ținînd seama că e vorba în total de două milioane de oameni sub arme, reducerea cu 30 de mii sau cu 50 de mii a acestora nici nu va afecta acest raport, nici nu va aduce vreun pericol nici pentru țările capitaliste, nici pentru cele socialiste. În plan politic însă, adoptarea unei asemenea măsuri ar avea efecte și semnificații certe. S-ar face în felul acesta dovada concretă, în văzul Europei și al întregii lumi, că este posibilă o înțelegere, că o asemenea înțelegere este în interesul și în avantajul tuturor, că se poate acționa cu încredere reciprocă și în acest delicat domeniu și că, pornindu-se de aici, este pe deplin justificată voința politică de a se trece la abordarea mai profundă a dezangajării militare în Europa. Firește, această problemă își găsește cel mai firesc cadru de dezbatere în corelație nemijlocită cu securitatea europeană, deci cu participarea tuturor statelor semnatare ale Actului final. Acoperind dimensiunea militară a securității, este evident că dezangajarea militară privește toate popoarele și toate țările Europei, și nu numai o parte din ele, indiferent dacă fac sau nu parte din blocuri și grupări. În fond, reușita conferinței general-europene se datorează în primul rînd faptului că la pregătirea și desfășurarea ei au participat toate statele interesate, că tratativele s-au desfășurat în mod democratic și că s-a manifestat respect pentru poziția și interesele fiecăruia. Viitoarea reuniune de la Madrid oferă cadrul cel mai potrivit unei asemenea abordări și, fără îndoială, în acest sens sînt chemate să-și desfășoare eforturile toate statele continentului.

S-a invocat și se invocă cu obstinație din partea anumitor cercuri că măsurile de dezarmare și dezangajare militară ar afecta „echilibrul" existent în Europa. Argumentul nu poate avea însă forță de convingere. În primul rînd, pentru că a ți-l însuși înseamnă a fi de acord cu menținerea arsenalelor în continuă creștere de pe continent, cu sancționarea și consacrarea blocurilor militare, cu atmosfera de neîncredere pe care, în mod firesc, această situație o generează. Înseamnă a oferi Europa ca exemplu al neputinței de a se ajunge la o securitate reală, înseamnă a sustrage continentului posibilitatea de a exercita o influență pozitivă asupra ansamblului vieții internaționale. Se impune neapărat un echilibru al forțelor militare ? În acest caz, de ce acest echilibru să fie realizat prin escalada cursei înarmărilor și a acumulărilor — cantitative și calitative — de arme și armamente, și să nu fie menținut prin operațiunea inversă, de reducere, eșalonată, a acestora ? Raportul de forțe s-ar menține, tensiunea ar scade, încrederea ar crește iar blocurile militare existente și-ar dovedi pînă la urmă inutilitatea. În plus, s-ar recupera fonduri uriașe în favoarea dezvoltării și îmbunătățirii condițiilor de existență, materiale și spirituale, ale umanității, conlucrarea dintre state s-ar intensifica în mod fertil în spiritul coexistenței pașnice, Europa ar putea deveni modelul unor noi relații între toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor socială, de gradul de dezvoltare sau potențial. Cei ce neagă posibilitatea unei asemenea deveniri — din indiferent ce rațiuni — sau o consideră utopică, fie că ignoră schimbările survenite în lumea contemporană și forța de atracție a ideilor și tendințelor înnoitoare ce se afirmă în această lume, fie că apreciază toate acestea ca străine de propriile lor interese și preferă, dacă nu o revenire la vechile stări de lucruri, cel puțin menținerea actualelor rînduieli. Și într-un caz și în celălalt eroarea este totală și, în ultimă instanță, se va răzbuna pe cei ce persistă, deliberat sau nu, în ea. Deoarece, în condițiile de astăzi, nu numai că un război ar avea consecințe catastrofice pentru toate popoarele, pentru civilizația materială și spirituală pe care acestea o creează, dar chiar starea de tensiune, de încordare, de suspiciune și nesiguranță ar însemna, practic, sabotarea eforturilor de reglementare echitabilă și durabilă a marilor probleme ce confruntă umanitatea în ansamblul ei. Popoarele nu vor tolera o asemenea evoluție și vor ști să găsească, în acțiunile lor unite, forța necesară pentru a determina un nou curs al vieții internaționale. Europa dispune de toate premisele pentru a se angaja mai hotărît în acest curs, iar realizarea unor progrese palpabile în direcția dezangajării militare și a dezarmării ar constitui proba cea mai elocventă a voinței statelor respective de a valorifica debutul pozitiv realizat din încheierea cu succes a Conferinței general-europene și a adoptării Actului final.

În ce o privește, România este hotărîtă să acționeze pe această linie cu toată energia. Este binecunoscută, de altfel, pe plan internațional marea investiție de idei, inițiative și propuneri pe care România o face constant în scopul promovării dezarmării, inclusiv a dezangajării militare, în Europa sau în alte părți ale lumii. La recenta sesiune specială a O.N.U. consacrată dezarmării, propunerile românești s-au bucurat de cea mai largă prețuire. Dezangajarea militară în Europa, pe care țara noastră o consideră ca deosebit de importantă atît datorită realităților existente pe continent, cît și influenței pozitive pe care ea ar avea-o asupra climatului politic al Europei, se bucură în cadrul propunerilor românești de o atenție specială. În spiritul Actului final de la Helsinki, ce recomandă măsuri efective care, prin scopul și natura lor, să constituie pași către realizarea, în final, a dezarmării generale și totale, România a avansat o serie de propuneri între care reamintim reducerea, pînă în 1985, cu 10—15 la sută a trupelor și armamentelor aflate pe teritoriile altor state, concomitent cu reducerea, în aceeași proporție, a trupelor naționale ale tuturor statelor, precum și inițierea de negocieri în vederea lichidării simultane a NATO și Tratatului de la Varșovia. Precizînd modalitățile și etapele de înfăptuire a acestor măsuri, ca și a altora avansate și pe care revista noastră le-a prezentat la timpul respectiv, România face dovada nu numai a voinței sale de a-și aduce o contribuție concretă la promovarea acestui obiectiv esențial care este dezangajarea militară în Europa, ci și a posibilităților de a se acționa în această direcție. În deplin acord cu realismul și luciditatea politică a orientării sale externe, România persevereză în eforturile de a determina, împreună cu alte țări, forțe și cercuri democratice, o cotitură radicală în evoluția procesului de securitate și cooperare în Europa, din care aspectele militare fac parte organică.

Pînă la Madrid nu mai e foarte mult, dar este suficient pentru ca statele europene să poată face demonstrația că procesul securității și cooperării găsește, în voința politică a acestor state, capacitatea de a-și continua cursul cu mai autoritară afirmare, cu un mai bogat bilanț de înfăptuiri concrete.

George Serafin

„Sîntem impresionați de dorința președintelui Nicolae Ceaușescu de a întări raporturile României cu țările în curs de dezvoltare"

dr. Abdulay Conteh

ministrul afacerilor externe al Republicii Sierra Leone

Aflat în vizită oficială în țara noastră, prilej cu care a fost primit de președintele NICOLAE CEAUȘESCU și, de asemenea, a purtat convorbiri cu omologul său român, dr. Abdulay Conteh, ministrul afacerilor externe al Republicii Sierra Leone, a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei „Lumea".

– Pentru început, vă rugăm să vă referiți la momentul central al vizitei dv. în România – primirea de către președintele Nicolae Ceaușescu.

– Am fost deosebit de onorați de faptul că președintele Nicolae Ceaușescu ne-a primit întrucît știm că are un program foarte încărcat. După această importantă întîlnire ne-am întărit convingerea că este un mare lider, care privește direct evenimentele și fenomenele lumii contemporane și este la curent în detaliu cu tot ceea ce privește viața internațională. Am fost foarte impresionați de dorința sa vie de a contribui la întărirea relațiilor dintre România și țările în curs de dezvoltare. Totodată, am avut plăcerea ca domnia-sa să treacă în revistă situația internațională actuală și să ne expună în mod strălucit poziția României față de o serie de probleme ca : noua ordine internațională, instaurarea unor noi raporturi, democratice, între state ; edificarea unei lumi a înțelegerii și cooperării avantajoase. Pe scurt, am avut prilejul de a întîlni un conducător preocupat de tot ceea ce se întîmplă în lume, care oferă soluții viabile unor procese ale lumii de azi, ceea ce și reflectă rolul său distinct și al României în viața internațională contemporană.

– Aflîndu-ne la încheierea vizitei, care sînt rezultatele cu care s-a soldat și, implicit, ce perspective de dezvoltare au relațiile dintre România și Sierra Leone ?

– Sîntem extrem de satisfăcuți deoarece această călătorie este o urmare a vizitei oficiale la București a președintelui nostru, dr. Siaka Stevens, de acum patru ani. Noi, în Sierra Leone, privim această vizită ca o contribuție la dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări. Am semnat două acorduri care concretizează noi domenii de colaborare : unul cultural-științific și altul economic-comercial. Ele vor facilita diversificarea și adîncirea cooperării dintre România și Sierra Leone. De asemenea, sperăm că viitoarea primă sesiune a Comisiei mixte de cooperare economică și tehnică va constitui un nou prilej de a se conferi noi dimensiuni raporturilor româno–sierra-leoneze.

– Vă propunem ca, în continuare, să prezentați cititorilor noștri preocupările de ordin extern și intern ale Republicii Sierra Leone.

– Ne-am dobîndit independența acum 17 ani, dar perioada care s-a scurs a fost caracterizată de o serie de factori ce vizau bunul mers al instituțiilor noastre și, în același timp, în cîteva rînduri au dus la dezbinare pe plan politic. De aceea, după dezbateri și frămîntări, în mai anul curent, poporul a optat pentru sistemul partidului unic așa cum, dealtfel, există în numeroase țări africane. Iată de ce considerăm acest fapt ca o piatră de hotar în dezvoltarea națiunii noastre. Acum ne concentrăm atenția asupra dezvoltării social-economice și culturale a țării, pentru soluționarea problemelor ce vor apărea în continuare, astfel încît poporul din Sierra Leone să se poată bucura de binefacerile civilizației și progresului. Depunem eforturi serioase pentru a construi o bază solidă în vederea dezvoltării agriculturii. Totodată, ne preocupăm de dezvoltarea infrastructurii rurale și urmărim construirea unei baze sănătoase, viabile, pentru dezvoltarea industriei. Evident, toate acestea au influență asupra politicii noastre externe. Ca țară mică și în curs de dezvoltare, considerăm necesar să ne dezvoltăm relațiile cu toate statele lumii. În acest context, principala orientare este nealinierea, în sensul autentic al conceptului. Știm că într-o lume atît de diversă este firesc să existe țări cu orientări diferite, dar nu credem că vreun stat are dreptul să impună altui stat propriul sistem sau propriile orientări. Este dreptul fiecărui popor să-și aleagă sistemul politic pe care îl dorește, la adăpost de orice ingerință și presiune. Tocmai de aceea considerăm că țările pot să-și soluționeze disputele și diferendele prin mijloace pașnice, prin discuții și tratative. În concordanță cu aceste orientări de principiu, luăm parte la activitățile O.U.A., la soluționarea pe cale pașnică a disputelor interafricane și participăm responsabil la viața O.N.U. și la mișcarea nealiniaților. De asemenea, cooperăm cu statele ce doresc să instaureze noua ordine economică internațională, la edificarea unei lumi

„Bune relații și sentimente de prietenie"

Michel Alladaye

ministrul afacerilor externe și al cooperării al R. P. Benin

Recent, ne-a vizitat țara ministrul afacerilor externe și al cooperării din Benin, Michel Alladaye. În timpul prezenței sale în România, el a fost primit de președintele NICOLAE CEAUȘESCU și a condus, totodată, delegația beneneză la lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte româno-benineze de cooperare economică și tehnică desfășurată la București. La încheierea vizitei, Michel Alladaye a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei „Lumea".

– Prima noastră întrebare se referă la contactele stabilite în timpul vizitei pe care ați făcut-o în România și îndeosebi la primirea dv. de către președintele Nicolae Ceaușescu.

– De cîteva zile mă aflu în Republica Socialistă România în fruntea delegației care a participat la lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte româno-benineze de cooperare economică și tehnică.

Am fost însărcinat de șeful statului beninez, locotenent-colonelul Mathieu Kerekou, să înmînez un mesaj personal prietenului său, președintele Nicolae Ceaușescu. Am avut marele privilegiu să fim primiți de președintele Nicolae Ceaușescu, prilej cu care, în afară de mesajul pe care-l aveam de înmînat, am comunicat o serie de idei ale președintelui R.P. Benin. Președintele Nicolae Ceaușescu ne-a vorbit despre bunele relații și despre sentimentele sale de prietenie pe care le nutrește față de președintele Kerekou, rugîndu-ne să-i transmitem, la rîndul nostru, un mesaj.

– În legătură cu colaborarea dintre România și Benin vă solicităm cîteva amănunte acum, la încheierea lucrărilor Comisiei mixte româno-benineze.

– După cum știți, acum doi ani președintele

care să se bazeze pe egalitate și respect reciproc.

– V-am ruga să ne spuneți cîteva reflecții pe marginea recent încheiatei reuniuni la nivel înalt a O.U.A.

– O.U.A. însăși este o instituție relativ tînără, datează doar de 15 ani, dar s-a așteptat atît de mult la ea și a fost asaltată cu atîtea critici de unii factori extraafricani încît, pentru cei neavizați sau sceptici, rezultatele activității ei ar fi discutabile. Dar, la Khartum, s-a demonstrat că O.U.A. are mari posibilități și perspective. A fost o reuniune importantă întrucît în toate părțile continentului existau dispute : Cornul Africii, Sahara occidentală, relațiile dintre o serie de țări de pe coasta occidentală, situația din Africa australă etc. Totuși, O.U.A. a fost în stare să treacă cu bine peste aceste dispute și să iasă mai puternică. Pentru prima dată am asistat la o sesiune la care au luat parte toate țările membre și tot pentru prima dată șefii de stat au discutat cu sinceritate problemele în dispută, ajungîndu-se în numeroase situații la rezolvări pe măsura așteptării.

– În acest context, unii șefi de stat africani au vorbit de revizuirea Cartei O.U.A. Care este părerea țării dv. ?

– Și noi ne-am aflat printre cei care au pledat pentru acest fapt întrucît, dacă se studiază Carta adoptată în 1963, se constată că este un document care pledează pentru eliberarea Africii. Or, momentul actual este caracterizat de eliberarea cvasitotalității statelor continentului, cu excepția Namibiei, Rhodesiei ș.a. Au apărut – și există acum – probleme stringente ce nu-și găsesc reflectarea în Cartă și, de aceea, considerăm că este necesar ca acest document să fie adus la zi. Pledăm, deci, pentru adecvarea acestui document fundamental la imperativele și necesitățile Africii contemporane.

– Cîteva impresii după acest prim contact cu România.

– Sînt foarte multe și deosebit de puternice pentru a fi sintetizate într-un scurt răspuns. Păstrăm amintirea unei întîlniri cu o țară ce s-a impus cu putere în imaginea noastră despre frumos și îi dorim pe mai departe mari reușite pe drumul ascensiunii sale.

țării mele a făcut o vizită în România. În timpul acestei întîlniri la nivel înalt au fost puse bazele colaborării noastre amicale și frățești. Această colaborare se dezvoltă în mod firesc. Comisia mixtă s-a întrunit pentru a aprecia stadiul actual al colaborării noastre și posibilitățile ei de dezvoltare. Toate convorbirile noastre cu acești factori de răspundere au fost deosebit de interesante și ele nu fac decît să deschidă largi perspective colaborării dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Benin.

– Ce v-a impresionat mai mult după această vizită făcută în țara noastră ?

– Am văzut un popor activ, muncitor, angajat. Noi cunoaștem această constantă a poporului român. De cîte ori venim în România sîntem impresionați de această înflăcărare, de această angajare totală a poporului român, alături de marele său conducător, în vederea construirii societății socialiste. Plecăm de aici cu bune impresii pe care nu vom întîrzia să le transmitem compatrioților noștri.

Interviuri realizate de Dumitru Constantin

„Există posibilități pentru o colaborare activă"

Abdul Cader Sahul Hameed

ministrul afacerilor externe al Republicii Sri Lanka

De curînd, ministrul afacerilor externe din Republica Sri Lanka, Abdul Cader Sahul Hameed, a făcut o vizită în România.

În cursul vizitei, președintele NICOLAE CEAUȘESCU l-a primit pe ministrul din Sri Lanka. La încheierea ședерii în țara noastră, Abdul Cader Sahul Hameed a acordat un interviu colaboratorului revistei „Lumea", Doru Dobrescu.

– V-am ruga, pentru început, să vă referiți la vizita dumneavoastră în România, la întrevederile pe care le-ați avut și la perspectivele raporturilor româno-srilankeze.

– În timpul vizitei în țara dumneavoastră, l-am întîlnit pentru prima oară pe președintele Nicolae Ceaușescu. Am fost cu totul cucerit de profunda sa personalitate, m-a impresionat interesul viu pe care îl manifestă pentru problemele contemporaneității. Șederea mea în România mi-a prilejuit de asemenea contacte cu ministrul afacerilor externe și cu ministrul comerțului exterior și cooperării economice internaționale.

Convorbirile purtate atît cu președintele Nicolae Ceaușescu cît și cu alte personalități ale vieții politice și economice din România au cuprins aspecte din două domenii : politic și economic. Ele au fost foarte utile și au acoperit o gamă largă de probleme. Am discutat, astfel, cu președintele Nicolae Ceaușescu despre mișcarea de nealiniere, despre evenimentele din Africa și alte probleme politice din viața internațională.

În ceea ce privește dialogul economic, am avut în vedere cooperarea reciproc avantajoasă. Faptul că noi vom institui o zonă de comerț liber și că dumneavoastră deschideți un port liber la gurile Dunării prezintă o importanță deosebită : aceasta înseamnă că mărfuri produse în Sri Lanka pot ajunge direct la gurile Dunării în aproximativ trei săptămîni și de aici într-un număr de țări europene ce nu au acces direct la mare.

România a cîștigat experiență și competență în diferite domenii industriale, ceea ce favorizează legăturile noastre economice comerciale. Am discutat, astfel, în timpul vizitei, despre industria cimentului, pe care o considerăm drept un domeniu în care este posibilă o cooperare sau participare românească. Dumneavoastră aveți apoi multă experiență în prelucrarea lemnului, un alt domeniu care ne interesează. Consider că am putea colabora în domeniul confecțiilor, ca și în alte domenii, numeroase de altfel.

În orice caz, în cursul celor cîtorva zile ale vizitei mele am putut observa că atît noi cît și partenerii români sîntem convinși că există posibilități pentru o activă cooperare economică, ca și în alte domenii, între România și Sri Lanka.

– În urmă cu un an, în Sri Lanka a venit la putere o nouă conducere. Ce ne puteți spune despre actualele preocupări economico-sociale din țara dumneavoastră ?

– În urmă cu un an, actuala conducere din Sri Lanka cîștiga alegerile cu o mare majoritate – circa 83 la sută din mandate. Acum, dorim să transformăm această victorie în realizări semnificative pentru poporul srilankez. Se are în vedere dezvoltarea economică, crearea de locuri de muncă în industrie, activizarea diferitelor ramuri economice. Au fost adoptate inițiative de mare importanță, cum ar fi stabilirea unei zone de comerț liber și un complex program de îndiguiri și îmbunătățiri funciare. Realizarea acestui din urmă proiect a fost estimată de Banca Mondială la 30 de ani, dar noi am decis să-l terminăm în cinci ani, redînd, astfel, agriculturii 340 000 de acri de pămînt.

– Sri Lanka este un membru activ al mișcării țărilor nealiniate. Care sînt opiniile dumneavoastră de acum, după recenta reuniune ministerială de la Belgrad ?

– După Conferința de la Belgrad, mișcarea țărilor nealiniate a ieșit întărită. Mișcarea de nealiniere este vitală statelor în curs de dezvoltare, care doresc pentru popoarele lor un viitor mai bun, într-o lume eliberată de teamă : teamă de război sau de foamete. În ultimul sfert de secol, statele noi eliberate au fost confruntate cu sarcinile dificile ale dezvoltării și construcției naționale. Fiecare țară s-a străduit, la nivel național, să găsească soluții problemelor proprii și să se dezvolte, Dar există o serie de alte probleme care nu pot fi rezolvate la scară națională, probleme ca dezarmarea sau situația economică mondială. Fiecare dintre acestea cer eforturi comune, o gîndire comună. Ele sînt probleme ce confruntă fiecare stat nealiniat. Noi dorim ca în lume să fie pace și dreptate, dorim un cod economic echitabil.

Apreciem foarte mult poziția României față de mișcarea statelor nealiniate, ca și rolul pe care îl joacă pe scena politică internațională. În această lume, bîntuită de probleme numeroase și puternic divizată, este îmbucurător să observi felul în care România, în modalitățile ei specifice, aduce un suflu de moderație și calm. Cred că atitudinea României față de problemele vieții internaționale impune respectul.

Relațiile României cu țările în curs de dezvoltare

Noi ne situăm ferm pe poziția de a acționa și în viitor pentru întărirea colaborării cu toate țările în curs de dezvoltare, pentru extinderea cooperării cu acestea... Prin lărgirea continuă a cooperării se creează un larg sistem de întrajutorare reciproc avantajoasă între țările noastre, care constituie expresia solidarității în lupta comună pentru dezvoltarea economico-socială independentă a fiecărui popor, pentru promovarea unei politici noi în lume, de egalitate și respect între națiuni, de deplină echitate, pentru abolirea vechii politici imperialiste de dominație și asuprire.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Expunerea la ședința activului central de partid și de stat)

Domenii vaste ale prieteniei și colaborării dintre România și țările Americii Latine

Gh. Burlacu

Fundate trainic pe principiile sacre ale coexistenței pașnice, suveranității și independenței de stat, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, pe afinități de limbă și cultură, pe tradițiile istorice de prietenie și apreciere, pe care le-au consolidat deceniile, raporturile României cu țările Americii Latine au cunoscut în ultimii ani evoluții deosebit de pozitive.

Prestigiul mereu crescînd al României în concertul statelor lumii, dorința ei mereu afirmată și transpusă în practică de a dezvolta relații de bună înțelegere, prietenie și colaborare cu toate statele lumii, ritmurile înalte ale dezvoltării sale economice și angrenarea sa tot mai adîncă în circuitul mondial de bunuri materiale și spirituale au constituit tot atîtea premise favorabile dezvoltării raporturilor bilaterale și multilaterale cu întreaga lume, inclusiv cu statele Americii Latine, a căror dezvoltare și preocupări pentru afirmarea tot mai plenară a independenței și personalității specifice în viața internațională au găsit întotdeauna înțelegere și sprijin prietenesc din partea României. Vocația de pace și colaborare a României a găsit, la rîndul său, în îndepărtatele țări ale Americii Latine o rezonanță deosebită, coincizînd cu propriile preocupări ale acestor state.

Dezvoltarea fără precedent a raporturilor de prietenie româno—latino-americane este ilustrată în primul rînd de schimbul de vizite la nivelul cel mai înalt și la nivel guvernamental, realizat în ultimii ani. Președintele României a realizat primele vizite ale unui șef de stat român pe continentul latino-american : Costa Rica, Columbia, Ecuador, Peru, Venezuela, în 1973 ; Argentina, în 1974 ; Brazilia, Mexic în 1975, primind, totodată, pentru prima oară în istoria relațiilor româno—latino-americane vizita unor președinți — din Costa Rica, Columbia —, ca și a unor înalți demnitari sau personalități guvernamentale din : Argentina, Brazilia, Ecuador, Peru, Columbia, Jamaica etc.

De fapt, dezvoltarea din ultimii ani a raporturilor româno—latino-americane nu s-a născut pe un teren viran, tradițiile prieteniei și apropierii, înțelegerii și respectului reciproc străbătînd ca o coordonată statornică evoluția ascendentă a raporturilor dintre cele două extremități ale latinității.

Este cunoscut că încă din vremea dobîndirii independenței de stat a țărilor continentului latino-american, pe la începutul secolului al XIX-lea și chiar înainte, presa și publicațiile românești s-au străduit, cu mijloacele pe care le oferea timpul, să reflecte realitatea de pe atunci a tinerelor state latino-americane. În pofida distanțelor care cu cît ne ducem mai adînc spre începuturile civilizației umane au cîntărit mai greu în calea cunoașterii și apropierii dintre popoare, informații sumare despre descoperirea „Lumii Noi" și bogățiile acestui continent au circulat în Principatele Române încă din secolul al XVIII-lea în scrierile cronicarilor, apoi în publicații de la începuturile activității tipografice în România, precum Albina Românească, Curierul românesc și altele.

Contactele oficiale dintre România și statele Americii Latine datează din primii ani ai cuceririi independenței de stat a României. Notificării privind proclamarea independenței de stat a României i-au răspuns, cu entuziasm și patriotism, președinții sau monarhii tuturor statelor latino-americane de pe atunci, care au salutat cu satisfacție evenimentul, exprimîndu-și unanim dorința de a stabili și cultiva relații cordiale și de prietenie cu tînărul stat român. Iar această intenție n-a întîrziat să se materializeze la sfîrșitul secolului trecut și în primul sfert al secolului nostru, cînd se creează o serie de consulate latino-americane în România sau altele românești în capitalele latino-americane. Mai tîrziu se ajunge la stabilirea de relații diplomatice la rang de legație cu principalele țări latino-americane.

Epoca dintre cele două războaie mondiale este dominată de figura lui Nicolae Titulescu, care a statornicit, cu omologii săi latino-americani, adevărate modele de raporturi umane și oficiale, ridicînd colaborarea româno—latino-americană pe plan bilateral și multilateral, în cadrul Ligii Națiunilor, la înalte culmi și modele de bună înțelegere.

Dinamica relațiilor bilaterale

Adevăratul salt în raporturile româno—latino-americane se produce după ce România a pășit pe calea adevăratei sale independențe și afirmări a personalității proprii, cînd pacea și prietenia au devenit călăuză de acțiune a poporului român în sfera raporturilor sale cu alte state.

Rezultat al eforturilor comune, al dorinței reciproce de cunoaștere și apropiere, România întreține în prezent relații diplomatice cu 20 de țări din America Latină : Argentina, Barbados, Bolivia, Brazilia, Columbia, Cuba, Costa Rica, Chile, Ecuador, Grenada, Republica Cooperatistă Guyana, Honduras, Jamaica, Mexic, Peru, Panama, Surinam, Trinidad-Tobago, Uruguay, Venezuela, avînd misiuni diplomatice în 11 țări latino-americane. La rîndul lor, 11 state latino-americane au deschis, în spiritul reciprocității, misiunile lor diplomatice la București, acestea aducîndu-și contribuții valoroase la mai buna cunoaștere, apreciere și înțelegere.

România concepe dezvoltarea relațiilor sale cu țările Americii Latine în cadrul mai larg al intensificării raporturilor sale cu țările în curs de dezvoltare, cu cele nealiniate, direcție principală a politicii noastre externe care se întemeiază pe realitatea obiectivă că în lumea contemporană dezvoltarea relațiilor dintre aceste state constituie o contribuție concretă la efortul de dezvoltare al acestor țări, la reducerea decalajelor economice ce le mai despart încă de țările dezvoltate. La rîndul lor, statele Americii Latine își bazează dezvoltarea pe efortul propriu, concepînd colaborarea cu alte țări ca un complement al efortului de valorificare a resurselor naturale, fapt care constituie o premisă importantă pentru statornicirea unor relații reciproc avantajoase.

Dezvoltarea accelerată a economiei naționale a României, în primul rînd a industriei și a comerțului exterior, ca și ritmurile destul de alerte de creșteri economice ale unor țări latino-americane au facilitat intensificarea și diversificarea raporturilor comerciale și a cooperării economice bilaterale.

Evoluția relațiilor economice cu țările Americii Latine este favorizată de existența unui cadru juridico-contractual amplu. Pînă în prezent, România a încheiat două tratate de prietenie și colaborare cu țările Americii Latine : Argentina și Costa Rica ; sînt în vigoare treisprezece acorduri comerciale : Argentina, Brazilia, Bolivia, Chile, Costa Rica, Columbia, Ecuador, Republica Cooperatistă Guyana, Mexic, Peru, Trinidad-Tabogo, Salvador, Venezuela, ca și un mare număr de acorduri de cooperare economică vectorială, acorduri de colaborare științifică și tehnică, acorduri financiare și de plăți, protocoale ale comisiilor mixte guvernamentale. Ca urmare, în perioada 1960—1977 volumul schimburilor reciproce a sporit de circa 30 de ori, cu un ritm mediu anual de creștere de 20 la sută. Această dinamică a înregistrat oscilații de la o perioadă la

alta, atît ca volum, cît și ca structură, mai ales ca urmare a efectelor crizei ce a afectat economia țărilor capitaliste, inclusiv a a majorității statelor Americii Latine. În consecință, dat fiind faptul că ponderea țărilor în curs de dezvoltare manifestă o tendință de creștere în volumul total al comerțului exterior românesc și ținînd seama de posibilitățile ample pe care le oferă economiile în dezvoltare ale țărilor latino-americane, există preocuparea, de ambele părți, pentru lărgirea nomenclatorului de produse care fac obiectul schimburilor reciproce. În acest sens, s-a trecut la stabilirea unor fluxuri de durată, eliminîndu-se caracterul conjunctural al schimburilor, ca și la perfectarea unei serii de contracte cadru de lungă durată, care să dea o mai mare stabilitate relațiilor comerciale ale țării noastre cu țările Americii Latine. Cooperarea economică a cunoscut o amplificare deosebită în special în ultimii zece ani. Aceasta se referă la ramuri esențiale pentru dezvoltarea economiilor naționale ale țărilor Americii Latine cum ar fi : mineritul, explorarea și exploatarea petrolului, industria chimică și petrochimică, industria prelucrătoare, agricultura (introducerea de noi culturi agricole), silvicultura, gospodărirea apelor etc.

Ca exemplu de acțiuni concrete de cooperare putem cita printre altele : societățile mixte Antamina (domeniul minier) și Maquinas Herramientas Andinas (construcții mașini) — Peru ; asistență tehnică și pregătire de specialiști în domeniul vinificației — Mexic, exploatarea cărbunelui cocsificabil — Columbia în care scop s-a înființat la Bogota o filială a Geomin, unele acțiuni încheiate cu Brazilia, Venezuela, Argentina, vizînd punerea în valoare a unor resurse de materii prime, livrarea de utilaje și instalații, acordarea de asistență tehnică pentru înființarea unor unități de producție, care să valorifice resursele naturale conform necesităților diferitelor țări. Sînt în curs, de asemenea, discuții privind încheierea unor acorduri, în ce privește pescuitul, între România și unele țări latino-americane, care oferă condiții favorabile în ce privește această formă de valorificare a resurselor mării.

Domeniile prioritare în care România poate și dorește să-și aducă contribuția la efortul dezvoltării Americii Latine sînt : descoperirea de hidrocarburi și dezvoltarea petrochimiei ; exploatarea secundară și terțiară a petrolului ; construcția de mașini — tractoare, autoturisme de teren, mașini agricole, mașini-unelte ; exploatarea și prelucrarea lemnului, unități de producție pentru industria chimică ; agricultură, pescuitul oceanic și altele.

Teren al colaborării — problematica internațională

Colaborarea româno—latino-americană în cadrul O.N.U. și al altor organisme internaționale a cunoscut, de asemenea, o intensificare permanentă, avînd la bază nivelul relativ apropiat de dezvoltare economică, coincidențele în cadrul pozițiilor promovate într-o arie vastă a problematicii internaționale. Reține cu deosebire atenția identitatea punctelor de vedere ale României și țărilor Americii Latine cu privire la făurirea unei noi ordini economice internaționale, a unei noi lumi mai drepte și mai bune. România s-a situat printre coautorii „Cartei drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor", inițiată de Mexic. Actualmente, țările Americii Latine susțin cu constanță ansamblul concepției președintelui Nicolae Ceaușescu cu privire la formarea unei noi ordini economice și politice. Declarațiile solemne comune semnate cu prilejul vizitelor la nivel înalt în și din țările Americii Latine, ca și alte documente privind relațiile României cu statele continentului consemnează aceste concordanțe cu privire la formarea noii ordini economice, pornind de la imperativul apropierii nivelului de dezvoltare economică și socială a tuturor națiunilor și a găsirii de soluții juste problemelor economice și financiare mondiale.

Ca țară în curs de dezvoltare, România a beneficiat de sprijinul activ al statelor Americii Latine în cadrul „Grupului celor '77", fiind semnificativă intrarea României în componența subgrupului latino-american, în rîndul căruia se caută, în spirit de colaborare și prietenie, forme adecvate de participare a țării noastre la dezbaterea problemelor de interes general al țărilor în curs de dezvoltare. O serie de state latino-americane au primit cu simpatie propunerile României de a se acorda acces țărilor în curs de dezvoltare, dezavantajate din punct de vedere al așezării geografice, la exploatarea resurselor pescărești aflate în regiuni tradiționale ale oceanului planetar.

O conlucrare la fel de rodnică s-a statornicit între România și țările Americii Latine în cadrul mișcării de nealiniere, cunoscută fiind participarea țării noastre la lucrările mișcării cu statut de observator permanent.

De asemenea, în cadrul O.N.U. și al altor organisme internaționale, România a colaborat strîns cu țările Americii Latine pentru întărirea rolului Națiunilor Unite în viața internațională, pentru soluționarea problemelor dezvoltării, rezolvarea pe cale pașnică a conflictelor, în problemele dezarmării, în primul rînd a celei nucleare, a folosirii energiei atomice în scopuri pașnice, accesului nediscriminat al tuturor popoarelor la cuceririle științei și tehnologiei. Sînt numeroase inițiativele României în cadrul O.N.U. care au beneficiat de coautoratul sau sprijinul activ al țărilor Americii Latine și invers. Amintim, pentru semnificația sa majoră, rezoluția inițiată de țara noastră și adoptată la Conferința de la Ciudad de Mexico privind integrarea femeii în procesul dezvoltării care s-a bucurat de sprijinul tuturor țărilor latino-americane participante.

Problematica tineretului, în care este bine cunoscută contribuția României, a făcut, de asemenea, obiectul colaborării româno—latino-americane. Inițiativa țării noastre privitoare la educarea tineretului în spiritul idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare s-a bucurat de sprijinul tuturor țărilor Americii Latine, unele în calitate de coautori ai rezoluțiilor ulterioare pe linia intensificării căilor de aplicare a Declarației asupra tineretului. Cîteva țări latino-americane au fost coautoare la rezoluția inițiată de țara noastră, „Tineretul și lumea contemporană", adoptată la sesiunea trecută a Adunării Generale a O.N.U.

Sub auspiciile afinităților de limbă și cultură

În același spirit, legăturile tradiționale pe planul științei și culturii dintre poporul român și cele latino-americane, care s-au înfiripat încă din secolul trecut, sub auspiciile afinităților de limbă și cultură cunosc în zilele noastre o dezvoltare deosebită ca urmare a afirmării puternice a României în conștiința lumii, a contribuției crescînde a popoarelor latino-americane la rezolvarea marilor probleme ale omenirii și a îmbogățirii patrimoniului universal, pe fundalul dorinței reciproce de cunoaștere și apropiere.

Cadrul juridic al relațiilor în domeniul cultural-științific, pe linie de învățămînt, sănătate etc., a fost extins și diversificat în mod deosebit în ultimii ani : s-au încheiat 18 acorduri de cooperare culturală și științifică între România și țările Americii Latine, dintre care 15 sînt în vigoare, ca și circa 30 de înțelegeri în domeniul învățămîntului, al cinematografiei, radio-televiziunii, presei, pe linia instituțiilor medicale, de sport și altele. Au fost create, de asemenea, comisii mixte de cooperare culturală, științifică și tehnologică cu diverse state din zonă, comisii care și-au dovedit din plin utilitatea.

Dorința de cunoaștere reciprocă a valorilor spirituale ale popoarelor român și latino-americane îmbracă forme tot mai diverse. Există o tradiție pe linia cunoașterii prin mijlocirea literaturii, materializată în numeroase traduceri în limba română din creația popoarelor respective, ca și în publicarea de volume de note și însemnări de călătorii, de prezentări generale monografice, articole în reviste de specialitate etc.

La rîndul său, realitatea românească pe plan politic și economic și-a găsit o amplă difuzare prin volume de articole și cuvîntări ale președintelui României apărute în diferite țări ale Americii Latine. În domeniul literaturii beletristice, lucrările antologice apărute sub îngrijirea unor mari personalități ale literelor latino-americane sau a unor cărturari distinși de pe continentul latino-american dau o imagine amplă asupra preocupărilor culturale românești în trecut și în prezent.

Facilitate de originea comună a limbilor noastre, de afinitățile spirituale, legăturile pe linia lingvistică au cunoscut la rîndul lor o dezvoltare fără precedent prin schimbul de lectori și conferențiari, instituționalizarea învățării limbii și culturii popoarelor latino-americane, respectiv român, prin legături directe între biblioteci, Academii de științe și litere, alte instituții de cultură. În ultimii ani s-au intensificat schimburile de expoziții de pictură, de gravură, de artă populară, prezența la festivaluri de artă și cinematografice etc., manifestări purtînd mesajele de prietenie dintre România și țările Americii Latine, aducînd o nouă contribuție la mai buna cunoaștere și înțelegere reciprocă.

Un loc tot mai însemnat îl capătă în cadrul formelor de conlucrare bilaterală cooperarea științifică și în domeniul cercetării. Numeroși studenți din țările Americii Latine își desăvîrșesc studiile în cele mai diverse domenii în care este recunoscut nivelul școlii românești : petrochimie, medicină, agronomie, muzică, arte plastice, politehnică și altele, beneficiind în acest sens de burse oferite de statul român.

Diversificarea permanentă a formelor de cunoaștere reciprocă a creației spirituale și a contribuției popoarelor român și latino-americane la îmbogățirea patrimoniului civilizației universale constituie o cale tot mai eficientă de adîncire a legăturilor de prietenie ce ne leagă de aceste popoare.

Evoluția ascendentă a raporturilor româno—latino-americane confirmă justețea politicii înțelepte promovate de partidul și statul nostru de dezvoltare a relațiilor cu toate statele lumii, indiferent de sistemul lor politico-social. Așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, rezultatul acestor politici a fost acela că „România are astăzi prieteni pe toate meridianele lumii", prieteni între care putem înscrie, cu litere mari, și popoarele Americii Latine.

Eforturile diplomatice vor continua

După întrevederea de luni seara, ministrul egiptean de externe, Ibrahim Kamel (stînga), și secretarul de stat american, Cyrus Vance (dreapta), au făcut scurte declarații presei

Debutul acestei săptămîni politice a fost dominat, la Tel Aviv și la Cairo, de noile încercări întreprinse pentru relansarea negocierilor de pace în Orientul Mijlociu, respectiv de cea de-a cincea vizită în regiune a secretarului de stat american, Cyrus Vance.

Survenită într-un moment apreciat drept „crucial", noua navetă diplomatică s-a desfășurat pe fondul, destul de neliniștitor, al ciocnirilor militare din Liban și al unor luări de poziție, la Cairo și Tel Aviv, total diferite. Este o dovadă în plus, se apreciază, atît a distanței care continuă să separe pozițiile Egiptului și Israelului, cît și a incertitudinii care planează, deocamdată, asupra căilor de soluționare a complexelor probleme din regiune.

Pornind în Orientul Mijlociu, Cyrus Vance a precizat că nu intenționează să propună părților sugestii concrete cu privire la viitoarele negocieri. „Sper să readuc negocierile pe calea cea bună și să putem progresa, ulterior, în direcția corectă" — a declarat el. Este o precizare din care reiese că scopul turneului său a fost, în primul rînd, nu deblocarea, prin propuneri globale, a ansamblului situației din regiune, ci, eventual, reînnodarea contactelor și convorbirilor egipteano-israeliene, prin reducerea discordanței dintre pozițiile celor două părți. Stabilirea unei formule în acest sens, mai ales după recentele evoluții și după întreruperea oricărui contact direct între Egipt și Israel, s-a aflat la ordinea zilei. Atît convorbirile sale de la Tel Aviv, cît și cele de la Alexandria au prilejuit, în esență, reafirmarea punctelor de vedere cunoscute ale celor două țări, concomitent cu reiterarea importanței atribuite procesului „fără alternativă" al negocierilor. O asemenea apreciere a tendințelor manifestate în regiune, în ultimele luni, pare să se reflecte, de altfel, în cea mai importantă hotărîre adoptată cu ocazia turneului lui Vance : stabilirea unei întîlniri la nivel înalt egipteano-israeliano-americane pentru 5 septembrie, la Camp David, lîngă Washington. Anunțînd acordul în această privință, marți seara, purtătorul de cuvînt al Casei Albe, Jody Powel, a arătat că el a fost realizat din inițiativa președintelui Carter, care a transmis, prin secretarul de stat, mesaje personale premierului israelian, Menahem Begin, și președintelui egiptean, Anwar Sadat. „Întîlnirea tripartită la nivel înalt, a spus el, prima de acest gen, va fi consacrată căutării unui cadru pentru pacea în regiune". S-a precizat, totodată, că, după turneul lui Cyrus Vance în Orientul Mijlociu, doi membri ai delegației sale vor rămîne în regiune : unul dintre ei, William Quandt, din partea Consiliului Național al Securității, se va întoarce la Tel Aviv, pentru a informa asupra rezultatelor convorbirilor de la Alexandria, în timp ce ambasadorul itinerant Alfred Atherton va merge, în același scop, la Amman și Riad.

Comentînd aceste decizii, observatorii politici subliniază, pe de o parte, importanța acordului privind continuarea procesului de negocieri, iar, pe de altă parte, dificultățile care continuă să persiste în calea lui. De altfel, așa cum sublinia și un înalt funcționar american, la anunțarea întîlnirii tripartite, S.U.A. nu se așteaptă ca reuniunea — a cărei durată nu a fost stabilită — să permită, prin ea însăși, să se ajungă la o reglementare a conflictului din regiune, ci, eventual, să constituie un punct de pornire.

Paralel și concomitent cu aceste eforturi diplomatice, situația din Liban continuă să se mențină îngrijorătoare. Elementul caracteristic : reactivarea permanentă a zonelor de insecuritate, atît în sudul țării, cît și în capitală. Se părea că turneul lui Vance va avea o anumită influență asupra unor evoluții din Liban, mai ales prin înscrierea situației din sudul acestei țări pe agenda convorbirilor cu oficialitățile israeliene și prin anunțarea unui acord prin care milițiile conservatoare libaneze, sprijinite de Israel, să permită instaurarea în zonă a unui detașament al armatei libaneze reconstituite. Totuși, știrile despre aceste evoluții continuă să rămînă contradictorii. Pînă în prezent, în ciuda declarațiilor despre realizarea unui acord, milițiile conservatoare au continuat să împiedice traversarea enclavei creștine Marjayoun de către un detașament libanez trimis în regiune la începutul lui august ; luni, asupra cantonamentului provizoriu de la Kawkaba al acestui detașament au fost efectuate noi tiruri de artilerie de către milițiile conservatoare. Miza încercării autorităților de la Beirut rămîne, însă, deosebit de importantă, potrivit comentatorilor. Prin dislocarea forțelor sale armate în sudul țării, guvernul libanez și-ar restabili, după trei ani, autoritatea legală în această zonă ; măsura, conformă rezoluțiilor Consiliului de Securitate din luna martie, ar permite, în septembrie, reînnoirea mandatului forței interimare a O.N.U. (FINUL), mai multe țări care dețin contingente legînd menținerea acestora în Liban de restabilirea suveranității guvernului central în sud. Lucru, din păcate, amînat de opoziția milițiilor conservatoare, sprijinite de Israel, și a cărui nerealizare este agravată, pe de altă parte, de situația mai generală din țară. Căci, paralel cu incidentele din sud, situația din capitală continuă să se mențină gravă, datorită incidentelor zilnice, soldate cu morți și răniți, care opun milițiile conservatoare și unitățile forței arabe de descurajare.

Departe de a marca o evidentă turnură pozitivă, situația din Orientul Mijlociu continuă, așadar, să rămînă complexă, nedefinită sub unele aspecte, mai ales ca urmare a unor poziții rigide și a ritmului lent al procesului de negocieri. Interesele popoarelor din regiune, ale păcii și securității generale, solicită, în consecință, eforturi stăruitoare pentru reluarea și aprofundarea cursului pozitiv spre reglementări pașnice, viabile.

I. Madoșa

Dialog la Elysée : președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, se întreține cu președintele Coastei de Fildeș, Felix Houphouet Boigny

REPORTAJ PE GLOB

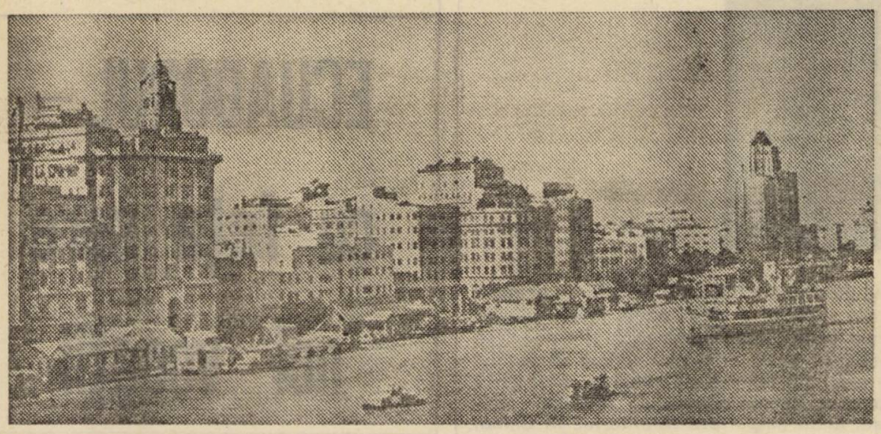

CANTON

Anca Voican

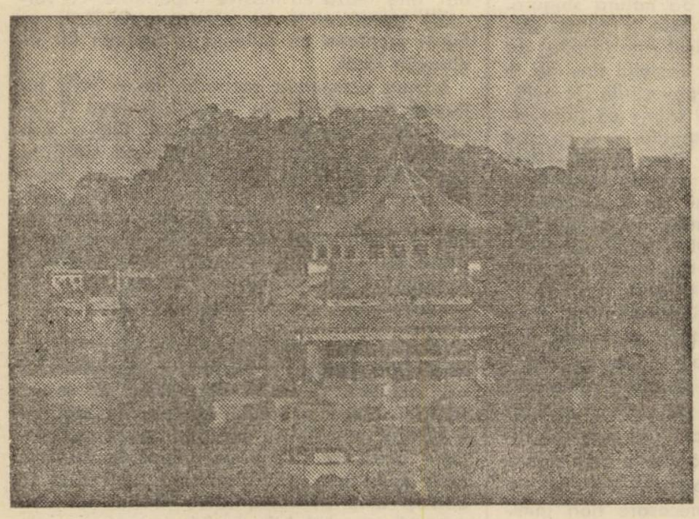

Memorialul Sun Yat Sen ←

Un obicei tradițional : piețele de flori, în timpul sărbătorii primăverii →

Arunc ochii pe hartă : provincia Kuan Tung se află în extremul sudic al Chinei. Undeva, la circa 140 de kilometri de Pacific, legat de Ocean prin nenumărate canale — orașul Canton. Ajung aici după ce trec prin Pekin, însoțindu-mă de același gînd al realității de neimaginat ce o parcurgeam, total nepregătită s-o cuprind în imensitatea ei adîncă. Mă mîngîi prin ceea ce spune Călinescu ; acela care a văzut China, oricît de repede, e mai apt s-o înțeleagă decît unul care n-a văzut-o deloc. Privesc, deci, cu mai multă încredere străzile Cantonului.

Știu că este vechi leagăn revoluționar, al treilea oraș al Chinei (după Pekin și Șanhai), așezare străveche, cu o istorie de peste 2 000 de ani. Inimă a provinciei Kuan Tung, situat în nordul deltei Fluviului Perlelor, la confluența a trei mari ape. Loc comercial, lipsit de industrie pînă în zilele revoluției, avînd o populație de peste două milioane de locuitori, un climat dulce și umed. Despre acest meridional oraș vorbește și primul român care a vizitat China, spătarul Milescu. Cantonul, spunea cel ce a fost unul din pionierii sinologiei, „este vestit nu numai prin mărimea lui, ci este și foarte frumos prin construcțiile obștești și prin mulțimea locuitorilor... Nu este așezat departe de țărm și corăbiile mari vin chiar pînă în oraș, căci peste tot sînt multe canaluri, iar în oraș sînt o mulțime de negustători și tot felul de mărfuri și bogății." Între mărfuri se afla nelipsita mătase, ce se vindea „în valuri", aur, mosc, pietre nestemate, mărgăritare.

Pe Fluviul Perlelor, vasele circulă încărcate de mărfuri. Trec rapid pe sub ghirlanda de poduri. Se descarcă și se încarcă necontenit, se vînd produse în plină stradă, prăvălioarele își desfac mărfurile la tot pasul, pe chei micul comerț este stăpîn. Pe țărm, Cantonul — un oraș al porticurilor, al coloanelor de sprijin, susținînd balcoane suspendate efemer deasupra străzii. Senzație de Napoli pe malul Fluviului Perlelor.

Majoritatea caselor au cîte 3—4 etaje, de-a lungul cărora ferestrele sînt numai pro forma. Căldura tropicală pătrunde peste tot, prin ușile deschise larg. Oamenii circulă pe sub arcade, la adăpost de soarele ucigător al amiezii, de ploaia șiroindă a orelor înserării. Colinele domoale ale Cantonului se profilează în zarea cețoasă, blînde spinări de cămilă. Țîșnește, uneori, cîte o pagodă, zveltă și impetuoasă, zmulgîndu-se verdelui tropical. Chinezii ridică monumentele printre pomi, la fel ca și propriile lor case, dintr-o probabilă dorință de mimetism cu vegetația.

Viața orașului stă azi în industrie : Cantonul este cel mai mare centru economic din sudul Chinei, acest oraș care, înainte de eliberare, reprezenta un tipic centru semifeudal. Dispunea doar de o uzină de ciment și de ateliere de reparații, artizanatul formînd principala ramură a industriei ușoare. Să comparăm cu ce este azi și să vorbim despre evoluție ; 3 200 unități industriale, 92 de comune populare și 70 de ferme de stat. Față de 1949, valoarea globală a producției industriale a crescut de 28 de ori, iar cea agricolă de peste trei ori. Orașul are 11 școli de învățămînt superior și peste 200 de școli secundare. Construcții de mașini, chimie, electronică, electricitate, construcții de nave, textile, hîrtie — ramurile în care se dezvoltă cu precădere profilul său economic.

Dintre nenumăratele fabrici ale orașului, am vizitat-o pe cea de mașini grele. Este o mare uzină cu peste 6 000 de muncitori și 13 secții, unde se produc materiale și echipament pentru industria chimică, rafinarea petrolului, mine, metalurgie, rafinarea zahărului. Înainte de eliberare, era doar o întreprindere de reparații de utilaj agricol, pentru care asudau circa o sută de lucrători. Suprafața de producție s-a extins (600 000 de mp), la fel și gama produselor : utilaj greu de 600 de tone, pentru construcția porturilor, și centrifuge de mare viteză, cu 15 000 de turații pe minut. Prin creșterea producției, stimularea inovațiilor și autodotării, uzina este în măsură să fabrice circa 500 de produse, în ultimul deceniu triplîndu-și producția.

Nu-mi dau seama care ar fi vîrsta medie a oamenilor care au obținut aceste rezultate. În general, este greu de ghicit anii pe fața chinezului, dar am impresia că nu greșesc părîndu-mi toți foarte tineri. Poate și datorită

stării lor de spirit, entuziasmului cu care ne explică funcționalitatea uriașelor construcții metalice. Ne întreabă — și ascultă foarte atenți răspunsurile noastre — despre România, ne vorbesc despre importanța schimbului de experiență cu muncitorii români, ne spun că știu multe și se află în admirația priceperii acestora. Se simte căldură în vorbe, bucuria de a ne primi. Dialogul se poartă cu inimile deschise, lor plăcîndu-le să ne fie gazde, să ne arate tot ce au realizat, mai bun, nouă — să le fim oaspeți și să le exprimăm sincere urări de succese durabile. Zîmbetul lor ne îndeamnă să intrăm, după vizitarea cîtorva secții, în sala de primiri, unde ni se dau detalii. Aici bem ceai, ca în tot locul în China. Ni se dau, la sfîrșitul vizitei, ca în oricare alt oraș chinezesc, aceleași pătrate de ștergare aburinde, fierbinți, pe care le punem pe obraz și fața se răcorește și se destinde. Ne împrospătăm chipurile și mintea, gata să cuprindem, mai departe, noi cunoștințe despre această mare țară cu 900 de milioane de locuitori.

Între timp, în aer se așezase o căldură umedă, încărcată de toropeală. Cerul se lăsase jos, imens acoperiș. Ploaia începe ușor și se oprește pe negîndite, dar rămîne mereu ca o amenințare gata să se dezlănțuie. Și, într-adevăr, cînd cerul a început să plîngă, apa curge năvalnic, într-o dramatică perdea de apă. Întreaga răsuflare se îmbibă în cîteva clipe. Cîtă forță în această descătușare a ce-

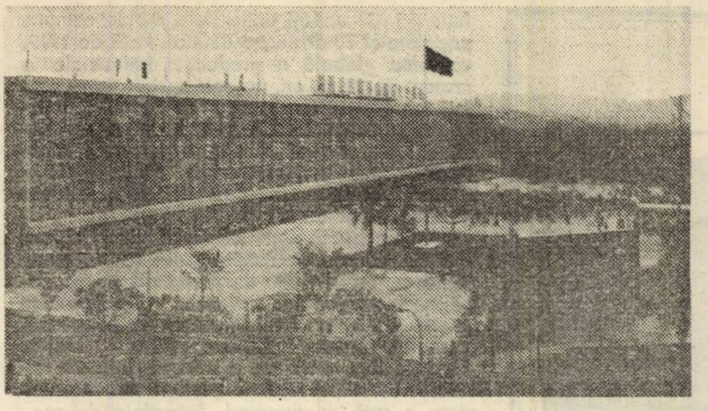

Tîrgul produselor pentru export ale Chinei se află la Canton

rului, care ne înghite în aburul lui, ca pe niște plante din imensa vegetație ce-și deschisese porii spre șuvoiul de ape. Verdele devine crud, sevele se împrospătează. Cînd apare prima rază de soare, toate ochiurile de apă scliptesc orbitor. Picurii sînt diamante fluide pe nervurile frunzelor. Ierburile scot mirosuri puternice, exotice. Mă gîndesc la ce spune un poet : privim la fiecare răsărit de soare ca la un fapt obișnuit și, totuși, de fiecare dată el schimbă fața lumii.

Nu-mi scapă nici faptul că albastrul întunecat al cerului bătînd spre seară este culoarea în care se îmbracă poporul chinez aproape cu predilecție. Indiferent de meserie, virstă, sex, el se înveșmintează într-un singur fel, purtînd uniforma alcătuită din tunica încheiată la gît, cu patru buzunare, pusă peste pantalonii din aceeași țesătură bleumarin. O deosebită corectitudine și o liniște desăvîrșită domnește în această ținută. Așa roiesc pe nelipsitele biciclete, pedalînd lin, alunecătoare pete de albastru.

Citisem despre Canton că este un oraș al tîrgurilor. Ni se spune că vom vizita marele pavilion ; mă pregătesc, revăzînd datele despre expoziție. Cu o suprafață de 110 000 mp, clădirea tîrgului a fost ridicată pe malul lacului Liuhna, la poalele dealului Yueh Hsin, din Canton. Începînd din 1957, tîrgul de mărfuri de export este organizat în comun de întreprinderile de comerț exterior din China. De două ori pe an, primăvara (15 aprilie – 15 mai) și toamna (15 octombrie – 15 noiembrie), în fața mărfurilor expuse, se poartă convorbiri și se încheie tranzacții. La tîrg sînt expuse peste 40 de mii de mostre, reprezentînd diferite mărfuri pentru comerț exterior. La fiecare ediție sosesc circa 25 de mii de oaspeți din peste o sută de țări ale lumii.

Trec printre nesfîrșitele culoare ale tîrgului, printre mereu alte obiecte, rezultat al muncii, roadele îndemînării. Totul este amețitor. De la artizanat la agricultură, apoi industrie, tehnică, artă... Arta este, de fapt, omniprezentă. Participă în fiecare vas de porțelan, în statuetele de fildeș, în cloasoneuri ; dar o regăsești, cuplată cu inteligența, și în mașinile de precizie, și în obiceiul de terasare a munților și dealurilor, în covoare și lampioane, oriunde. Trec printre atîtea exponate ale perfecțiunii, adunate la un loc, copleșindu-mă prin multimea lor, obiecte complicate de tehnică, altele delicate, miniaturi și mașini colosale, jucării mecanice. Încep să resimt regretul celui ce trece în fugă printr-o mare galerie de tablouri. Ce scurt e timpul !

Multe obiecte îmi amintesc de expoziția de artizanat din Pekin. Ceea ce era înainte agonisire orgolioasă și bucurie egoistă a colecționarilor este azi avut obștesc destinat să bucure și să educe un popor. Realizez ceea ce alții au constatat înaintea mea și în mod sigur o vor remarca și cei ce vor trece după mine : sîntem în paradisul obiectelor diafane, lucrate cu mare măiestrie tehnică, transmisă de generații, în lumea artei. Dar și plugarul chinez e un mare artist, spune Călinescu, vorvind de migala plantării firului de orez ; muncitorul, la rîndu-i, lucrează iute și tăcut, conștiincios și adîncit în urmărirea mersului mașinii. Căci întreaga Chină nouă este un imens șantier. Omul muncește în liniște, cu sentimentul duratei efortului său. Răbdarea aceasta vine din străbuni și chiar dacă, într-o fabrică, frenezia muncii este dominantă și oamenii se grăbesc, se agită – și aici sîntem în secolul XX – revoluția tehnico-științifică se adaptează psihologiei, temperamentului, filozofiei chinezești, unde timpul are valorile lui. În China, istoria se calculează în milenii... Principala virtute a lucrurilor este dăinuirea lor. Chinezul lucrează operele de artă cu minuțiozitate, creează pentru eternitate. Vede mai presus de lucruri de la care nu cere prea mult, se mulțumește cu puțin. Clipa nu are valoarea pe care i-o dau alte popoare.

Permanent, la Canton, am avut în fața ochilor bogăția tropicală a florilor, pe care fie le cultivă oamenii, fie le dă natura singură. S-a întîmplat să sosim, de fapt, în timpul sărbătorii primăverii, cînd orașul este invadat de piețele de flori. Aflăm că obiceiul ține de o tradiție foarte veche. Din povestirile de călătorie și istoria regiunii, se spune că horticultorii din imprejurimile Cantonului ar fi început încă din timpul dinastiei Ming (1368–1644) să-și instaleze tarabele în actuala piață Haiciu. Sărbătoarea primăverii, care marchează noul an al calendarului lunar, a fost una din cele mai importante sărbători tradiționale ale Chinei. Locuitorii își decorau casele cu flori de mirt, vestitoare ale primăverii, și cu mandarine, simbolul fericirii și prosperității. Pentru a răspunde necesităților populației au apărut, se spune, primele piețe de flori : „Anul trecut, în noaptea sărbătorii lanternelor, piața de flori era atît de strălucitor luminată ca ziua însorită", scria un poet al dinastiei Sun. Cultivarea florilor a fost stimulată și de extinderea exportului de ceai, la prepararea căruia erau necesare flori înmiresmate.

Aroma ceaiului, parfumul florilor vin acum, cînd sînt acasă, să trezească în mine chipul Chinei îndepărtate. Nimic palpabil, pură memorie. Cum spune Blaga, țința ultimă a călătoriilor este, întotdeauna, amintirea lor.

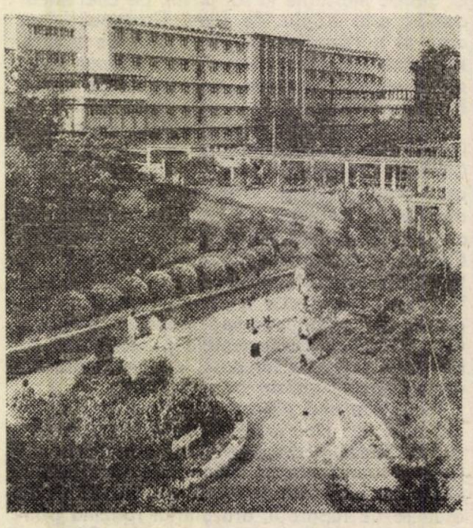

Clădirea colegiului medical

REPORTAJ PE GLOB

ECUADORUL – cu fața spre noi vocații

O. Vasile

Spinarea Anzilor, marcată în genere de priveliști selenare, își îndulcește cu ceva aspectul pe porțiunea ecuadoriană. Piscuri săltate dincolo de bariera zăpezilor eterne și strălucind orbitor în bătaia soarelui ecuatorial alternează cu masive impădurite, cu versanți transformați în pămînt cultivabil, cu locuri montane ce reflectă în oglinda lor un albastru ireal.

Într-un asemenea scenariu, pe o vale jalonată de vulcanii cu conurile trufașe și imprevizibile, capitala Ecuadorului, Quito, suspendată la aproape trei mii metri înălțime, (locul doi după La Paz, între cele mai înalte capitale de pe glob) apare ca un fel de sfidare a omului la adresa tăriilor, a zonei tăcerilor pietrificate. Raporturile intime cu o astfel de ambianță solemnă i-au imprimat locuitorului de aici o anume sobrietate de comportament, un accentuat gust pentru meditație.

Cîndva inima regatului Quitu (sau Quito), ramificație nordică a imperiului incașilor, – și azi locuitorii capitalei obișnuiesc să spună că ar fi fost mai potrivit ca țara întreagă să fi păstrat numele ce evocă o epocă de glorie – acest loc deține un primat de vechime între capitalele sud-americane, afirmînd în același timp particularitatea de a se afla așezată pe acel brîu imaginar care împarte planeta noastră în două emisfere riguros egale, de unde și numele țării. Linia ecuatorului trece prin mijlocul fundației unui original monument situat în imediata apropiere a capitalei, unde oricine poate încerca plăcerea de a se afla in ambele emisfere simultan, sau de a se echilibra exact pe linie, imaginîndu-și că se sustrage în sfera unei, să-i zicem, imponderabilități geografice. Pentru cei interesați, există diplome gata tipărite, prin care se atestă că au fost la „jumătatea lumii". Ar fi pură pedanterie să se pună la îndoială valoarea acestor diplome pe temeiul că există de fapt în țară trei monumente ale liniei echinocțiale. Unul, pe locul amintit, marcat de savantul La Condamine, în 1736. Altul la Guachala, rod al unor măsurători geografice bazate pe calcule mai precise. În fine, un al treilea, indicînd linia ecuatorului trasată cîndva de incași prin observații solare, cu o diferență de 300 metri față de cea indicată de savantul francez. Altitudinea locurilor corectează serios latitudinea : teoretic, ar trebui să fie căldură sufocantă, în realitate dai de primăvară perpetuă, cu zile egale în tot cursul anului.

Deși pe parcursul istoriei sale a suferit cutremure distrugătoare, Quito a reușit să-și păstreze în bună parte vechea fizionomie, etalată cu deosebire pe îngusta „Calle de la

Palatul prezidențial

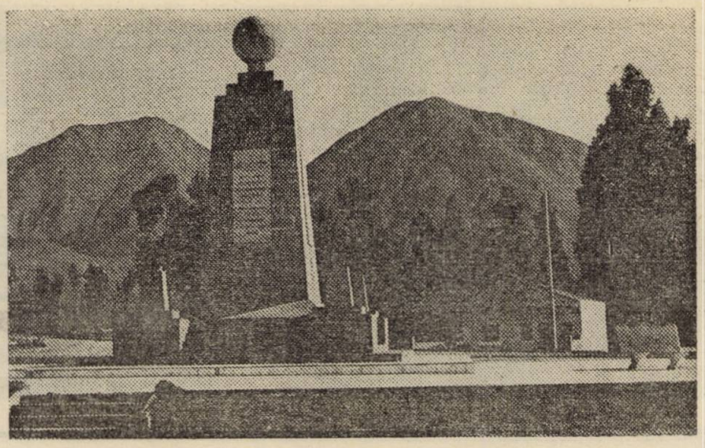

Monumentul ridicat lîngă linia ecuatorului

Ronda", care s-a schimbat puțin din timpurile lui Sebastian Bênalcazar (unul din căpitanii conchistadorului Pizarro), socotit fondatorul orașului, pe locul vechii capitale a regatului indigen. Cu toate că în panorama orașului răsar tot mai multe edificii moderne, tonul îl dă încă tradiția. Nu numai pe plan arhitectural, unde abundă case cu balcoane de lemn la etaj, turnuri și arcade cu însemnele barocului — filtrat și el prin registrul sensibilității locale —, ci și în ritmul vieții cotidiene, mai puțin molipsit de zbuciumul specific unei metropole.

O cu totul altă ambianță întîlnești la Guayaquil. Dacă Quito înseamnă cu precădere sobrietate, depozit de prețioase relicve istorico-culturale, fel de a fi rezervat și introspectiv, Guayaquil expune exuberanță și pionierat. Pe lîngă clima ecuatorială autentică a litoralului și vegetația sa luxuriantă, cel mai prosper și mai mare centru al Ecuadorului este în același timp și etalonul național al modernizării urbane. După ce, de-a lungul timpului, a supraviețuit raidurile piraților, unor serii de incendii, ca și cutremurului din 1942, orașul reconstruit conservă un minimum de istorie palpabilă, doar cîteva edificii în stil colonial sau baroc, între ele palatul municipalității cu solemna inscripție „Onoare patriei" sculptată pe frontispiciu. În fața clădirii — monumentul indianului Guayas și al soției sale, omagiu unui fost trib de la care se trage numele acestui centru comercial și industrial al țării, cu rol de primă vioară în economia națională.

Prin portul Guayaquil ies nouă zecimi din exporturile ecuadoriene. Dispune de cheiuri unde pot trage marile transatlantice, în timp ce fabricile sale textile, de săpunuri și ciment, întreprinderile metalurgice și rafinăriile de zahăr îi conferă condiția de principal centru industrial. Bulevardele largi, împrejmuite de clădiri din beton și sticlă, se prelungesc azi pînă în spre fostele periferii mizere, rase de lama buldozerelor. Ici-colo mai apar tarabe ale artizanilor, oferind ceramică indigenă de argilă roșie și mai ales faimoasele sombrero-uri cu conul retezat, făcute din fibră de palmier fină și cărora prin tradiție li se spune „de Panama".

Între Quito și Guayaquil — în aceste două orașe se concentrează peste jumătate din populația urbană a Ecuadorului — a existat un paralelism al destinelor, trasat încă de la origini, cînd în primul s-au stabilit magistrații și în al doilea comercianții. Există chiar un stoc de ironii cu iz de rivalitate regională care îi contrapun pe locuitorii celor două orașe, cu temperamentul și preferințele lor, dar în fond e vorba de mici înțepături ce și le expediază tandru doi frați dispuși să se stimuleze reciproc în dorința de depășire, spre binele aceleiași familii.

Ecuadorul a fost — și încă este — cunoscut în lume mai ales ca mare exportator de banane, produs ce reprezenta pînă de curînd circa 65 la sută din volumul vînzărilor externe. Banana, alături de cafea, cacao și lemnul de plută furnizau aproape toate veniturile în devize necesare menținerii economiei. Evident, în asemenea condiții, efectele schimburilor neechivalente se simțeau aici puternic, ca și în alte țări latino-americane bazate pe monocultură agricolă.

În ultimii ani, în viața economică și socială a țării au intervenit modificări importante. Planurile economice elaborate de autorități vădesc eforturi conjugate pentru valorificarea potențialului național prin intermediul industrializării, singura cale capabilă să asigure țării o dezvoltare de sine stătătoare, conformă cu aspirațiile poporului. Acționînd în această direcție, guvernul a recurs la o suită de măsuri vizînd lărgirea controlului statului într-o serie de sectoare, prin limitarea sferei capitalului monopolist străin. Pe de altă parte, a fost inițiată o reformă agrară, care atacă sistemul de exploatare moșierească, cu servituți de tip feudal ce dăinuie de secole. Este vorba de o orientare strategică, urmărind să aducă serioase transformări în structurile economice, sociale și politice ale țării. Se are în vedere nu numai remodelarea structurilor funciare, ci mai ales antrenarea masivă a țărănimii — care alcătuiește majoritatea populației — în procesul dezvoltării economico-sociale.

Speranțele de dezvoltare ale acestei țări au primit în ultimii ani un neașteptat impuls și aceasta tocmai într-o zonă unde progresul a pătruns cel mai puțin : regiunea situată la est de lanțul Anzilor, în bazinul Amazonului, unde s-au identificat mari rezerve de petrol, grație cărora Ecuadorul a intrat virtual în „clubul petrolier", unde tinde să capete statură considerabilă. „Boom"-ul petrolier datează doar de cîțiva ani, însă efectele lui au trecut dincolo de orice așteptări, în special datorită consecințelor crizei de energie. Responsabilii politicii ecuadoriene privesc această mană nu ca pe „o altă monocultură", ci ca pe o pîrghie în serviciul industrializării, a dezvoltării multilaterale, considerînd că, paralel cu folosirea judicioasă a resurselor provenite din vînzarea petrolului pentru finanțarea celorlalte ramuri, sînt necesare și măsuri în direcția creării unei industrii naționale a petrolului. Un prim pas important în această direcție a fost construirea rafinăriei de stat din Esmeraldas, cu o capacitate de 50 000 barili pe zi. Devizele încasate din exportul petrolului au permis guvernului să sporească investițiile în domeniile irigațiilor, construcțiilor de șosele, sănătății, învățămîntului, construcției de locuințe etc. Planul de electrificare a țării prevede folosirea a 47 la sută din veniturile statului provenite din vînzarea petrolului pentru construirea de termo și hidrocentrale, mai ales în mediul rural, pentru a stimula introducerea tehnicii moderne.

Relațiile de prietenie și colaborare dintre România și Ecuador, întemeiate pe respectul reciproc al independenței și suveranității, pe egalitate în drepturi și avantajul mutual, au înregistrat, mai ales în ultimii ani, o dezvoltare continuă, pe multiple planuri, ceea ce a contribuit la o mai bună cunoaștere reciprocă, la intensificarea conlucrării dintre țările noastre pe plan internațional.

Un moment de cea mai mare însemnătate pentru dezvoltarea relațiilor româno-ecuadoriene l-a constituit vizita făcută în Ecuador de președintele Nicolae Ceaușescu în septembrie 1973, urmată, doi ani mai tîrziu, de vizita președintelui ecuadorian în țara noastră. Convorbirile la nivel înalt româno-ecuadoriene, Declarația solemnă comună, celelalte documente semnate, acordurile și înțelegerile convenite au creat un cadru propice dezvoltării prieteniei și colaborării între cele două țări și popoare, spre binele reciproc și al luptei generale pentru pace și progres.

Pe drumurile ce șerpuiesc prin Anzii ecuadorieni poți întîlni autoturisme românești de teren. La schelele petroliere din estul țării lucrează ingineri ecuadorieni care și-au făcut studiile în România. Iar dezvoltarea acestei colaborări va cunoaște în viitor noi parametri. La Quito, s-au desfășurat, în această primăvară, lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte interguvernamentale româno-ecuadoriene. Cu acest prilej, au fost analizate posibilitățile de creștere a schimburilor comerciale și a lărgirii cooperării economice dintre cele două țări. În timpul sesiunii, au fost semnate protocolul de mărfuri pe perioada 1978—1982, precum și un acord de plăți, care va facilita dezvoltarea schimburilor economice bilaterale.

Această evoluție pozitivă a relațiilor dintre cele două țări este o urmare firească a respectării întocmai a spiritului Declarației solemne comune, a tuturor înțelegerilor stabilite cu prilejul dialogului româno-ecuadorian la nivel înalt. Într-adevăr, cooperarea româno-ecuadoriană beneficiază — pentru a continua să se afirme și să se amplifice tot mai mult — de un cadru optim, precis. Este vorba de acordul comercial pe termen lung și de acordul de cooperare economică, industrială și tehnică, semnate la 14 septembrie 1973. Sfera intereselor comune s-a dovedit a cuprinde domenii diverse, consemnate, de pildă, în acordul de colaborare culturală, precum și în convenția de colaborare și cooperare în domeniul petrolului, semnate cu același prilej.

Aceste relații beneficiază de bune auspicii, ținînd de un larg evantai de confluențe, provenite din patrimoniul de limbă și cultură al celor două țări, dar și din lupta lor comună de azi pentru pace și progres, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, pentru afirmarea liberă și demnă a ființei umane. Toate aceste noi afinități asigură baza solidă, reală și durabilă a relațiilor bilaterale, cadrul principial optim al conlucrării viitoare, în avantajul reciproc, al cooperării și înțelegerii internaționale.

REPORTAJ PE GLOB

SINGAPORE

Ion Iordache

N-am ajuns în „Orașul leilor" nici pe calea apei și nici pe calea aerului. Deși oraș-insulă, acesta este legat de Peninsula Malacca, în sudul căreia se întinde, printr-un pod ce poartă o șosea, o cale ferată și o conductă de apă potabilă. Veneam din nord, din Malayezia, și am străbătut insula singaporeză pe șoseaua aproape paralelă cu calea ferată, mergînd pînă la extremitatea sudică. Trecînd de „zona pămînturilor împădurite", ce se întinde pe numai cîțiva kilometri, întîlnești, curînd, inima de granit a insulei care, pe alocuri, se înalță în piscuri de peste 100 metri și care susține, de fapt, orașul și sateliții săi industriali. De jur împrejur — zone mai joase, în majoritate mlăștinoase ; unele suprafețe sînt cultivate cu arbori de cauciuc, cocotieri sau plantații de hevea.

Orașul propriu-zis s-a născut cu peste 800 ani în urmă, în partea cea mai de jos a insulei, pe pămîntul mai stabil, în prelungirea crestei muntelui Faber, acolo unde o zonă de ancorare cu ape adînci este adăpostită de două insulițe apropiate de țărm. Istoria sa modernă a început, însă, în 1819, cînd Sir Raffles achiziționa pentru imperiul britanic, de la sultanii malayezi, o bucată de pămînt la gura fluviului Singapore pentru a înființa aici un punct comercial al mirodeniilor. Devenit apoi, pentru vreme îndelungată, bază strategică și militară a Marii Britanii, cucerit de japonezi în 1942, Singapore obține autonomia în cadrul Commonwealth-ului britanic, la 1 ianuarie 1958, pentru ca, șapte ani mai tîrziu, la 9 august 1965, să se retragă din Federația Malayeziei și să se proclame republică. Poziția sa strategică — la răscrucea căilor comerciale dintre India, China și Indonezia, în punctul de trecere al celui mai scurt drum maritim dinspre Oceanul Indian spre Marea Chinei de Sud — i-a asigurat o dezvoltare rapidă. În ultimele decenii s-a înregistrat o creștere suburbană spre nord și de-a lungul țărmului estic, iar, începînd cu 1961, o întinsă suprafață mlăștinoasă din vestul docurilor a fost asanată, devenind zona industrială Jurong, astfel încît, practic, insula a devenit în întregime un oraș.

Astăzi, Singapore reprezintă una dintre cele mai fascinante metropole ale globului, metropolă care primește, anual, peste 1,4 milioane turiști, oraș de întreținere a două lumi. Te uimește, în primul rînd, eterogenitatea sa, deosebita varietate arhitectonică. Imigranții în căutare de lucru, de altădată, malayezi, chinezi, indieni, pakistanezi, arabi sau europeni, au păstrat și au imprimat și celor ce le-au urmat datele spirituale ale țărilor de origine. Așa se face că, aici, poți auzi în același timp cîteva limbi : chineza, malayeza, engleza vorbindu-se în mod curent, poți vedea o moschee lîngă un templu budist, o pagodă lîngă o biserică, poți asista la desfășurarea unor obiceiuri tradiționale din diferite colțuri ale lumii. Temple ca Moscheea albă, templul hindus Sri Mariamman, cu turnul exterior decorat cu numeroase figuri de oameni și animale, sculptate în lemn, Templul celor 1000 de lumini se pierd printre zgîrie-nori ; vile ultramoderne se învecinează cu somptuoase reședințe victoriene. Străzile, cele mai multe paralele cu cheiul, sînt un amalgam de magazine de tot soiul, amenajate în blocuri cu multe etaje, alternînd cu nelipsitele bazare chinezești. Partea veche a orașului păstrează un farmec deosebit cu îngrămădirea sa de clădiri și culori.

Forfota străzilor, aglomerația din bazare, abundența de mărfuri, de la cele mai simple la cele mai moderne, amintesc că înainte de toate Singapore a fost și rămîne un centru comercial ; o mare parte din cei peste 2,2 milioane de locuitori se ocupă de comerț. O pătrime din schimburile comerciale ale Asiei de Sud se desfășoară prin portul Singapore, care a cunoscut o asemenea dezvoltare, încît se situează astăzi pe locul al doilea în Asia și al patrulea în lume. În același timp, el își păstrează importantul său rol de antrepozit al regiunii. Peste 300 de nave acostează zilnic în apele sale, peste 37 milioane tone marfă au fost descărcate la cheiurile sale în 1976, mai mult de 20 milioane au fost încărcate.

Activitatea portuară și comerțul au fost multă vreme singurele sectoare importante ale economiei orașului. Partidul Acțiunii Populare, aflat la cîrma țării din anul 1959, a identificat, însă, necesitatea adoptării unor măsuri de îmbunătățire a structurii economice naționale.

Încă de la inițierea planului de dezvoltare din 1961, s-a conturat ca obiectiv principal industrializarea. Se avea în vedere că resursele naturale sînt ca și inexistente, insula-republică trebuind să obțină aproape totul, materii prime și apă din surse externe, însă acest mare dezavantaj a fost contracarat, pe de o parte, datorită aceleiași benefice poziții geografice, iar, pe de altă parte, prin existența unei populații urbane bine instruite, adaptabilă la schimbări aducătoare de progres. Strategia de dezvoltare s-a axat pe programul de industrializare simultan cu sporirea locurilor de muncă și a resurselor de capital, obiectivele fiind construirea unui sector de prelucrare, bazat pe piața externă, și crearea unei infrastructuri socio-economice, în

Dezvoltarea industrială a citadelei singaporeze a impus și o creștere corespunzătoare a construcțiilor, dintre care o parte însemnată aparțin sectorului public

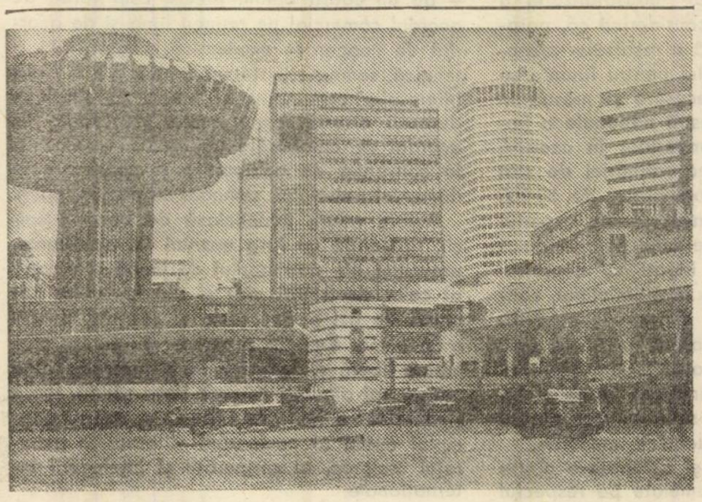

Partea veche a orașului păstrează un farmec deosebit, cu îngrămădirea sa de clădiri și culori

așa fel încît să fie stimulată dezvoltarea industriei, tehnicii moderne, a acțiunilor de marketing și management.

Luînd în considerare potențialul limitat de creștere a producției pe baza pieței interne și dificultățile pătrunderii pe piața internațională, guvernul a ales calea promovării producției pentru export prin colaborare cu firme străine. Sectoare ca electronica, petrochimia, construcția de nave, construcții de mașini, motoare cu combustie internă, îngrășăminte au devenit în ultimii ani sectoare de seamă ale economiei Singaporelui. Zone industriale de deosebită importanță economică ca : Jurong, Sembawang, Queenstown, Tao Payoh, Ayer Merbay ocupă, în prezent, aproape întreaga suprafață de 602 kmp a insulei, ritmul de dezvoltare a industriei prelucrătoare fiind, în ultimii ani, de circa 25 la sută, anual.

Goana după țiței extinsă și în apele Asiei de sud-est a influențat și destinul economic al Singaporelui. Nume de firme internaționale ca Gulf Oil, Mobil, Esso, Shell, Union Oil au ales insula ca bază de unde să-și conducă explorările. În ciuda micii sale suprafețe, Singapore a devenit al treilea mare centru de rafinare a petrolului din lume, după Houston și Rotterdam ; are o capacitate de un milion barili pe zi și rafinarea petrolului contribuie cu mai mult de 35 la sută la totalul producției manufacturate. Un loc important în totalul acestei producții îl ocupă și industria echipamentului de transport. Șantierele din Singapore construiesc, în prezent, tancuri petroliere cu un deplasament de peste 90 000 de tone.

Dezvoltarea industrială a orașului a impus o dezvoltare corespunzătoare construcțiilor, domeniu în care 56 la sută l-a reprezentat în 1976 sectorul public. Eforturile s-au axat pe construcții utilitare — fabrici, unități comerciale, bănci, locuințe-tip pentru persoane cu venituri reduse. Demolarea cartierelor mărginașe și construirea noilor blocuri, avîndu-se în vedere, în același timp, o cît mai optimă folosire a terenurilor au ocupat un loc prioritar în politica guvernamentală.

În centrul politicii guvernului a stat și țelul transformării orașului într-un centru financiar internațional. Astfel că, în mai 1977, în Singapore funcționau 74 de bănci, dintre care 61 străine. Toate aceste modificări în structura vieții social-economice a orașului-insulă au dus la formarea unei puternice economii naționale, au intensificat participarea sa la schimburile economice internaționale, au consolidat suveranitatea economică a statului singaporez.

Relațiile bilaterale dintre România și Singapore au cunoscut o continuă dezvoltare datorită atașamentului ambelor țări la principiile fundamentale ale bunei conviețuiri internaționale. Acordul comercial, semnat la Singapore, la 31 ianuarie 1967, — prin care părțile și-au acordat reciproc clauza națiunii celei mai favorizate, valabil pe un an cu prelungire prin tacită reconducție — ca și Acordul pentru înființarea Comisiei mixte intergu-vernamentale româno-singaporeze de cooperare economică, semnat la 20 mai 1976, la București stau la baza schimburilor comerciale dintre cele două țări. Schimburi al căror volum a cunoscut o linie ascendentă, cu o creștere anuală de circa 8 la sută. Produse chimice, metalurgice, ale industriei ușoare fac obiectul exportului țării noastre în Singapore, importul nostru bazîndu-se în principal pe cauciuc natural. Noi acțiuni de cooperare se întrevăd între întreprinderile de comerț exterior din țara noastră și firme singaporeze în domenii ca : mașini-unelte, instalații și mașini pentru industria alimentară și textilă, pompe, compresoare, truse de scule, construcții navale, electronică. Chezășuite de dorința comun împărtășită de cele două popoare pentru dezvoltarea colaborării dintre ele, de bunele rezultate înregistrate pînă acum de conlucrarea bilaterală, raporturile de prietenie și cooperare dintre România și Singapore dispun de toate condițiile pentru a se intensifica în viitor.

Congo acordă importante fonduri dezvoltării învățămîntului și creării de cadre naționale. Imaginea reprezintă Politehnica din Brazzaville

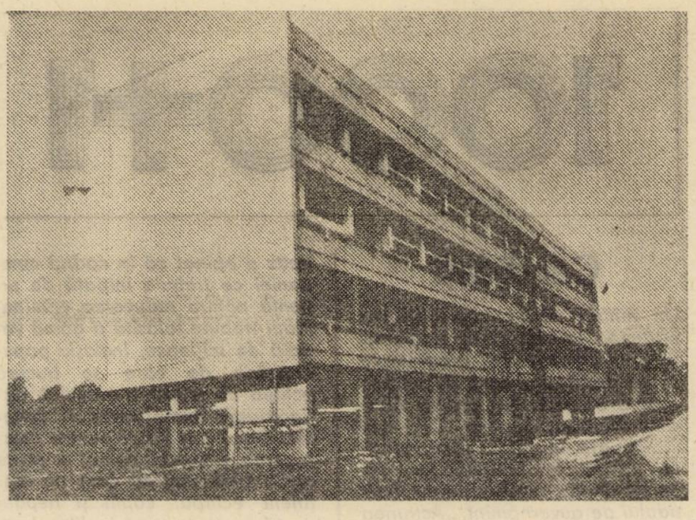

R.P. CONGO

Opțiuni socialiste — realizări practice

Eforturile depuse în Congo în vederea împlinirii în bune condiții și la timp a proiectelor lansate continuă să dea roade. Apare firesc deci ca știrile publicate în „Etumba", organ al Partidului Congolez al Muncii, sau difuzate de radio și televiziune să ateste ceea ce ziarul amintit numea recent „o nouă atitudine față de muncă : emulația socialistă". În consecință, rezultatele obținute în diverse sectoare vin să dea o adevărată lumină asupra preocupărilor autorităților de la Brazzaville de a elabora o viabilă strategie a dezvoltării. După cum se știe, ea are ca pilon fundamental sectorul de stat, acesta fiind, de altfel, cel ce girează buna utilizare și valorificare a resurselor naționale și, deopotrivă, cel ce devine instrumentul de bază al creșterii economice.

Ca urmare, după încheierea cu rezultate încurajatoare a planului trienal de dezvoltare — 1975-1977 — a fost concepută o etapă în cadrul căreia s-au creat condiții adecvate și s-au făurit și mijloacele indispensabile lansării unui amplu program de dezvoltare economică, noile proiecte vizînd cu precădere asigurarea unor produse de calitate superioară.

La ora actuală, cuvîntul de ordine al autorităților de la Brazzaville este modernizarea echipamentului în vederea îndeplinirii obiectivelor propuse. Un recent editorial din „Etumba" amintea că în etapa actuală obiectivele Partidului Congolez al Muncii, ale întregului popor, privesc valorificarea superioară a bogățiilor naționale, buna organizare a producției agricole și industriale, instaurarea unei riguroase discipline a muncii, ridicarea nivelului cultural și politic al celor ce muncesc. Totodată, actualul plan bianual 1978—1979 a fost conceput de așa manieră încît efortul propriu să fie determinant în realizarea lui.

În urma unei ședințe desfășurate în iunie a.c., membrii Comitetului Militar al P.C.M. și alte importante personalități cu funcție de conducere la nivel departamental au pus la punct un Program de acțiuni guvernamentale, pe termen scurt, pentru a cărui realizare s-a creat un Fond de solidaritate națională cifrat la 3 miliarde franci C.F.A. Constituind o urgență națională, acest Program canalizează eforturile depuse de întregul popor, fondurile fiind utilizate în economia rurală. Este vorba, în esență, de a se produce cît mai repede alimente de primă necesitate, de intensificarea producției agricole, de menținerea unor prețuri stabile la toate produsele de care are nevoie populația.

Importante succese au fost consemnate și în dezvoltarea industriei de prelucrare a lemnului, în ultimii doi ani. În 1976, Compania națională de prelucrare a materialului lemnos a industrializat 4,17 milioane mc de masă lemnoasă, iar în anul 1977 producția a ajuns la circa 4,87 milioane mc., cu 16 la sută mai mult.

Pe ansamblul întregii țări, eforturile vizează dezvoltarea continuă a agriculturii și industriei, a învățămîntului și culturii, astfel încît R.P. Congo să-și consolideze independența politică și economică, să realizeze salturi semnificative în propășirea poporului congolez, în îndeplinirea exemplară a obiectivelor stabilite de Partidul Congolez al Muncii, al cărui al 3-lea congres extraordinar va fi consacrat problemelor economice.

În anii care s-au scurs de la proclamarea independenței R.P. Congo, relațiile româno-congoleze au evoluat continuu ascendent. Astfel, după ce, în 1966, cele două țări au stabilit relații diplomatice la rang de ambasadă, cronica raporturilor dintre România și Congo a consemnat numeroase momente ce au contribuit la diversificarea și aprofundarea acestor raporturi. Desigur, evenimentul de referință în relațiile româno-congoleze este vizita oficială pe care președintele Nicolae Ceaușescu a efectuat-o, în martie 1972, în Republica Populară Congo, etapă a istoricei solii a prieteniei și colaborării pe care șeful statului român a purtat-o pe continentul african. Manifestările de înaltă stimă, prețuire și prietenie cu care președintele Nicolae Ceaușescu a fost întîmpinat pretutindeni în Congo, convorbirile dintre șefii celor două state, importantele documente — politice, economice, culturale — semnate cu acest prilej au conferit dimensiuni remarcabile raporturilor româno-congoleze. Noua întîlnire dintre șefii celor două state — București, iulie 1973 — s-a soldat, și ea, cu rezultate fructuoase ce au deschis noi orizonturi relațiilor dintre România și Congo. Astfel, cu acest prilej s-a semnat Declarația solemnă comună, document de mare însemnătate în cronica raporturilor dintre cele două țări și popoare ce consemnează principiile care stau la baza raporturilor dintre România și Congo și dă glas voinței celor două partide și țări de a dezvolta aceste raporturi și de a contribui la edificarea unei lumi mai drepte și mai bune. S-au stabilit, totodată, numeroase acțiuni de cooperare bilaterală în domeniile industrial, agricol, forestier — s-au încheiat acorduri de schimburi comerciale, culturale, științifice.

C. Dumitru

1000+1

Candidaţi

Un număr de 11 candidaţi vor participa la alegerile prezidenţiale din Venezuela, programate să se desfăşoare la 3 decembrie a.c., a anunţat la Caracas Consiliul Electoral Suprem. Cele mai mari şanse, în opinia observatorilor politici, le întrunesc Luis Pinerua Ordaz, reprezentantul partidului de guvernămînt, „Acţiunea Democratică", şi Luis Herrera Campins, candidatul „Partidului Social-Creştin" (C.O.P.E.I.), principala forţă a opoziţiei.

Sprijin

După cum a anunţat la Geneva Secretariatul U.N.C.T.A.D., guvernul de la Berna a hotărît anularea sumelor datorate de un număr de şapte ţări în curs de dezvoltare către partea elveţiană şi transformarea acestor debite în donaţii, în sprijinul dezvoltării. Decizia guvernului elveţian are efecte retroactive (de la 1 ianuarie 1978) şi a fost adoptată pentru exonerarea de datorii a Indiei, Pakistanului, Bangladesh, Kenyei, Nepalului, Camerunului şi Indoneziei. Valoarea nominală a creditelor anulate, inclusiv dobînzile, este de 247,4 milioane franci elveţieni. O hotărîre similară fusese luată, anterior, de Marea Britanie.

Soluţie

Cel mai înalt magistrat din Nottingham, Sergeant Betts, a declarat că acest oraş deţine tristul record al celui mai ridicat număr de infracţiuni de diferite feluri din Marea Britanie, relatează cotidianul „The Times". Ceea ce se întîmplă în oraşul nostru, a spus el, este greu de imaginat. Betts a opinat că în cadrul campaniei ce trebuie iniţiată de urgenţă pentru reducerea criminalităţii trebuie folosită o gamă variată de mijloace, inclusiv popularitatea de care se bucură echipa de fotbal a oraşului, cîştigătoarea campionatului britanic. Dacă am folosi pentru combaterea violenţei numai o parte din entuziasmul cu care ne susţinem echipa, copiii şi nepoţii noştri ar putea privi viitorul cu mai multă încredere, a afirmat magistratul din Nottingham.

Tutun

Consiliul de Miniştri al Italiei a adoptat un proiect de lege în baza căruia se interzice orice publicitate, pe teritoriul ţării, pentru firme italiene sau străine producătoare de ţigarete. De asemenea, pachetele de ţigări puse în vînzare de Monopolul italian al tutunului vor purta pe ele inscripţia : „Tutunul este dăunător". Noua lege prevede şi o serie de sancţiuni pentru contravenienţi.

Moro

Roma va avea în curînd o Piaţă Aldo Moro, în memoria preşedintelui democraţiei creştine asasinat la 9 mai a.c. de către gruparea teroristă „Brigăzile roşii", după 54 de zile de detenţiune. Decizia a fost luată în unanimitate săptămîna trecută — la iniţiativa primarului Giulio Carlo Argan — de către consiliul municipal, care a „rebotezat" Piaţa ştiinţelor, din cartierul universitar, situat în centrul capitalei. Consiliul municipal urmează să aleagă alte cinci străzi care vor primi numele celor cinci membri ai gărzii lui Moro, ucişi cu prilejul răpirii din 16 martie.

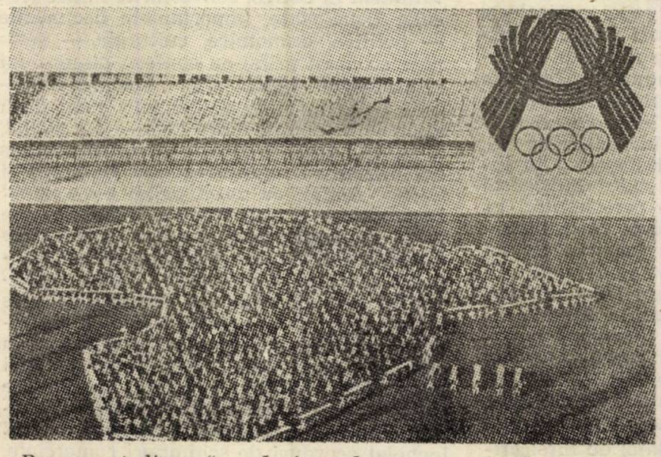

„Pace pe stadioane" — deviza sub care s-au desfăşurat Jocurile africane de la Alger

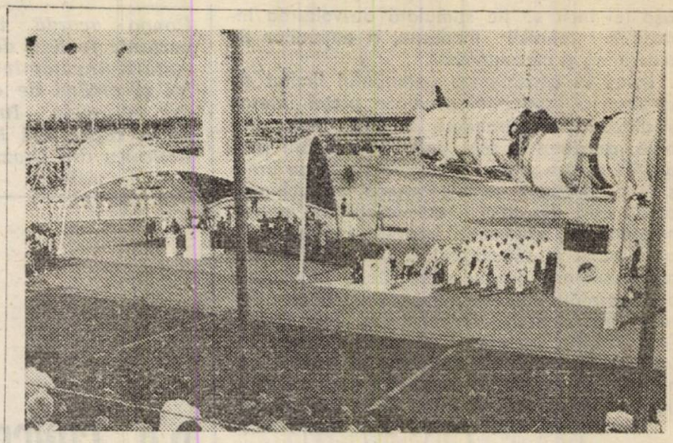

O privire de ansamblu de la Expoziţia spaţială din vecinătatea oraşului Tokio

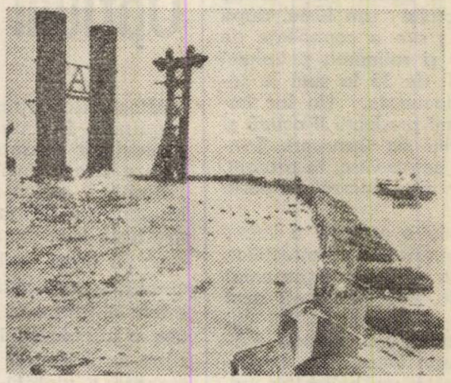

Un insolit baraj de protecţie a plajelor newyorkeze împotriva poluării cu petrol

Cele 22 de picturi furate dintr-o galerie de artă din Hamburg au fost recuperate, recent, de poliţie. În imagine, „Madame Léríaux", de Renoir (stînga), şi „În faţa oglinzii", de Degas

Apă

În Arabia Saudită se află în studiu un proiect de rezolvare a crizei de apă prin construirea unui număr de şase conducte pentru transportul apelor Nilului din Sudan şi pînă la Jeddah, de unde, tot prin conducte, apa va fi pompată pînă la Riad, în apropierea căruia se prevede construcţia unui mare lac de acumulare. Se apreciază că valoarea lucrării, al cărei proiect se află deja în stadiu de elaborare, va fi de 2 miliarde dolari. Conductele urmează să fie construite în numai trei ani, iar la lucrări vor participa specialişti din 28 de ţări. După terminarea tuturor lucrărilor, Arabia Saudită urmează să obţină anual din Nil 20 milioane kilometri cubi de apă. Proiectul construcţiei conductelor care să lege Nilul de Arabia Saudită, trecînd pe sub Marea Roşie, a fost luat în considerare după eşecul proiectului precedent, care prevedea remorcarea pînă la ţărmurile Arabiei Saudite a unor aisberguri din Antarctica. Calculele au arătat că o asemenea rezolvare ar fi exagerat de costisitoare din cauza reducerii considerabile a volumului muntelui de gheaţă în timpul transportului.

Prima fotografie a micuței Louise, primul copil conceput în eprubetă și introdus apoi în uterul matern. Alături, părinții fetiței. Este o realizare — apreciată drept un miracol medical — a doctorilor britanici Patrick Steptoe și Robert Edwards

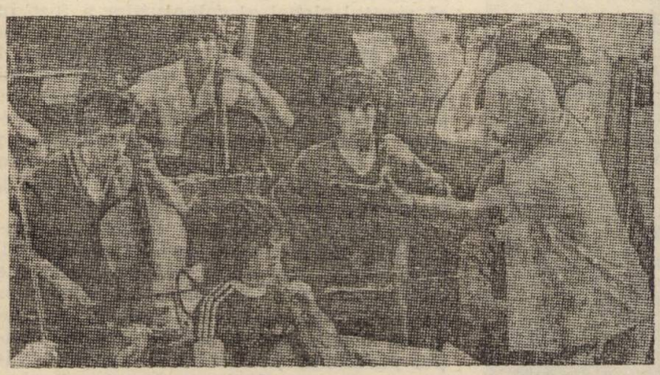

Edward Heath, fostul premier britanic, se dovedește foarte activ pe scena... muzicală. În imagine, dirijînd o repetiție a unei orchestre de tineret, în pregătirea unui concert la Albert Hall

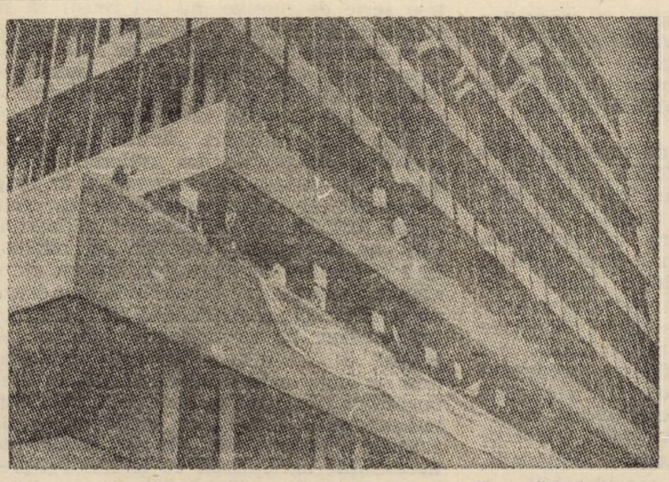

Proteste la sediul central, din Bruxelles, al Societății bancare generale. Militanți sindicali își reafirmă, astfel, voința ca negocierile dintre reprezentanții băncilor și lucrătorii acestora să ducă la satisfacerea revendicărilor lor

Fanatism

Fanatismul religios – precizează poliția – este la originea unei neobișnuite și cutremurătoare sinucideri : o mamă împreună cu cei șapte copii ai săi, care s-au aruncat de la etajul 11 al unui hotel din Salt Lake City (S.U.A.). Acest gest disperat a urmat sinuciderii, cu cîteva zile înainte, a capului familiei – Bruce Longo –, cunoscut, de asemenea, și sub numele de Emmanuel David, excomunicat, de acum 15 ani, de secta mormonă din care făcea parte.

„France"

Amenajarea pachebotului „France" în hotel plutitor și centru de expoziții îl va costa pe noul proprietar – un om de afaceri saudit – suma de 130 milioane de franci, o dată și jumătate mai mult decît prețul de achiziționare a navei. În noua formulă, „France" va cuprinde două hoteluri de lux și un al treilea hotel-turistic, cu un total de peste 1 200 camere. Pachebotul va adăposti, totodată, un „centru cultural francez" și un important muzeu.

Expoziție

Institutul de medicină tradițională chineză din provincia Șensi a deschis o expoziție privind istoria multimilenară a medicinei în China. Expoziția înfățișează succese de pionierat ale practicii medicale chineze în timpurile antice. O asemenea realizare a medicinei chineze din antichitate este anestezia generală pentru operații cezariene făcute de Hua To, medic chinez de faimă în secolul III i.e.n. ; o altă realizare este un vaccin antic împotriva variolei. Sînt, de asemenea, expuse ace pentru acupunctură din piatră din epoca neolitică, medicamente de pe vremea dinastiei Ciu de vest (sec. XI i.e.n. – 771 î.e.n.), tăblițe de piatră cu rețete. Moștenirea medicinei antice chineze cuprinde zeci de mii de rețete verificate și 8 000 de lucrări de literatură medicală, care formează un sistem teoretic unic. Expoziția ilustrează, de asemenea, activitatea sanitară în anii de după eliberare.

Revelații

Biroul Federal de Investigații (F.B.I.) cunoștea, în 1974, faptul că un om de afaceri din Missouri a plătit – după asasinarea, la Memphis (4 aprilie 1968), a militantului de culoare Martin Luther King – o sumă de bani lui James Earl Ray, autorul crimei. „New York Times" – care relevă aceasta – citează un document intern al F.B.I., datat la 19 martie 1974, primul act oficial dat publicității. Raportul F.B.I. se baza pe declarațiile unui anume Russel Byers. Documentul nu precizează numele omului de afaceri pus în cauză, dar „New York Times" afirmă – citînd surse guvernamentale – că Byers l-a identificat pe John Kauffmann, fost agent de schimb, decedat în 1974. Ziarul mai relevă că Byers a indicat comisiei de anchetă a Camerei Reprezentanților că refuzase, la sfîrșitul anului 1966 și începutul lui 1967, o ofertă de 50 000 dolari pentru a-l împușca pe King. Această ofertă, a precizat Byers, i-a fost făcută de doi oameni de afaceri din Missouri – John Kauffmann și John Sutherland.

„Șomaj"

Gardienii de la singura închisoare din Liechtenstein – principatul de 170 kilometri pătrați, cu o populație de 25 000 locuitori, situat între Austria și Elveția – șomează de cîteva zile, deoarece penitenciarul lor a rămas fără clienți. Ultimul deținut și-a terminat pedeapsa la 1 august, și de atunci nici un locuitor nu a mai încălcat legea.

Schimb

O tînără femeie de 19 ani și-a vîndut copilul, în vîrstă de 4 luni, unui necunoscut pentru suma de 10 mărci. Potrivit poliției din Goettingen (R.F.G.), tînăra mamă l-a întîlnit pe cumpărător – un bărbat de 36 de ani – într-o cafenea, acesta propunîndu-i un schimb sui generis : cîinele său pentru bebeluș. Femeia a refuzat cîinele, dar a cerut, în schimb, cele 10 mărci. Actul de „vînzare-cumpărare" a fost întocmit pe o factură a cafenelei. Sesizată, poliția a găsit copilul, pe care l-a încredințat bunicii sale. Este căutată mama, care a dispărut imediat după tranzacție.

Dolar

Comisia bancară a Senatului S.U.A. a autorizat, în unanimitate (și în principiu), crearea unei noi piese de 1 dolar avînd imprimată efigia unei militante de la începutul secolului – Susan Anthony. Respingînd o propunere care cerea trecerea la vot după un prealabil studiu de piață privind șansele de circulație ale unei asemenea monede, Comisia a aprobat, pe de altă parte, un amendament specificînd ca pe reversul piesei să figureze o acvilă așezată pe Lună. Departamentul finanțelor a arătat că dacă intervine aprobarea Congresului în acest an, noua piesă de 1 dolar va putea intra în circulație peste 12 luni.

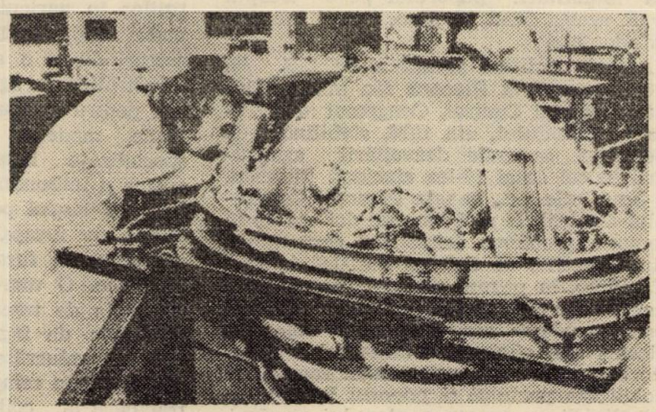

O ultimă verificare a unuia din modulii spațiali care vor ajunge pe Venus în decembrie a.c., în urma lansării sondei „Pioneer" de la baza spațială Cape Kennedy

Rubrică realizată de Ilie Olteanu

U.R.S.S.

Un vast plan de dezvoltare a agriculturii

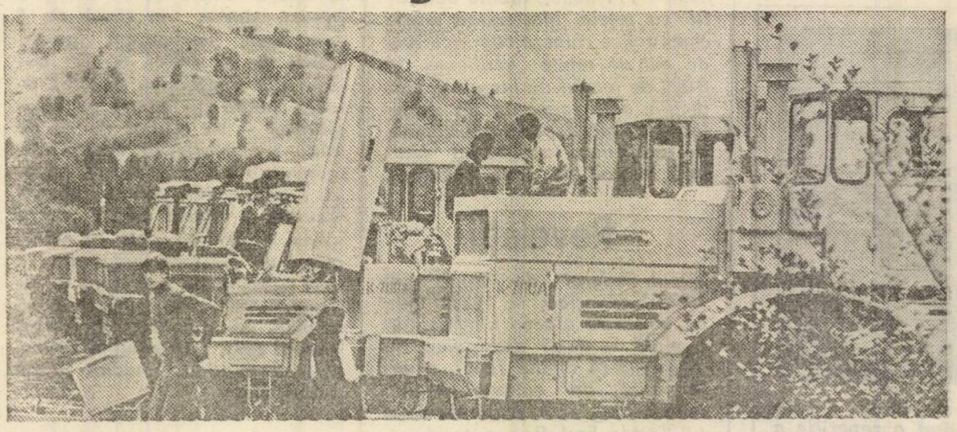

Creşte ponderea maşinilor agricole moderne de mare capacitate, tonaj şi productivitate

Hotărîrile Plenarei C.C. al P.C.U.S. cu privire la dezvoltarea în continuare a agriculturii sovietice, concluziile desprinse din raportul prezentat cu acest prilej de tovarăşul Leonid Ilici Brejnev fac, în prezent, obiectul unor ample dezbateri la scară naţională, comuniştii, toţi oamenii muncii exprimîndu-şi aprobarea şi, în egală măsură, preocuparea de aflare a celor mai potrivite căi şi mijloace în vederea transpunerii integrale în viaţă a planului stabilit de conducerea partidului în această direcţie.

Problemele ridicate de C.C. al P.C.U.S. în domeniul agriculturii sînt mari şi complexe, iar pentru atingerea ţelurilor stabilite vor fi necesare eforturi încordate, energia şi iniţiativa creatoare a maselor, întreaga experienţă bogată a partidului, cunoştinţele şi arta organizatorică a cadrelor lui, sublinia L. I. Brejnev. Dar, aprecia secretarul general al C.C. al P.C.U.S., rezolvarea lor va permite ridicarea bunăstării poporului pe o treaptă nouă, acesta fiind, în fond, sensul măsurilor adoptate.

Actuala politică agrară a P.C.U.S. îşi are începutul la Plenara din martie 1965 a Comitetului Central, Congresul al XXV-lea al partidului, din 1976, stabilind, de asemenea, sarcinile dezvoltării agriculturii în cel de-al 10-lea cincinal. Ridicînd, în luna iulie a.c., în faţa Plenarei Comitetului Central, la mai bine de doi ani de la Congres, problema dezvoltării agriculturii, Biroul Politic al C.C. al P.C.U.S. a avut în vedere, în primul rînd, să concentreze atenţia asupra soluţionării celor mai actuale probleme ale producţiei agricole, folosirii mai eficiente a mijloacelor investite în vederea creşterii acestei ramuri, să mobilizeze partidul şi poporul în vederea îndeplinirii cu succes a planului cincinal, atît în domeniul sporirii producţiei şi achiziţiilor de produse agricole, cît şi în domeniul înfăptuirii programului de consolidare a bazei tehnico-materiale a satului ; şi, de asemenea, a avut în atenţie stabilirea direcţiilor principale de dezvoltare continuă a agriculturii şi ramurilor care asigură industrializarea acesteia şi progresul tehnico-ştiinţific, dezbaterea unor probleme ale economiei, perfecţionarea planificării şi dezvoltării sociale la sate.

În anii care au trecut de la Plenara din martie 1965 a C.C. al P.C.U.S., agricultura sovietică a făcut paşi mari înainte în dezvoltarea economică şi socială, partidul soluţionînd un cerc larg de probleme. O atenţie de prim ordin a fost acordată consolidării considerabile a bazei tehnico-materiale a agriculturii prin accelerarea ritmurilor de mecanizare, chimizare şi îmbunătăţiri funciare. S-a făcut tot posibilul pentru intensificarea producţiei agricole, fiind în primul rînd modificat punctul de vedere faţă de problema investiţiilor în agricultură. Au fost redistribuite fondurile în economia naţională, asigurîndu-se o sporire considerabilă a investiţiilor în agricultură. În scopul creării pentru agricultură a unei baze industriale moderne, au fost create ramuri specializate independente ca economia apelor şi îmbunătăţirile funciare, construcţia de maşini pentru zootehnie şi producţia de furaje, construcţiile agricole, industria de furaje combinate şi microbiologice. O mare dezvoltare au căpătat industria de tractoare şi maşini agricole, producţia de îngrăşăminte minerale, industria prelucrătoare. Astfel, a fost reînnoit aproape complet parcul de maşini şi tractoare al colhozurilor şi sovhozurilor, a fost îmbunătăţită componenţa sa calitativă, a crescut ponderea de maşini moderne de mai mare capacitate, tonaj şi productivitate. Au sporit, de asemenea, de peste două ori capacităţile energetice ale întreprinderilor agricole, continuînd, intens, procesul de electrificare al agriculturii.

O mare atenţie s-a acordat chimizării şi îmbunătăţirilor funciare, numai în anul care a trecut fiind livrate agriculturii 77 milioane tone îngrăşăminte minerale faţă de 27 milioane tone în 1965. A fost, totodată, aproape dublată suprafaţa de pămînturi irigate şi desecate, colhozurile şi sovhozurile dispunînd de o suprafaţă de peste 27 milioane hectare de acest fel. În cel de al X-lea cincinal, pentru îmbunătăţiri funciare se vor investi aproximativ 40 miliarde ruble.

Ca urmare a măsurilor luate, recolta a crescut la toate produsele agricole şi s-au înregistrat procese pozitive în dezvoltarea zootehniei. Este grăitor, de altfel, faptul că venitul global al colhozurilor a fost, în 1977, de două ori mai ridicat decît media pe an din cel de al 7-lea cincinal, sistemul colhoznic, în ansamblu, lucrînd în ultimii 12 ani rentabil. Trebuie, de asemenea, relevat faptul că, în perioada 1965—1977, venitul global al familiei unui colhoznic a crescut cu 1,8 ori ; de asemenea, vînzarea de mărfuri în localităţile sătesti a sporit, în aceeaşi perioadă, de peste două ori.

Realizările din ultimul deceniu al agriculturii sovietice sînt, fără îndoială, mari, importante. Raportate însă la problemele satisfacerii mai complete a cerinţelor crescînde ale oamenilor muncii, — probleme aflate permanent în centrul atenţiei partidului şi statului — aceste rezultate nu sînt pe deplin mulţumitoare. Aşa cum sublinia, de altfel, tovarăşul L. I. Brejnev, în sectorul agricol nu totul se prezintă la nivelul exigenţelor, există încă o serie de lipsuri şi dificultăţi, de rămîneri în urmă. Astfel, menţiona secretarul general al C.C. al P.C.U.S., mulţi ani, dintr-o serie de motive, nu s-a reuşit să se reglementeze în mod corespunzător sistemul de retribuire a muncii la sate ; aplicarea unor noi tehnologii în producţie rămîne serios în urmă, calitatea maşinilor agricole fiind o problemă ce necesită rezolvări mari, radicale. Foarte acută este problema transporturilor agricole, volumul lor crescînd în permanenţă, în timp ce parcul de autocamioane de la sate creşte lent. În multe colhozuri şi sovhozuri nu se respectă regulile de exploatare şi păstrare a maşinilor, iar un mare număr de maşini stau nefolosite din cauza reparaţiilor şi a serviciului tehnic necorespunzător. Multe mijloace tehnice se uzează şi sînt scoase din funcţiune înainte de timp, nu sînt folosite raţional combustibilul şi uleiurile, nu există suficienţi mecanizatori, este redus coeficientul de folosire a tractoarelor. Nu sînt satisfăcute necesităţile agriculturii cu ierbicide şi preparate împotriva dăunătorilor, agricultura pierzînd, din această cauză, o mare cantitate de produse. Adesea, recoltele de pe terenurile irigate se deosebesc prea puţin de rezultatele agriculturii neirigate, iar în ceea ce priveşte şeptelul, actualul său nivel de dezvoltare nu corespunde necesităţilor în creştere rapidă.

Măsurile adoptate de Plenara C.C. al P.C.U.S. vizează lichidarea cît mai grabnică a unor asemenea stări de lucruri, sarcina principală pusă în faţa agriculturii fiind de a obţine dezvoltarea multilaterală, dinamică a tuturor ramurilor ei, aprovizionarea sigură a ţării cu alimente şi materii prime agricole, urmărindu-se ca sporirea producţiei lor să asigure creşterea sensibilă în continuare a nivelului de trai al poporului. Se acordă, în continuare, o atenţie maximă înzestrării tehnico-materiale a agriculturii din punct de vedere cantitativ şi, îndeosebi, calitativ, astfel

încît în viitorul cincinal să fie desăvîrșită mecanizarea completă a lucrărilor la toate culturile agricole de cea mai mare importanță și ridicată la un nivel mai înalt mecanizarea în zootehnie. Considerînd trecerea agriculturii pe o bază industrială ca una din sarcinile fundamentale de cea mai mare actualitate, C.C. al P.C.U.S. a adoptat hotărîri cu privire la dezvoltarea în continuare a mecanizării complete, dotării colhozurilor și sovhozurilor cu tehnică de înaltă productivitate, atît pentru agricultură, cît și pentru creșterea animalelor și producției de furaje.

Pentru intensificarea producției agricole se are în vedere, de asemenea, sporirea producției de îngrășăminte minerale și mijloace de protecție a plantelor, îndeosebi ierbicide și preparate împotriva dăunătorilor agricoli ; vor fi dezvoltate susținut lucrările de ameliorare a terenurilor, un rol important revenind în această direcție activității institutelor de cercetări, chemate să îmbunătățească, prin toate mijloacele, aplicarea în producție a realizărilor științei.

Un alt complex de măsuri a fost elaborat de C.C. al P.C.U.S. în vederea creșterii producției de carne, lapte și alte produse, obiectivul urmărit fiind acela de transformare a zootehniei într-o ramură modernă de înaltă eficiență. Se va acorda, de asemenea, atenție și gospodăriilor individuale ale colhoznicilor, muncitorilor și funcționarilor, care, așa cum subliniază documentele Plenarei C.C. al P.C.U.S., reprezintă o sursă importantă de completare a resurselor alimentare, precum și gospodăriilor auxiliare ale întreprinderilor industriale, întreprinderilor alimentației publice și altor organizații care trebuie să joace un rol util în îmbunătățirea aprovizionării.

În Uniunea Sovietică, o preocupare deosebită o constituie producția de cereale, apreciată, la Congresul al XXV-lea al P.C.U.S., ca sector de șoc al activității. În primii doi ani ai actualului cincinal, recolta medie anuală de cereale a fost de 209,3 milioane tone, față de 210 milioane tone, cît prevedeau sarcinile. Cu toate acestea, cerealele, îndeosebi cele pentru furaje, sînt deocamdată insuficiente, cerințele față de ele crescînd mai repede decît producția. De asemenea, marile oscilații ale recoltelor globale de cereale din diferiți ani se răsfrîng negativ asupra zootehniei. Măsurile preconizate pentru dezvoltarea mecanizării, chimizării și ameliorațiilor vor permite o dezvoltare mai stabilă a economiei cerealiere, creșterea de la un an la altul a recoltelor de cereale. Conducerea partidului și statului sovietic subliniază, în acest sens, că în anii 1981—1985 este necesar să se ajungă la o recoltă globală medie de cereale de 238—243 milioane tone, iar pînă în 1990, aceasta să fie sporită la o tonă de fiecare om în medie pe țară, producția de carne urmînd să crească, pînă la sfîrșitul următorului cincinal, la 19,5 milioane tone.

Etapa nouă a luptei pentru avîntul agriculturii în U.R.S.S. ridică, fără îndoială, sarcini sporite în fața comuniștilor sovietici, a întregului popor. Adeziunea și sprijinul total de care se bucură măsurile luate de conducerea partidului și statului pentru dezvoltarea în continuare a agriculturii, amploarea acțiunilor ce au loc pentru transformarea imediată în practică a acestora constituie chezășia obținerii unor noi și însemnate succese în acest important sector, parte inalienabilă a progresului economic al întregii țări.

Vasile Crișu

MADRID

Loialitatea armatei și calculele teroriștilor

Vara spaniolă, cu afluxul turiștilor și vacanțele pe coastele însorite, pare tulburată de evenimente politice. Împușcăturile care s-au făcut auzite în plin centrul Madridului aparțin întîmplării ? În capitala Spaniei răspunsul este negativ. Fiecare pas în direcția aprofundării democrației a fost însoțit de o recrudescență a violenței — regizată de forțele obscure ale trecutului, pentru că, indiferent de eticheta pe care o afișează, faptele lor nu-i pot plasa pe autorii de atentate decît în rîndul celor ce împing spre reîntoarcere la o epocă de tristă aducere aminte.

Distanța în timp a fost de numai cîteva ore. Vineri 21 iulie, la ceasurile dimineții, atunci cînd traficul automobilistic în zona centrală a Madridului se află la un punct de vîrf, doi bărbați și o femeie furau un taxi. Aveau nevoie de acest vehicul pentru a ataca automobilul unui general. Cîteva focuri de armă trase rapid și precis au pus capăt vieții generalului Juan Sanchez Ramos (64 ani) și aghiotantului său — locotenent-colonelul Juan Perez Rodriguez (59 ani). Atentatul s-a consumat în fracțiunile unui minut. Dar un polițist, aflat în apropiere, a avut timpul necesar să deschidă focul asupra taxiului care fugea de la locul crimei. S-ar părea — după sîngele descoperit, mai tîrziu, pe bancheta mașinii — că unul din atentatori a fost rănit. Poliția a declanșat o amplă operațiune : zeci de persoane interogate, verificări ale actelor de identitate, control al circulației. S-au anunțat cîteva arestări de teroriști, dar autorii atentatului n-au putut fi, încă, identificați. Trei organizații și-au asumat responsabilitatea acestui act terorist. Două folosesc titulaturi de stînga, însă, potrivit multor opinii, desfășoară o activitate ce coincide, în mod suspect, cu interesele și calculele extremei drepte. Cea de a treia organizație care pretinde a fi comis sîngeroasa crimă este ETA — gruparea bască care profesează un periculos extremism și nu ezită să recurgă la terorism. Oricum, este semnificativ că toate forțele politice spaniole au condamnat viguros terorismul, considerîndu-l injustificabil și dăunător procesului de democratizare pe care îl parcurge țara. Chiar și în Țara Bascilor utilizarea violenței oarbe a fost repudiată de vaste sectoare care înțeleg că lupta politică nu poate fi înlocuită prin terorism.

Tot vineri 21 iulie, adică în aceeași zi în care gloanțele curmau firul vieții generalului Sanchez Ramos, parlamentul avea să finalizeze dezbaterea sa constituțională — zece luni de elaborare minuțioasă, trei săptămîni de deliberări. Către seară, proiectul noii Constituții — document care consacră prefacerile democratice din Spania și creează premise pentru o evoluție continuă în același spirit — a fost adoptat cu o majoritate impresionantă : 258 voturi pentru, două contra și 14 abțineri. S-au abținut deputații de extremă dreaptă și au părăsit hemiciclul, înainte de vot, reprezentanții Partidului național basc. Documentul adoptat de Congresul deputaților urmează a fi examinat, la sfîrșitul acestei luni, în Senat și, apoi, supus unui referendum popular care, după toate supozițiile, ar trebui să aibă loc în octombrie.

Coincidența dintre cele două evenimente, faptul că teroriștii au ales ziua adoptării Constituției în Cortesuri pentru a asasina pe cei doi ofițeri superiori, relevă un substrat politic. Premierul Adolfo Suarez avea să constate : „De fiecare dată cînd începem o etapă capitală pe drumul democrației, terorismul își face apariția pentru a încerca să destabilizeze țara". Scurta istorie a Spaniei post-franchiste stă mărturie a acestor stranii coincidențe : n-a existat moment important care să semnifice îndepărtarea de dictatură și de practicile ei, fără ca teroriștii să intre în scenă. Ultimul act terorist vine să se producă într-un moment în care dreapta a cunoscut o nouă înfrîngere. Constituția spaniolă, chiar dacă nu este perfectă în raport cu exigențele forțelor democratice, marchează un progres considerabil pe planul consolidării unei democrații tinere. Constituția pe care poporul va fi chemat s-o ratifice este născută din consensul partidelor politice care exprimă imensa majoritate a alegătorilor — un consens destinat să faciliteze reconcilierea după patru decenii de diviziuni și înfruntări dramatice.

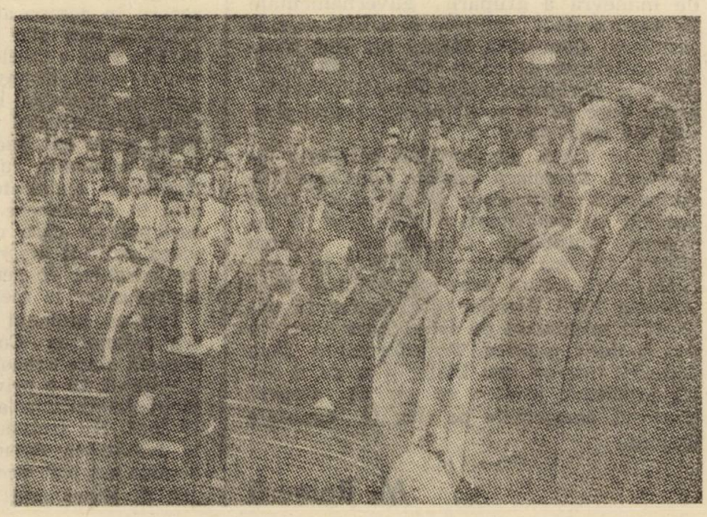

Parlamentul spaniol păstrează un minut de tăcere în memoria celor doi ofițeri superiori asasinați de teroriști. În prim plan : premierul Suarez. Alături de el — generalul Gutierrez Mellado, ministrul apărării

De ce teroriştii au ales drept victime doi ofiţeri superiori ? La Madrid nu există dubii : a fost un act deliberat pentru a provoca armata, determinînd-o să iasă din cazărmi şi să-şi asume un rol politic. S-a urmărit nu numai testarea reacţiei militarilor, ci, pur şi simplu, împingerea acestora pe un drum care nu ar fi putut duce decît spre mormîntul democraţiei. Săptămînalul „Cambio-16" afirmă că atentatul a avut drept scop „dinamitarea libertăţii spaniole, provocînd o înfruntare între armată şi alte organe ale statului", amintind că democratizarea este inseparabilă de atitudinea militarilor. Cei ce au apăsat pe trăgaci nu ignorau ponderea armatei în actualul echilibru politic spaniol. Or, ei doreau să distrugă tocmai acest echilibru. După cum sublinia general-locotenentul Gutierrez Mellado, vice-preşedinte al guvernului şi ministru al apărării, într-o alocuţiune televizată, „asemenea atentate vizează să rupă Spania, să ne submineze moralul, să distrugă nervii guvernului şi oamenilor politici, să semene diviziune între spanioli, neliniştea printre păstrătorii ordinii publice, îndoiala în sînul armatei". Însă, sublinia generalul, poporul spaniol nu a putut fi atras în această cursă. Forţele armate au dovedit sînge rece, simţ al disciplinei, o atitudine civică remarcabilă. Militarii nu s-au lăsat provocaţi de dreapta care revendica „armata la putere" şi de editorialele incitatoare ale unor gazete extremiste gen „El Alcazar". Funeraliile ofiţerilor asasinaţi s-au desfăşurat într-un cadru strict militar şi într-o ambianţă de demnitate. Nostalgicii franchismului n-au avut acces la ceremonia funerară. S-a evitat, cu atenţie, tot ceea ce ar fi putut da coloratură politică evenimentului. La o săptămînă de la asasinarea celor doi ofiţeri, comandanţii armatei au publicat o declaraţie în care afirmă categoric : „Nici un act terorist nu va abate forţele armate de la îndeplinirea datoriei lor în serviciul Spaniei, sub comanda supremă a regelui şi sub autoritatea şi conducerea guvernului". Declaraţia are o semnificaţie clară. Loialitatea armatei s-a dovedit mai puternică decît reticenţele pe care ar fi putut să le manifeste unele cadre militare sensibile la argumentele dreptei.

Parlamentul a adoptat, în zilele următoare, un proiect de lege guvernamental avînd drept obiect combaterea terorismului. Noua lege acordă poliţiei un plus de prerogative în lupta împotriva grupărilor subversive. În acelaşi timp, rămîne preocupantă starea de agitaţie din Ţara Bascilor. Indiferent dacă atentatul de la Madrid poartă sau nu semnătura ETA (experţii înclină spre autenticitatea comunicatului), problemele autonomiei provinciei rămîn ascuţite. Autorităţile au făcut o serie de concesii, au transferat noi prerogative la nivelul provinciei, însă marja de manevră a grupării guvernamentale — supusă unor multiple presiuni — este restrînsă. Concesiile făcute nu sînt socotite suficiente de către naţionaliştii basci. Absenţa parlamentarilor Partidului naţionalist basc de la votul constituţional dezvăluie o stare de spirit.

Stînga bască, condamnînd categoric terorismul, apreciază pozitiv noua lege fundamentală, comuniştii şi socialiştii fiind hotărîţi să desfăşoare o campanie în favoarea aprobării Constituţiei. Pentru stînga, singura strategie realistă în actuala conjunctură este cea politică. Problemele Ţării Bascilor sînt de esenţă politică şi mijloacele de soluţionare a lor nu pot fi decît politice. Transformarea Ţării Bascilor într-un nou Ulster n-ar servi decît interesele acelora ce vor să stopeze procesul democratic pe care îl cunoaşte Spania.

M. Ramură

WASHINGTON

Raporturile executiv-legislativ înaintea alegerilor

Date economice, în mare măsură, nesatisfăcătoare. Proiecte legislative amînate. Membrii Congresului trăiesc deja cu gîndul la alegerile din noiembrie.

Întors la Washington de la reuniunea la nivel înalt de la Bonn, preşedintele Jimmy Carter s-a aflat în faţa a ceea ce am putea numi trei categorii de probleme : starea contradictorie a economiei şi în mare măsură opusă previziunilor Administraţiei ; relaţiile deloc lipsite de tensiune cu Congresul ; încercările — care se vor arăta dificile — de a traduce în fapte promisiunile luate la întrunirea „celor şapte". În toate, opinia Executivului este că trebuie stabilite, în acest moment, o serie de priorităţi. Dar o analiză cît de sumară a vieţii politice interne americane evidenţiază aceeaşi opinie şi de partea Congresului care, potrivit declaraţiei lui Thomas O'Neill, preşedintele Camerei Reprezentanţilor, „e pe cale de a-şi stabili priorităţile" pentru următoarele luni. Iar acestea constau în probleme practice : a aproba 13 legi considerate urgente, a aproba forma finală a bugetului şi a reînnoi autorizaţiile pentru programele care expiră în acest an. La sfîrşitul lui august, membrii Congresului intră în vacanţă ; în noiembrie vor avea loc alegerile, iar în ianuarie viitor un nou Congres se va instala pe colina Capitoliului. Într-un fel, este de înţeles limitarea pe care actualii legislatori şi-o impun pentru perioada relativ scurtă care a mai rămas. Similitudinile între modurile de a vedea lucrurile proprii Casei Albe şi Congresului, în acest moment, sînt evidente, deşi este limpede că poziţiile sînt în continuare deosebite.

Îngrijorările esenţiale sînt determinate de domeniul economic. Inflaţia rămîne la un nivel foarte ridicat, atingînd, potrivit unor ultime cifre, un ritm anual de 11,4 la sută. Accentul pus, atît de preşedintele Carter, cît şi de preşedintele Băncii federale de rezerve (Fed), William Miller, în ultimele lor declaraţii, pe necesitatea controlului rapid al inflaţiei este explicabil. Miller preciza că, în caz contrar, economia americană urmează să fie confruntată cu „o severă recesiune" (de altfel, previziunile sale pentru următorul an, atît în ceea ce priveşte inflaţia, cît şi în ceea ce priveşte creşterea economică sînt mai pesimiste decît ale Administraţiei). Dolarul a înregistrat o nouă scădere, depăşind alt record în comparaţie cu yenul. Singurul element mai clar pozitiv este reducerea cu 2 la sută a ratei şomajului, faţă de momentul cînd Jimmy Carter a preluat conducerea, ajungînd la 5,7 la sută, cifră care reprezintă nivelul cel mai scăzut din ultimii patru ani. Incertitudinile privind viitorul economic, cu toate planurile antiinflaţioniste elaborate de Administraţie, rămîn în continuare majore, încît observatorii politici care urmăresc mai consecvent viaţa politică americană nu sînt surprinşi de întrebări de genul „Ce putem face ?" auzite chiar la membri ai Administraţiei.

Într-un moment în care alegerile pentru reînnoirea Congresului bat la uşă, această stare economică îndeamnă, în mod inevitabil, la o privire asupra a ceea ce a făcut Administraţia democrată în ultimele 19 luni. Nu trebuie uitat că „alegerile de la jumătatea mandatului" au fost întotdeauna un test pentru Casa Albă. Revista „U. S. News and World Report" alcătuieşte o statistică a problemelor considerate cele mai importante de către Administraţie şi a destinului lor. Oarecum surprinzător pentru unii, bilanţul de pînă acum nu este atît de fragil încît să justifice criticile, frecvente. Spre exemplu : în cele 19 luni, nu s-a reuşit reducerea şi controlul inflaţiei, dar a fost redus şomajul, au sporit preţurile agricole şi salariul minim ; adoptarea unei politici energetice, a unei reforme a taxelor, atingerea unui buget echilibrat, scăderea costurilor de spitalizare rămîn, însă, probleme încă nedecise. În alte domenii, s-a reuşit crearea unui Departament al energiei, a fost eliminată pensionarea obligatorie, a fost reorganizat personalul Casei Albe ; au eşuat, pînă acum, crearea unui oficiu pentru protecţia consumatorului şi reducerea numeroaselor agenţii federale la doar 200 ; crearea unui plan naţional privind sănătatea, reforma sistemului de asigurări, dezvoltarea politicii urbane, crearea unui Departament al educaţiei ş.a. rămîn probleme nedecise. Revista „Newsweek" considera, totuşi, în aceeaşi ordine de idei că bilanţul la sfîrşitul acestui an 1978 nu va fi chiar de neglijat : două tratate privind Canalul Panama, ajutor acordat oraşului New York, cea mai mare parte din programul energetic aprobat, un nou Departament al educaţiei şi o lege a impozitelor „mai bună decît cred mulţi".

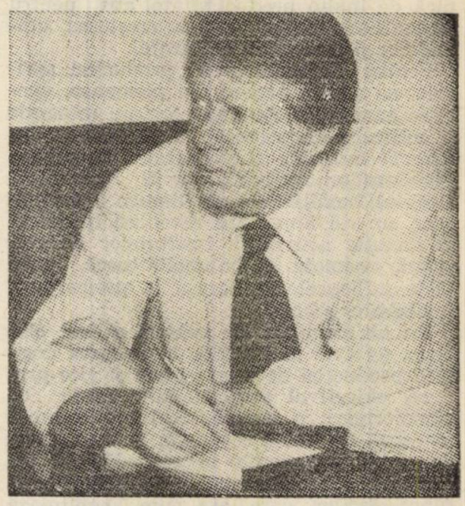

Preşedintele Carter : similitudini cu Congresul în modul de a vedea lucrurile, dar poziţiile sînt, în continuare, diferite

Numărul relativ mare de dosare încă nesoluţionate (sau care au eşuat) are o dublă explicaţie. În primul rînd, n-au trecut nici doi ani din actualul mandat şi rezolvarea majorităţii problemelor, controversate, nu poate avea un termen înainte de 1980. În al doilea rînd, modul în care sînt abordate depinde foarte mult de Congres şi de relaţiile acestuia cu Casa Albă. Şi, deşi preşedintele şi congresmenii, în majoritate, aparţin aceluiaşi partid, interesele lor nu sînt întotdeauna identice. Datorită împotrivirii Congresului, preşedintele Carter a trebuit să amîne elaborarea unui

plan național privind serviciile medicale — fapt care a provocat reacția energică a senatorului Edward Kennedy (susținător devotat al unui asemenea plan), politician sprijinind, de regulă, inițiativele prezidențiale. Proiectul de reformă a serviciilor publice a fost „mutilat", dar Jimmy Carter declară că nu va renunța la ideile sale. În timpul campaniei electorale, Jimmy Carter a denunțat sistemul de impozite american drept „o rușine pentru rasa umană" și, ca președinte, a făcut din reforma acestui sistem una din prioritățile politicii sale. În urmă cu șapte luni a înaintat o lege a impozitelor, dar, la sfîrșitul lunii trecute, comitetul „Ways and Means" din Camera Reprezentanților a modificat cea mai mare parte din planul președintelui. Mai tîrziu, proiectul va trece în Senat, unde sînt de așteptat alte schimbări. „Cînd legea se va întoarce la Jimmy Carter pentru semnare, el va recunoaște foarte puțin ca aparținîndu-i" („Newsweek"). Oarecum asemănător se prezintă și planul energetic. Promisiunile făcute, în acest domeniu, de președintele american la Bonn depind mult de ceea ce va aproba Congresul. În caz contrar, Jimmy Carter poate impune o taxă asupra importurilor de petrol, poate cere o sesiune specială a Congresului, în această problemă, sau poate recurge la alte măsuri extreme și în general neagreate. Dar posibilitatea unor astfel de acțiuni va determina, oare, mai multă suplețe din partea forului legislativ ?

Faptul că multe din proiectele Administrației n-au fost aprobate de Congres, au fost neglijate sau primite cu răceală nu înseamnă că este vorba numai de slăbiciuni ale Casei Albe. În raporturile dintre forul legislativ și forul executiv au existat mai întotdeauna deosebiri de vederi și tensiune. Mai mult, situația din ultimii ani a prezentat caracteristici aparte : Congresul și-a recîștigat unele din prerogativele pe care și le pierduse în decursul timpului și dorește să le mențină ; mulți politicieni sînt oameni tineri care socotesc că nu datorează decît puțin Administrației ; se manifestă o pronunțată independență nu numai față de Casa Albă, dar și față de propriul partid ; interesele locale atîrnă adeseori mai greu în balanța opiniilor. Un anume rol în conservarea unei tensiuni între Executiv și Legislativ l-a deținut și fermitatea președintelui în a accepta foarte greu compromisurile. Jimmy Carter declară și acum : „Aș putea foarte bine lua orice decizie... depinzînd de modul în care aceasta va afecta poziția mea în sondaje. Nu cred că așa ceva ar fi cea mai potrivită atitudine de conducere a mea".

În altă ordine de idei, nu trebuie pierdut din vedere că, totuși, între Casa Albă și Congres există și o anumită colaborare și înțelegere. Mulți observatori sînt de părere că președintele a trimis, în numai 19 luni, un număr atît de mare de proiecte Congresului (de regulă reticent), încît, chiar dacă numai o parte sînt aprobate, poate considera că a obținut un succes. E imposibil să fie rezolvat mult în atît de puțin timp, viața politică americană fiind supusă unui complicat proces legislativ.

În sfîrșit, raporturile dintre Congres și Administrație stau, în aceste momente, și sub semnul alegerilor din noiembrie, pentru reînnoirea forului legislativ. (Întregul efectiv al Camerei Reprezentanților și o treime dintre senatori). Candidații vor obține votul pe plan local mai puțin datorită poziției lor în problemele federale și mai mult ca urmare a sprijinului acordat chestiunilor locale. De aici, suspendarea și amînarea deciziilor importante solicitate de Administrație și desprinderea unor priorități care sînt probleme practice ale momentului. În cele două luni dintre alegeri și instalarea viitorului Congres vor putea fi reluate dosare majore. Cum și în ce mod e greu de precizat, dar consilierii președintelui sînt de părere că viitorul relațiilor Congres-Administrație nu dă motive de neliniște.

Stelian Țurlea

BUENOS AIRES

Noua structură a guvernului

La Buenos Aires, se configurează un nou context politic și o nouă structură de exercitare a puterii : Jorge Rafael Videla a renunțat la funcțiile de comandant-șef al forțelor armate terestre și de președinte al juntei militare de guvernămînt, păstrîndu-și doar pe aceea de șef al statului.

Hotărîrea se înscrie în cadrul unui ansamblu de măsuri, aprobat recent de junță, în care sînt incluse normele de funcționare a noului guvern — instalat la 1 august — precum și noile atribuții ale puterii executive și ale juntei militare. Mai multe clarificări se află în discursul radiotelevizat al președintelui Rafael Videla, care a declarat că debutul celui de-al doilea mandat al său coincide cu începerea unei „noi faze" a procesului de reorganizare națională, în cursul căreia militarii și civilii vor avea un rol fundamental pentru instalarea unui regim democratic și pluralist. Președintele a făcut un scurt bilanț al guvernării instalate după lovitura de stat de la 24 martie 1976 : a constatat că în țară domnește ordinea, după înlăturarea haosului și diminuarea acțiunilor teroriste ; a fost, de asemenea, restabilită pacea internă și reconstituită uniunea națională. Această stabilitate, a spus președintele, nu trebuie confundată cu imobilismul. Pe de altă parte, cea de-a doua etapă a reorganizării naționale — etapă care debutează în prezent — ar trebui să aducă o „rectificare a greșelilor" comise și să „enunțe principii politice". Acțiunea guvernului va fi, pe această cale, perfecționată. Efectele se vor răsfrînge și asupra politicii externe : „Dorim pacea, dar, în același timp, și respectarea suveranității noastre. Dorim independența, dar nu izolarea". Toate aceste obiective, este de părere președintele Videla, nu pot fi realizate decît printr-o simbioză între civili și militari, „condiția indispensabilă a instaurării unui regim instituțional".

Generalul Rafael Videla s-a retras din serviciul activ al armatei, menținîndu-și, în calitate de civil, funcția de președinte al țării

Se încheie, astfel, prima etapă, cea a stării de „excepție", în care generalul Videla a preluat puterea. În locul său, în cadrul juntei, a fost numit generalul Roberto Viola.

În cadrul noii repartizări a atribuțiilor, junta își va asuma responsabilitatea încheierii tratatelor de pace, de alianță, de frontieră și de neutralitate. Puterea executivă, exercitată de președintele țării, preia realizarea altor tratate, mai ales comerciale și economice. Președintele va desemna membrii guvernului și va numi, cu acordul prealabil al juntei, guvernatorii provinciilor. Cu șase luni înaintea expirării mandatului prezidențial, junta va alege pe noul deținător al funcției supreme, din rîndurile ofițerilor superiori ai forțelor armate. S-a anunțat, de asemenea, crearea unui Comitet Militar însărcinat cu problemele excepționale ale statului (securitatea națională, decretarea măsurilor de urgență), din care fac parte președintele Videla, membrii guvernului și ai juntei militare.

Aceste reorientări fac parte dintr-o restructurare prevăzută în așa-numitul „plan de reorganizare națională", inițiat de forțele armate în momentul preluării puterii de la fostul guvern peronist (martie 1976). Junta militară, organ superior al conducerii statului, se va reînnoi permanent, menționează același plan. Amiralul Emilio Masera a anunțat deja că va trece în rezervă la 15 septembrie, ceea ce va face și comandantul șef al aviației, generalul de brigadă Orlando Ramon Agosti.

Actuala conjunctură determină, deci, unele reașezări la nivelul puterii. Căci, dacă, în ciuda unor divergențe în cadrul juntei, mai ales între marină și armata terestră, președintele Videla conta, fără probleme, pe sprijinul unanim și necondiționat al armatei, în contextul actual el va trebui să cîștige consensul și recunoașterea autorității sale. În calitate de președinte al națiunii și ca militar în retragere nu va putea, de asemenea, să participe la reuniunile militarilor, de unde a izvorît, cel mai adesea, sprijinul necesar. Dar realitatea este că în favoarea președintelui pledează un număr de importanți factori : fidelitatea verificată a actualului comandant-șef al armatei, generalul Viola, aprobarea inițială a forțelor armate și existența unui adversar comun în interiorul țării — adepții practicilor teroriste.

Guvernul Videla va trebui să îndeplinească rolul de stabilizator al situației interne, factor al normalizării problemelor sociale și al însănătoșirii economice. Sindicatele ca și partidele (a căror activitate a fost și rămîne suspendată) cer crearea condițiilor pentru revenirea lor în viața politică. Dar, deocamdată, nici unul din parti-

dele argentiniene nu sînt capabile să se constituie într-o alternativă la guvernul militar.

Cît privește situația economică, aici „nu este loc pentru optimism", a declarat purtătorul de cuvînt al ministerului economiei : inflația s-a ridicat anul acesta la 120 la sută (dublă față de așteptările inițiale) ; se constată o recesiune industrială considerabilă și o situație critică în agricultură. În consecință, guvernul, deși a hotărît dublarea, de la 1 august, a salariului minim și o anumită flexibilitate a retribuției în sectorul particular, pe ansamblul economiei nu se poate vorbi de o creștere propriu-zisă a salariilor. Falimentul multor firme argentiniene a adus prejudicii importante intereselor națiunii. În viitor, politica economică va trebui, deci, să ia mai atent în considerație interesele întreprinderilor naționale și ale populației.

În planul politicii externe, guvernul este confruntat cu importante și numeroase probleme. Relațiile Argentinei cu Statele Unite nu sînt „încordate", a declarat ministrul afacerilor externe, Oscar Montes, dar ele au trecut de la faza optimistă la un stadiu normal. „Statele Unite au o înțelegere diferită a conceptului neintervenției în treburile interne ale altor țări", a declarat Montes, subliniind că Argentina nu va primi sfaturi de la alte țări, chiar mai dezvoltate economic. Alte probleme în suspensie privesc încordarea apărută în relațiile cu Chile (probleme teritoriale în legătură cu Canalul Beagle), dificultățile cu Brazilia, legate de valorificarea apelor fluviului Paraná ; disputa cu Marea Britanie pe tema vechiului conflict al insulelor Maldive.

În atenția guvernului stă, așadar, o agendă bogată de probleme, în vederea rezolvării cărora s-a și ajuns la noua formulă de structură a puterii.

Al. Tudor

LISABONA

Inițiativa prezidențială

În cele din urmă, în fața imposibilității partidelor de a încheia un acord de guvernare, președintele Ramalho Eanes, în consens cu Consiliul Revoluției, a optat pentru soluția unei formule de guvern de așa-numită „mediere prezidențială".

La ora încheierii ediției noastre, numirea noului premier era numai o chestiune de ore. S-a ajuns aici în urma unei săptămîni dramatice, în cursul căreia palatul prezidențial Belem și-a lăsat deschise porțile tuturor liderilor politici și militari, în speranța rezolvării cît mai urgente a crizei de guvern declanșată în urma rupturii coaliției socialist-centriste.

Prăpastia dintre partidul socialist și Centrul Democratic și Social s-a dovedit a fi în cele din urmă mai adîncă decît s-ar fi putut crede. Considerente ideologice și, nu în ultimă instanță, electorale au împiedicat orice posibilitate de împăcare. Nici ultimatumul pe care, la 1 august, președintele Eanes îl dădea partidelor politice, plasîndu-le în fața responsabilității proprii — și anume aceea de a exploata pînă la capăt posibilitățile de acord existente în cadrul parlamentar pentru rezolvarea crizei — n-a fost de natură să modifice pozițiile inițiale. Ultimatumul, generalul Eanes l-a dat la 1 august, în cursul unei alocuțiuni radiotelevizate. Le lăsa partidelor un răgaz de cîteva zile pentru găsirea unui acord. În cazul în care o înțelegere de tip clasic s-ar fi dovedit imposibilă, președintele — pentru a evita convocarea imediată a alegerilor anticipate — a propus soluția „medierii prezidențiale" care să respecte, în același timp, constituția democratică a țării. Bazat în primul rînd pe încrederea președintelui, un asemenea cabinet ar fi format de către un premier desemnat în funcție de ponderea parlamentară (deci socialist) care, la rîndul său, și-ar alege miniștrii în funcție de necesități. Precizînd că formula nu reprezintă o coaliție de partid, generalul Eanes a dat, practic, viitorului premier un larg spațiu de mișcare.

Președintele Ramalho Eanes — ieșirea din rezerva autoimpusă

După avertismentul lansat de președintele Portugaliei, „mingea — cum se exprima un comentator — se află în terenul socialiștilor", referirile la textul constituțional lăsînd partidului socialist, care dispune de cele mai multe locuri parlamentare, sarcina transpunerii în practică fie a primei soluții (guvern de coaliție), fie a celei de a doua (de mediere prezidențială).

O zi întreagă au durat dezbaterile Secretariatului Național al P.S.P., reunit de urgență a doua zi după alocuțiunea prezidențială. Concluzia socialiștilor : răstimpul de 4—5 zile acordat de președinte partidelor pentru a găsi o soluție crizei guvernamentale este „excesiv de scurt". El nu permite partidelor — arătau socialiștii — să ajungă la acorduri „viabile" pe care să se sprijine un guvern „majoritar, stabil și coerent".

Orice posibilitate de acord între partidul socialist și celelalte formațiuni politice fiind, așadar, exclusă, soluția prezidențială a fost acceptată. Socialiștii, resemnați, după doi ani de guvernare, să cedeze inițiativa politică președintelui, remarcau, într-un articol semnat în „O Jornal" de Salgado Zenha, unul din colaboratorii apropiați ai lui Mario Soares, că „revoluția portugheză se va îmbrăca după moda de la Moncloa" (aluzie la pactul național spaniol). „Rămîne de aflat — încheia Salgado Zenha — cine este acel Suarez ce-i va succeda lui Soares".

Pentru comuniști, deși — cum declara secretarul general al partidului, Alvaro Cunhal — ar fi fost bine ca soluția să fie găsită în cadrul parlamentar, principiul formării unui guvern de inițiativă prezidențială este acceptabil. Dar acesta — preciza Alvaro Cunhal la ieșirea de la Palatul Belem, după consultările cu președintele Eanes — va trebui să se bucure „în mod necesar" de sprijinul parlamentului și de o largă bază socială, „formarea sa trebuind să țină seama, pe de altă parte, de rolul important pe care partidul socialist trebuie să-l aibă în constituirea oricărui guvern".

Inițiativa prezidențială a fost acceptată și de celelalte două formațiuni politice — Centrul Democratic și Social și Partidul Social Democrat — ai căror lideri, respectiv Freitas Do Amaral și Sá Carneiro, i-au prezentat personal președintelui acordul partidelor lor.

Așadar, evenimentele l-au obligat pe președinte să iasă din rezerva pe care și-o impusese. A refuzat să intervină personal în viața politică a țării din temerea, public exprimată, „de a nu provoca o întrerupere a procesului democratic". Acceptă acum o participare directă, dar numai în limitele prevăzute de textul constituțional, menținîndu-și pe cît posibil rolul de arbitru al scenei politice portugheze. În cazul în care va reuși, guvernul „de mediere prezidențială" ar avea șanse să supraviețuiască pînă la sfîrșitul actualei legislaturi (1980).

Rodica Dumitrescu

„Tîrgul negustorilor de arme“

(II)

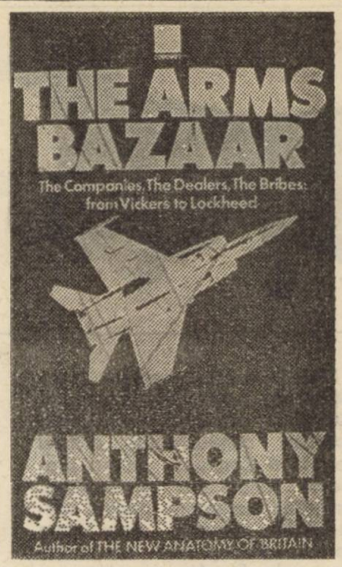

Cea mai spectaculoasă criză a fost cea a firmei Lockheed. Pe parcursul anilor '60, compania a fost cea mai mare firmă producătoare de arme din SUA și „primul contractant“ al Pentagonului. Exportul de avioane Starfighter, vînzările în creștere în străinătate de aparate Hercules și Orion au sporit profiturile, dar Pentagonul a continuat să fie clientul principal, cu costisitoarele contracte privind construcția de rachete Polaris la Sunnyvale. Intensificarea războiului din Vietnam a adus companiei noi vînzări record, iar în anul fiscal care s-a încheiat în iunie 1965 Lockheed a primit comenzi ce totalizau 1,7 miliarde dolari, de două ori mai mult decît principalul ei concurent, General Dynamics. Avionul de transport Hercules, „Herky-Bird“, a devenit principalul transportor în Vietnamul de Sud, iar avionul cu reacție Starfighter sau C-141 a transportat jumătate din militarii americani în Vietnam. Perspectivele unor avioane de transport gigant păreau tot mai promițătoare, iar în 1964, Lockheed, la concurență cu Boeing, a cîștigat contractul Pentagonului pentru fabricarea celui mai mare avion de transport – C-5-A Galaxy. Era de patru ori mai încăpător decît Hercules, capabil să transporte 700 de militari sau 6 autocare militare de tip Greyhound ; și aparatul deschidea perspective de a fi transformat, ulterior, în avion pe liniile civile internaționale.

Dar situația companiei Lockheed depindea în mod periculos de Pentagon, care a început, în scurt timp, să-i reducă comenzile și, ca urmare a puterii complexului militar-industrial, Pentagonul se poate întoarce împotriva companiilor furnizoare. Elicopterul Cheyenne, produs de Lockheed, a devenit un răsunător fiasco, iar în Georgia producerea avionului Galaxy a ajuns tot mai costisitoare ; în cinci ani, costul proiectului a depășit cu un miliard prețul estimat. În timpurile „bune“, cum se lamentează acum funcționarii firmei, acest lucru nu s-ar fi întîmplat. În plus, regimul financiar auster, introdus de noul ministru al apărării McNamara, și disciplina dură a comenzilor militare stabilită de „Total Package Procurement“, aduceau o majorare a costului suplimentar ; Pentagonul cerea acum ca Lockheed să plătească o penalizare de 16 000 dolari pentru fiecare zi de întîrziere la livrarea unui avion.

În martie 1969, Dan Haughton a cerut fără jenă Pentagonului plata în avans a sumei de 640 milioane dolari, fără de care, spunea el, Lockheed nu putea continua programele sale militare tot mai costisitoare. Pînă în 1970, Lockheed a avut serioase dificultăți. Haughton explica că guvernul s-a situat pe o poziție inflexibilă : „aurul bunelor intenții – zicea el – s-a transformat în nisipul realității“. Argumentul privind costul ridicat al avionului Galaxy s-a transformat într-un uriaș scandal, deschis de o fostă oficialitate de la Pentagon, Ernest Fitzgerald, și continuat de senatorul Proxmire la Washington, care a determinat guvernul să stopeze creditele. Cum războiul din Vietnam era în toi, Lockheed a devenit ținta întregii uri față de complexul militar-industrial, țapul ispășitor al tuturor companiilor de armament, care, pe de o parte, își afirmau independența, iar, pe de alta, cereau credite Pentagonului. Legăturile firmei Lockheed cu Pentagonul au devenit notorii, a transpirat informația că în 1968 compania a angajat 210 ofițeri superiori în retragere, de la gradul de colonel în sus. Dincolo de această polemică se afla, însă, o dilemă fundamentală.

Costurile și riscurile marilor contracte militare deveneau tot mai mari pentru ca o companie să se poată bizui pe forțele proprii ; apoi mai era concurența, fie între companii, fie între diferitele arme, concurență aflată la rădăcinile întregului sistem, și numai cîțiva critici, ca prof. Kenneth Galbraith, au pledat convingător pentru naționalizare. Așa că marile companii de armament au început să joace „Jocurile Pentagonului“, intîi oferind prețuri prea mici pentru un contract, apoi, prinzînd în capcană, pe unii funcționari ai Pentagonului, i-au determinat să la mită.

Lockheed a încercat să reducă dependența sa de comenzile de armament. Pînă la intensificarea, în 1967, a războiului din Vietnam, firma construia nave, baraje și computere, iar Dan Haughton își proiecta o nouă imagine ca patron al unei companii cu activități diversificate, sau, cum se exprima „Los Angeles Times“, imaginea de „găină mamă care crește progenituri mari, exotice“. În cadrul acestei politici, Haughton dorea să revină la construcția de avioane pentru scopuri civile și a început punerea la punct a unui aparat de mare capacitate, denumit ulterior TriStar. Era o antrepriză curajoasă, deoarece Boeing și Douglas erau avansate față de Lockheed în afacerile cu avioane civile și puteau să-și construiască aparatele civile pornind de la cele militare de transport, în timp ce TriStar era un avion „curat“, conceput de la început ca aparat civil. Mai mult, motoarele sale urmau să fie livrate de Rolls-Royce din Anglia, care privea contractul ca o „străpungere istorică“ pe piața americană, iar proiectul de colaborare a fost proclamat ca începutul unei noi etape în raporturile de interdependență anglo-americane. Dar curînd Lockheed a descoperit că proiectul TriStar era mult mai costisitor și mai întîrziat decît estimările inițiale, iar Rolls-Royce, la rîndul său, a început să înregistreze pierderi fără precedent în punerea la punct a motorului ; firma britanică suferea de lipsa de experiență îndelungată pe care o avea General Electric, care fabricase motoarele pentru avioanele Douglas, și, pe deasupra, termenii contractului său cu Lockheed erau dificili. (Cînd compania Hawker-Siddeley a aflat de acești termeni, și-a luat precauția de a se asigura pentru un eventual faliment al firmei Rolls-Royce). Un șchiop îl sprijinea pe alt șchiop.

În ianuarie 1971 a survenit un nou dezastru pentru Lockheed : Rolls-Royce a fost declarată falimentară. Guvernul conservator britanic a făcut un pas pe care Washingtonul nu l-a făcut : a naționalizat activitățile militare ale firmei Rolls-Royce și a lăsat restul să se prăbușească – ceea ce însemna că firma britanică nu-și mai putea onora obligațiile față de Lockheed – și a fost absolvită de penalizările falimentului. Pentru Lockheed prăbușirea lui Rolls-Royce părea să prevestească propriul sfîrșit ; Haughton făcea naveta peste Atlantic, tunînd și fulgerînd, în timp ce guvernele celor două țări erau îngrijorate de perspectiva unui șomaj în masă al inginerilor militari cu înaltă calificare. După dramatice conciliabule, britanicii au fost de acord să continue finanțarea construcției motorului, cu condiția ca Washingtonul să garanteze viitorul companiei Lockheed.

La Washington, Administrația Nixon era supusă acum unor mari presiuni să sprijine firma Lockheed ; un consorțiu bancar a acceptat să împrumute companiei 250 milioane dolari, cu condiția ca guvernul să garanteze supraviețuirea ei și, în mai 1971, ministrul de finanțe John Connally a anunțat oficial că va cere Congresului să aprobe o garanție pentru sfertul de miliard. Au urmat celebrele audieri despre corupție și mită, care au ridicat probleme fundamentale despre responsabilitatea guvernului pentru companiile de armament și corporațiile transnaționale în general. Dar presiunile din partea firmei Lockheed și a Casei Albe au fost puternice și o serie de senatori au depus eforturi să salveze compania. Cu o majoritate de un vot, în august 1971 Senatul a aprobat împrumutul.

Totuși perspectiva falimentului era pentru compania Lockheed iminentă. Ea trăia, așa cum spunea senatorul Percy, prin „grația Congresului“. Dar firma rămînea cea mai mare companie de armament din S.U.A., deși într-o situație de dublă dependență față de contribuabili (prin comenzi și credite). Iar pericolele pe care le-a traversat în ultimii ani au făcut ca firma să aibă un sentiment și mai accentuat de insecuritate și agresivitate. Avionul comercial al companiei a fost cel care a precipitat criza, dar aparatul militar de transport Galaxy și ansamblul relațiilor cu Pentagonul au conturat și îngreunat imaginea ei neatrăgătoare.

Dincolo de racilele unor membri executivi din conducerea firmei Lockheed, este corect să se spună că Pentagonul a condus la închegarea unui sistem menit să cultive ce era mai rău la companiile de armament : la fel cu protagoniștii din luptele de cocoși, acestea au fost incitate să se lovească pînă la sînge una pe alta. Această frenezie i-a încurajat pe oamenii firmei Lockheed să corupă și să mituiască pentru a obține contracte veroase, fără a manifesta vreo grijă pentru consecințe. Pe măsură ce situația lor personală s-a aflat în balanță, ei au devenit și mai agresivi.

Imediat după dezvăluirile publice din afacerea Watergate, principalele două mari companii

Avionul american „F-16", produs de „General Dynamics", urmaș al „cosciugelor zburătoare" — „Starfighter"

americane producătoare de arme, Northrop și Lockheed, au început să simtă că stau pe o bombă cu explozie întîrziată, a cărei deflagrație putea să aibă repercusiuni globale mai întinse decît ale scandalului Watergate. Dind la iveală cazurile de corupție din cercurile de afaceri după scandalul Watergate, membrii comisiei de anchetă de la Washington nu au putut să se limiteze la propria lor țară, chiar dacă ar fi dorit ; erau prea multe probe care duceau spre alte țări, iar revelațiile din S.U.A. au dus repede la mari scandaluri internaționale. Exista o anumită asemănare cu scandalurile generate de acordarea de mită la jumătatea anilor '30, cînd senatorul Nye a pornit o adevărată cruciadă împotriva vînzătorilor de arme corupți — „negustorii de moarte" — care a avut reverberații puternice în străinătate. Dar reacția americană nu a fost, de această dată, reintoarcerea la izolaționism, deoarece, după patru decenii, interesele S.U.A. erau legate prea strîns cu cele ale altor națiuni, așa cum era să releve descifrarea afacerii Lockheed. Afacerile necinstite ale unei singure corporații americane aveau să provoace situații explozive într-o duzină de capitale de la celălalt capăt al lumii.

Primele piste care au dus la izbucnirea scandalului au venit nu de la Lockheed, ci de la Northrop, care a stîrnit interesul Comisiei de anchetă în afacerea Watergate conduse de senatorul Sam Ervin, care a trecut de la cei implicați în scandalul politic la investigarea provenienței fondurilor electorale. Herbert Kalmbach, responsabil cu colectarea de fonduri pentru campania electorală a lui Richard Nixon, a arătat în Comisia de anchetă cum i-a telefonat în august 1972 lui Tom Jones (președinte al „Northrop" — N.T.) la biroul acestuia din Los Angeles și cum acesta a plătit din seifurile companiei un pachet de 75 000 dolari, în bancnote de 100, aprobat pentru fondurile campaniei electorale, dar de fapt pentru finanțarea apărării celor implicați în afacerea Watergate. Această descoperire a dus, în mod firesc, la întrebarea : cum a obținut Tom Jones acest teanc de bani lichizi ?

În luna mai 1974, procurorul special însărcinat cu afacerea Watergate i-a acuzat pe Tom Jones și corporația Northrop de a fi vărsat contribuții ilicite în valoare de 150 000 dolari, pentru care le-a aplicat amenzi modeste de cîte 5 000 dolari.

Dar, în același moment, revelațiile din afacerea Watergate au stîrnit interesul lui Stanley Sporkin, conducătorul diviziei penale a Comisiei pentru probleme financiare și valutare. Ascultînd depozițiile privind vărsarea în secret a unor sume pentru finanțarea campaniei electorale, Sporkin și-a dat seama că descoperise un teren complet nou al comportamentului ilicit al companiei. Sporkin era un investigator tenace, fiu de judecător și absolvent al facultății de drept de la Yale ; și era decis să facă lumină în legătură cu plățile ilicite ale corporației. Dar numărul membrilor echipei sale de anchetă era prea mic pentru a acoperi un teritoriu imens, așa că el a avertizat companiile că dacă nu vor face singure investigații privind plățile ilegale, vor fi cercetate și judecate de către alții.

Astfel s-a ajuns ca o serie de mari corporații, între care Exxon și Gulf, să fie nevoite să-și cerceteze conturile și să vină cu „dezvăluiri voluntare" senzaționale despre „vărsăminte necorespunzătoare". Dar cazul Northrop era mult mai semnificativ.

După primele dezvăluiri, directorii de la Northrop i-au însărcinat pe anchetatorii din Los Angeles, să facă un raport asupra „proporțiilor abuzurilor". Acest raport, încheiat în noiembrie 1974, releva cu detalii copioase aranjamentele pentru plăți secrete de la William Savy la Paris pînă la vărsăminte ilegale făcute de agenții companiei din alte părți ale lumii. Directorii de la Northrop, al căror număr a sporit, prin numirea altor trei, la cererea acționarilor, au alcătuit atunci propriul lor raport special, publicat în iulie 1975. El oferea, într-un limbaj reținut, o incriminare devastatoare a conducerii lui Tom Jones. Trecînd în revistă aranjamentele sale secrete cu De Francis, Savy, Khashoggi și alți agenți de vînzări, directorii îl acuzau în repetate locuri pe președintele lor de „judecată greșită în afaceri", „încălcarea procedurilor oneste ale companiei" sau „aparență de lipsă de acuratețe". Acest limbaj reprezenta o încercare de ignorare a cazurilor de corupție cu ajutorul fondurilor vărsate în secret ; de asemenea, directorii nu anchetaseră unele cazuri flagrante. Dar ei conchideau că „Tom Jones trebuie să poarte o mare parte din răspunderea pentru iregularitățile și neconcordanțele din acest raport", și formulau aprecierea că el nu a fost sincer în declarațiile făcute anchetatorilor. Directorii mai recomandau ca, paralel cu menținerea lui „pentru un anumit timp" ca șef al executivului, să se procedeze la numirea unui succesor la președinția corporației.

Noul președinte, Richard Millar, unul din directorii de la Northrop din ultimii 30 de ani, nu era înclinat să procedeze la o reformă a companiei, iar colegii săi din conducere au preferat să dea uitării plîngerile lor împotriva lui Jones. Chiar cîțiva dintre noii directori erau impresionați de „contactele" la nivel ridicat ale agenților de vînzări din străinătate. În februarie 1976, Tom Jones a fost în măsură să anunțe cea mai mare performanță din istoria companiei — un venit net de 37 la sută, respectiv 25 milioane, la vînzări în valoare de circa un miliard de dolari. Avioanele militare „Tiger" erau asamblate într-un ritm de 18 pe lună, iar noul avion pentru forțele aeronavale, F-18, fabricat acum în cooperare cu McDonnell Douglas, urma să fie produs în serie pînă în 1980. Directorii nu mai aveau tăria morală să-și mențină acuzațiile iar omul care a condus greșit și și-a decepționat colegii a fost reinstalat președinte.

Comisia pentru probleme financiare și valutare (S.E.C.) a avut acces, în aceeași perioadă, la raportul anchetatorilor în afacerea Northrop, dar aceștia nu au dat publicității secțiunea din raport care conținea detalii asupra operațiunilor ilicite din străinătate, pentru a evita revelații incomode pentru Departamentul de Stat. Scandalul internațional rămînea, în acest mod, îngropat. Dar și alți investigatori din Washington trecuseră acum la anchetarea cazurilor de corupție. Subcomitetul senatorial pentru corporațiile transnaționale, sub președinția senatorului Frank Church, devenise un fel de sperietoare pentru marile companii ; el a fost instituit în 1972, după primele dezvăluiri privind intervențiile companiei I.T.T. în Chile, pentru a investiga măsura în care marile corporații influențau sau contribuiau la orientarea politicii externe. Senatorul Church și consilierul său șef, Jerome Levinson, erau pregătiți pentru confruntarea cu fortăreața marelui business și dispuneau de personal, înarmat cu mandate de percheziție, pentru a pătrunde în documentele și secretele corporațiilor.

Senatorul Church și Levinson erau adepții tezei potrivit căreia politica externă este inseparabilă de politica economică și de deciziile comerciale ale corporațiilor. Ei furnizaseră deja probe zdrobitoare despre „politica externă" a companiilor transnaționale, inclusiv I.T.T. și societățile petroliere, iar curiozitatea lor a fost sporită de relațiile prea intime ale corporației Northrop cu unele oficialități guvernamentale străine. Ei au emis un mandat pentru accesul la secțiunea secretă a raportului anchetatorilor din Los Angeles și au cercetat dosarele din California ale companiei Northrop, extrăgînd documentele secrete. Senatorii din subcomitet au votat pentru dezvăluirea cît mai multor date, iar în iunie 1975 au început audierile publice.

Senatorul Church a deschis dezbaterile cu următoarele cuvinte : „Documentele furnizează detalii înfiorătoare dintr-o poveste sordidă cu luare de mită, cu o suită de personaje dintr-un roman cu intrigă la scară internațională. Competiția în cursa înarmărilor a scăpat controlului."

Subcomitetul condus de Frank Church a dezvăluit totalitatea documentelor corporației Northrop, oferind detalii și nume ale agenților secreți din Europa și Orientul Apropiat ; printre ei figura și generalul francez Paul Stehlin, care în aceeași zi s-a aruncat în fața unui autobuz la Paris.

Tom Jones a fost audiat în ziua următoare, în mod politicos și la obiect. El și-a exprimat regretul și a cerut scuze pentru greșelile comise și a promis că ele nu se vor repeta, dar, totodată, a explicat cum avioanele sale „Tiger" au reprezentat „un instrument eficient" de politică externă americană în ultimii 20 de ani și au contribuit la sporirea creditului industriei americane. El a explicat cu sînge rece senatorilor că, atunci cînd și-a închegat o rețea de agenți secreți proprii, Northrop nu a făcut decît să urmeze exemplul corporației Lockheed. Erau unele aluzii la această chestiune și în documentele cercetate de subcomitet, dar nu e mai puțin adevărat — după cum s-a văzut deja — că pe Jones nu avea nevoie să-l învețe firma Lockheed ce înseamnă corupția ; el a exagerat însă cu grijă precedentul, știind bine că Lockheed era nu numai „un pește mai mare", ci și unul mai impopular. Mai tîrziu, Tom Jones i-a telefonat lui Dan Haughton (conducătorul firmei Lockheed — N.T.) pentru a-i explica faptul că niciodată nu a urmărit să-i aducă acuzații. Dar, în fapt, el nu a făcut altceva decît să extindă incriminarea. Lockheed era deja „țapul ispășitor favorit" al Congresului și al presei după izbucnirea scandalului cu avioanele Galaxy și celelalte companii aerospațiale se bucurau să vadă această mare corporație la stîlpul infamiei. Deplasarea atenției spre Lockheed a fost facilitată și de faptul că Northrop era o corporație mai puțin celebră și oferise în trecut o imagine ceva mai „galantă", un fel de David în luptă cu marele Goliat.

(va urma)

LE NOUVEL
OBSERVATEUR
PARIS

CURSUL DOLARULUI ŞI DERUTA FINANCIARĂ ÎN OCCIDENT

ÎN CE-I PRIVEŞTE pe americani, trebuie să vorbim de ameninţarea unei derute monetare. În 18 luni de guvernare a Administraţiei Carter, dolarul a scăzut cu 40 la sută în raport cu francul elveţian, cu 33 la sută faţă de yenul japonez, cu 20 la sută faţă de marca vest-germană şi 10 la sută faţă de francul francez.

Acest lucru are o explicaţie mecanică destul de simplă. Există o masă monetară de 400 pînă la 450 miliarde de ceea ce se denumeşte eurodolari, ce sînt pur şi simplu dolari ca şi ceilalţi, dar care nu se află în posesia americanilor. Balanţa de plăţi externe a Statelor Unite înregistrează un deficit de 3 miliarde dolari pe lună, ceea ce plasează o sumă echivalentă de monedă americană în mîini străine. Ţările prelucrătoare de petrol, atunci cînd au plătit sau nu achiziţiile făcute în ţările industrializate în devize americane, au un sold lunar de trei miliarde şi jumătate de dolari.

Atît timp cît se menţinea încrederea în moneda Statelor Unite, aceasta a fost utilizată pentru realizarea de depozite la termen în bănci, în bonuri ale trezoreriei americane, în obligaţii sau acţiuni la bursele din Wall Street. De fiecare dată cînd se manifesta o uşoară îndoială în legătură cu dolarul şi cînd se oferea pe piaţă o cantitate oarecare, băncile centrale din R.F.G., Japonia, Elveţia, Olanda o achiziţionau pentru a evita scăderea cursului monedei care servea comerţul mondial. Americanii nu-şi făceau griji.

Dar a venit ziua cînd institutele de emisiune din aceste ţări au deţinut rezerve în dolari atît de mari, încît nu mai era posibilă continuarea achiziţiilor. În urmă cu un an s-a realizat cu Statele Unite un acord „owap" : formula adoptată consta în aceea că aceste ţări împrumutau, pe termen scurt, Oficiul Federal de Rezerve al S.U.A. cu propria lor monedă naţională pentru ca acesta să achiziţioneze dolari. Această acţiune avea drept scop să împiedice scăderea dolarului cu ajutorul mărcilor vest-germane, a yenilor, florinilor şi francilor elveţieni puse la dispoziţia sa.

Ne aflăm într-un al treilea stadiu, cel în care dolarul frige literalmente degetele celor care îl primesc şi care se grăbesc să scape de el pentru a achiziţiona orice fel de monede care par mai solide, inclusiv francul francez. În felul acesta, Franţa şi-a sporit rezervele de schimb pînă la 4 miliarde dolari. Ţările cu monedă slabă, cum ar fi Marea Britanie şi Italia, au procedat la fel.

Acest lucru nu a schimbat tendinţa ; masa de dolari oferită spre vînzare de către străini depăşeşte cu mult cifra de un miliard pe zi, iar achiziţiile se află la nivelul a numai cîtorva sute de milioane. Băncile centrale nu pot încerca decît să facă mai lentă această scădere. Trebuie ştiut că nimic nu se aseamănă cu piaţa unei monede ca piaţa mondială a unui produs alimentar ; dolarul scade în acest moment ca şi zahărul şi, din acelaşi motiv, oferta depăşeşte cererea.

Rămîn două enigme. Pe de o parte, Statele Unite au voit oare creşterea, o vor mereu şi ce înseamnă aceasta în cazul de faţă, pentru celelalte ţări occidentale, îndeosebi pentru Franţa ? Pe de altă parte, situaţia economiei americane justifică oare o astfel de stare de lucruri ? Nu se poate da un răspuns clar privind atitudinea actuală a Statelor Unite. Fără nici o îndoială, iniţial, S.U.A. au fost favorabile scăderii monedei lor şi nu au intervenit ca să o susţină decît sub constrîngerea morală a aliaţilor lor occidentali. Dar în prezent ?

S-ar putea imagina că Statele Unite rămîn sensibile la pierderea prestigiului determinată de prăbuşirea monedei lor. Tocmai în afara ţării, scăderea dolarului a întărit impresia de slăbire şi incertitudine pe care o dau Statele Unite.

Singurul indiciu mai precis privind intenţiile americanilor a fost dat la 17 iulie la Bonn chiar de preşedintele Carter. La criticile făcute de aliaţii săi în legătură cu deficitul balanţei de plăţi şi a comerţului exterior ale ţării sale, el a răspuns cu două lucruri : pe de o parte că importurile americane de petrol nu vor spori în următorii doi ani — ceea ce nu economiseşte nici măcar un dolar — şi, pe de altă parte, că ţara sa îşi va spori exporturile. Or, dacă moneda americană continuă să scadă, Statele Unite vor putea concura cu succes ţările occidentale, pretutindeni în lume, inclusiv pe propriile lor pieţe, în timp ce mărfurile străine vor deveni mai scumpe pe piaţa americană, deci se vor vinde mai puţin. Se poate trage concluzia că guvernului american nu-i displace ca celelalte monede să se revalorizeze în raport cu dolarul.

Această evoluţie este catastrofală pentru ţările producătoare de petrol plătit în dolari şi care caută zadarnic o apărare. Ea este, totodată, catastrofală pentru ţările în curs de dezvoltare exportatoare de materii prime plătite de asemenea în monedă americană şi care sînt incapabile, în absenţa unei înţelegeri între ele, să se apere. În sfîrşit, ea este gravă pentru ţările industrializate, printre care şi Franţa, care sînt şi vor fi de asemenea afectate, deoarece exporturile lor vor fi handicapate prin această concurenţă americană la preţuri scăzute.

Toate ţările occidentale neamericane au totuşi o speranţă comună : că situaţia economică a S.U.A. nu justifică transformarea într-o derută a scăderii constante a dolarului. În fapt, diagnosticul trebuie să fie mai rezervat, chiar dacă există o îngrijorare temporară. Trebuie să menţionăm mai întîi faptele pozitive. S.U.A. este singura ţară industrială din Occident care a revenit la rata de creştere de dinainte de criză (4,5 la sută) în timp ce Japonia a scăzut de la 10 la 5 la sută, iar Europa occidentală de la 5 la 2,5 la sută.

Dar această creştere s-a soldat cu o creştere a deficitului comerţului exterior, fapt menţionat mai sus. Ca urmare a gerurilor din iarnă şi a grevei minerilor, pe primul trimestru al anului creşterea a fost zero. Această reducere a făcut ca preţurile să urce vertiginos, cu o rată anuală de 10 la sută şi masa de bilete şi depozite de bancă într-un ritm de 18 la sută anual, ceea ce va accelera inflaţia într-un viitor apropiat.

Roger Priouret

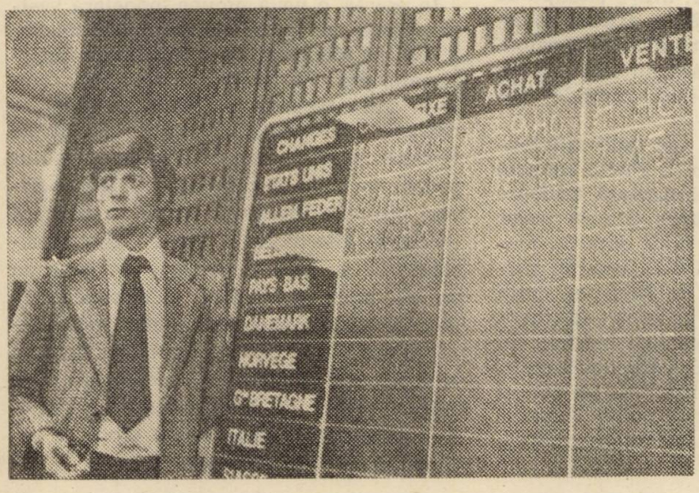

Fluctuaţiile dolarului rămîn o constantă a evoluţiilor de pe pieţele de schimb occidentale. O uşoară reducere în raport cu francul francez s-a înregistrat, zilele trecute, la bursa din Paris, în timp ce a continuat deteriorarea cursului său faţă de cel al altor valute, îndeosebi a yenului japonez, francului elveţian şi, într-o măsură, a mărcii vest-germane

The New York Times

PLANUL MONETAR AL C.E.E. ŞI RELAŢIILE INTER-OCCIDENTALE

NU ÎNTÎLNIREA la nivel înalt de la Bonn a principalelor ţări occidentale industrializate, ci aceea, tot la nivel înalt, de la Bremen, a ţărilor Pieţei comune, care

a precedat-o, polarizează, în prezent, atenţia observatorilor politici ai scenei economico-politice apusene. Economiştii şi strategii politici au început să evalueze importanţa reuniunii C.E.E., în cadrul căreia R.F.G. şi Franţa au propus un plan ambiţios vizînd o legare mai strînsă între ele a cursurilor de schimb ale monedelor comunitare şi crearea unei uniuni monetare, susţinută de un nou fond valutar intercomunitar.

Problema are un aspect tehnic, dar importanţa ei este de ordin profund politic. În timp ce americanii au tins, în perioada postbelică, să sprijine acţiuni în direcţia unei mai mari „coeziuni" economice şi politice a aliaţilor lor vest-europeni, noile iniţiative (franco — vest-germane) pot fi de natură să ducă la o divizare a lumii occidentale industrializate. Oricare ar fi consecinţele, cauza este clară : neîncrederea în „leadership"-ul economic american. Dacă americanii vor sprijini sau vor respinge planul avansat în cadrul Pieţei comune, ei trebuie să-l recunoască şi să-l considere, vrînd-nevrînd, ca un indiciu că poziţiile pe plan mondial ale Statelor Unite reclamă din partea acestora noi acţiuni în direcţia asigurării disciplinei economico-monetare.

Este dificil de a se prevedea ce efecte va avea planul propus privind realizarea unei uniuni financiare în Piaţa comună, pentru că nimeni — inclusiv arhitecţii săi, cancelarul vest-german, Helmut Schmidt, şi preşedintele francez, Giscard d'Estaing, — nu are o idee clară asupra modului în care va funcţiona această uniune. Ea ar putea fi de natură să înlesnească o anumită armonizare a politicilor economice naţionale, slăbind tendinţele spre conservatorism economic ale R.F.G. şi limitînd presiunile inflaţioniste în celelalte ţări ale C.E.E. Dar este mult mai probabil că o asemenea uniune va accentua conflictele în cadrul Pieţei comune şi va deturna, în mod temporar, atenţia de la opţiunile politice ce se află în faţa principalelor state industriale occidentale, inclusiv S.U.A. şi Japonia.

În principiu, planul franco — vest-german ar restrînge fluctuaţiile dintre cursurile de schimb ale monedelor comunitare şi, prin aceasta, ar facilita comerţul şi investiţiile din cadrul C.E.E. Pe de o parte, R.F.G. vede în acest plan o anumită protejare faţă de speculaţiile monetare vizînd dolarul american, al cărui declin tinde să sporească valoarea mărcii şi, deci, să creeze dezavantaje exporturilor vest-germane. Prin legarea mai strînsă de puternica marcă vest-germană a celorlalte monede comunitare, R.F.G. ar putea deveni una din cele mai stabile pieţe în Europa occidentală, regiune în care R.F.G. îşi desface jumătate din exporturile sale. Pe de altă parte, liderii politici francezi par să agreeze ideea unor tendinţe externe care să „disciplineze" preţurile şi salariile pe plan intern.

Ţările Pieţei comune au încercat, pînă în prezent, să-şi lege strîns între ele valutele lor prin mecanismul „şarpelui monetar", dar au eşuat pentru că nu au reuşit să se pună de acord asupra unei abordări similare a problemelor creşterii economice şi inflaţiei. Optimiştii argumentează că a sosit timpul pentru o altă încercare : Piaţa comună ar fi într-o poziţie mai bună pentru a lupta împotriva inflaţiei ; condiţiile economice ar fi de natură să facă mai acceptabilă din punct de vedere politic o „concertare" pe plan valutar, iar un fond ar putea fi creat pentru a sprijini o „uniune monetară."

Semnifică, însă, aceasta un angajament în direcţia unor cursuri de schimb fixe ? Dacă membrii uniunii financiare sînt pregătiţi într-adevăr să-şi armonizeze într-un fel politicile lor economice interne, noile aranjamente nu au o valoare deosebită, fiind de prisos. Iar, într-o situaţie de reală criză financiară, cînd o acţiune colectivă ar putea deveni într-adevăr folositoare, noua uniune monetară nu s-ar dovedi, probabil, mai durabilă decît „şarpele" valutar.

Dar ceea ce preocupă mai mult este faptul că această cochetare a Pieţei comune cu o astfel de uniune financiară trădează un adînc pesimism asupra perspectivelor unei „păci economice" între aceasta, Statele Unite şi Japonia. C.E.E. vede în perseverenţa S.U.A. de a nu interveni, prin măsuri economice, în vederea susţinerii cursului dolarului un semn al indiferenţei lor faţă de problemele Europei occidentale. Şi, justificat sau nu, frustrarea pe care o resimte aceasta din partea politicii americane ar putea, în sine, destabiliza relaţiile monetare transatlantice.

Crearea unei „alianţe" monetare vest-europene şi, îndeosebi, fondul de stabilizare propus, alături de unitatea de cont monetară preconizată, pot fi, de asemenea, privite ca o deziluzie în faţa actualelor aranjamente financiare ; iar realizarea unei asemenea uniuni monetare ar reduce, pe mai departe, încrederea în dolar. Construind un dig fragil în faţa revărsărilor financiare, Piaţa comună ar putea, astfel, să tulbure şi mai mult apele.

În esenţă, o nouă uniune monetară vest-europeană ar putea permite partenerilor S.U.A. să abordeze, cu o mai mare determinare, propriile probleme. Dar obstacolele în calea succesului sînt importante, iar riscurile eşecului sînt reale. Iniţiativele vest-europene nu reprezintă un substitut pentru deciziile de care este realmente nevoie pentru a introduce ordine în sistemul economic internaţional. Pentru Europa occidentală şi Japonia, aceasta ar însemna un mai mare angajament în direcţia creşterii economice şi a liberalizării comerţului mondial. Pentru Statele Unite, aceasta ar reclama transpunerea în practică a unor măsuri severe de economisire a energiei şi întreprinderea unui serios efort în vederea controlării preţurilor.

PROFIL

NUR MOHAMMED TARAKI

preşedintele Consiliului Democratic Republican Revoluţionar, prim-ministru al Republicii Democratice Afganistan

Născut în anul 1916, la Mukur, în provincia Ghazni, într-o familie de ţărani, Nur Mohammed Taraki a lucrat, în tinereţe, ca muncitor la o fabrică de conserve din Kandakar şi, începînd din 1934, la filiala acesteia de la Bombay (India). Aici a terminat, de altfel, şi şcoala secundară.

În anii '40, Nur Mohammed Taraki a participat la crearea şi activitatea organizaţiei de tineret „Vish Zalmiyan" — care lupta pentru democratizarea vieţii sociale în ţară şi, de asemenea, a colaborat la ziarul organizaţiei „Anghar". La începutul anilor '50, a lucrat la ministerul informaţiilor, la postul de radio Kabul şi agenţia telegrafică „Bakhtar". În continuare, Nur Mohammed Taraki a fost vreme de şase luni ataşat de presă al ambasadei Afganistanului la Washington. A fost revocat din pricina unui articol în care critica membrii fostei familii regale. În 1953, a deschis un birou particular de traduceri literare şi s-a dedicat activităţii literare. Povestirile şi nuvelele sale tratau probleme sociale acute ale societăţii afgane ; ele l-au impus, curînd, în viaţa literară a ţării.

În ianuarie 1965, cînd a luat naştere, în clandestinitate, Partidul democratic popular din Afganistan, Nur Mohammed Taraki a fost primul său secretar. Începînd din vara anului 1977, el a devenit secretar general al Comitetului Central al partidului. La 26 aprilie 1978, a fost arestat împreună cu alţi şase membri ai conducerii de partid. O zi mai tîrziu, a fost declanşată insurecţia armată care a adus la putere actuala conducere revoluţionară. Prin decretul nr. 1 al Consiliului Democratic Republican Revoluţionar al noii republici, Republica Democratică Arganistan, Nur Mohammed Taraki cumulează funcţiile de preşedinte al Consiliului, şef al statului şi prim-ministru.

Porto Rico

Ion Ionel, Buhuşi. Insulă în Marea Caraibilor, descoperită de Cristofor Columb, Porto Rico a fost ocupată de spanioli în 1509, constituind ceea ce se numeşte punctul de plecare pentru cucerirea Lumii Noi. Devine, astfel, colonie a coroanei Castiliei pînă la sfîrşitul secolului trecut, cînd este ocupată de nord-americani în urma Tratatului încheiat la Paris între aceştia şi spanioli, la 10 decembrie 1898. Potrivit jurisprudenţei americane, statutul insulei era acela de „teritoriu neintegrat ce aparţine S.U.A., fără să facă parte din acestea". Astfel, portoricanii pierd dreptul la autodeterminare cîştigat în noiembrie 1897, în urma unei îndelungate lupte cu coroana Castiliei.

În anul 1900, este aprobată de către Congresul S.U.A. legea Foraker, care stabilea o administraţie de tip colonial în Porto Rico, puterea revenind guvernatorului şi unui Consiliu Executiv numit de preşedintele S.U.A. Doisprezece ani mai tîrziu, legea Jones elimină Consiliul Executiv şi-l înlocuieşte cu un Senat ales. Portoricanii primesc cetăţenia americană, fapt prin care li se anulează dreptul la o identitate naţională. În iunie 1951, Porto Rico devine un „stat liber asociat la S.U.A.". Aceasta înseamnă că insula are un guvern local, un guvernator ales şi două Camere (însă fără drept de participare la alegerea preşedintelui S.U.A. şi la alegerile pentru Congres).

„Ca parte a teritoriului american", insula este subordonată sistemului monetar, judecătoresc, comercial şi militar al S.U.A. Din punct de vedere economic, insula s-a dezvoltat în strictă conformitate cu interesele americane. Astfel, într-o primă etapă, exploatarea bogăţiilor insulei s-a concentrat asupra celor două bogăţii: trestia de zahăr şi tutunul. Mîna de lucru foarte ieftină, pămînturi fertile şi abundente reprezentau o importantă piaţă pentru plasamentul capitalurilor. În cea de a doua etapă — începînd cu anii '40 —, guvernul portorican a încercat o dezvoltare a industriilor locale cu resurse proprii. Prin anii '50 — începutul celei de a treia etape — se produce o dezvoltare a industriei uşoare (textile, în special), importanţa zahărului scăzînd datorită orientării investitorilor americani spre Santo Domingo şi Cuba. Aceeaşi sete de a obţine profituri maxime determină, începînd cu anii '60 — cea de a patra etapă —, o reorientare a investitorilor americani, de data aceasta cu precădere spre petrochimie, produse farmaceutice, electronică, industria uşoară scăzînd în importanţă datorită creşterii importurilor americane de produse ale industriei uşoare din Europa occidentală. Are loc o puternică implantare a marilor corporaţii multinaţionale ce dispun de libertate nelimitată în ceea ce priveşte investiţiile. Aproape toate întreprinderile industriale, plantaţiile de trestie de zahăr, fabricile textile, companiile de asigurări, hotelurile şi magazinele — cu alte cuvinte 82 la sută din economia portoricană — sînt controlate de marile monopoluri americane.

Niculescu Traian, Bucureşti. La Muzeul Aalholm din Danemarca a fost expus, printre altele, un avion construit de fraţii Wright în anii 1904—1905. Avionul, restaurat recent, este dotat cu un motor de aluminiu cu patru cilindri, construit în aceeaşi perioadă. Aparatul a fost găsit întîmplător, într-un şopron, de un grup de studenţi danezi.

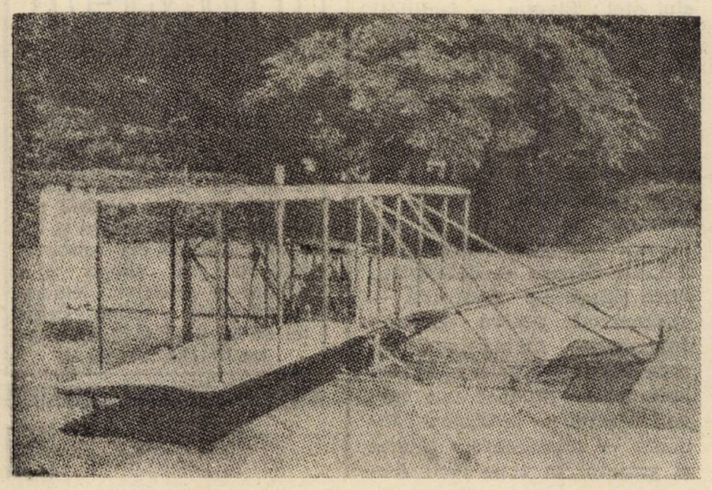

Paul VI

Dan Cioroianu, Bucureşti. Papa Paul VI, al 261-lea succesor al Sfîntului Petru, a decedat duminică 6 august, la orele 21,40 (19,40 G.M.T.) la Castelgandolfo, reşedinţă de vară a papilor, în urma unei crize cardiace, complicată de un edem pulmonar. Giovanni Battista Enrico Antonio Maria Montini s-a născut la 26 septembrie 1897, în apropiere de Brescia. Preot la 22 de ani, va intra, un an mai tîrziu (29 mai 1920), în secretariatul de stat al Vaticanului pe care, practic, nu-l va mai părăsi pînă la moarte. Cariera şi-a desfăşurat-o sub trei papi. În 1937, Pius XI l-a numit substitut al afacerilor ordinare, post pe care-l va deţine timp de 7 ani. Pius XII îi va încredinţa, în 1944, postul de secretar de stat. În ianuarie 1955, Battista Montini a fost trimis la Milano pentru a căpăta experienţa pastorală necesară celor mai înalte funcţii în cadrul Bisericii, unde va rămîne pînă în iunie 1963. În 1958, Ioan XXIII, succesorul lui Pius XII, îl numeşte cardinal. Ales şef suprem al Bisericii catolice la 21 iunie 1963, Giovanni Battista Montini introduce în ritualul religios o serie de transformări înnoitoare. Limba latină (după 15 secole de folosinţă) nu mai este obligatorie, dispărînd aproape total. Pluralismul teologic înlocuieşte fostele decrete fără drept de apel ale Sfîntului Scaun. „Sacrul colegiu" se internaţionalizează (113 noi cardinali în zece ani), la fel Curia romană. Un francez, cardinalul Jean Villot, devine secretar de stat.

Paul VI parcurge în şase ani 133 330 kilometri, practic de trei ori înconjurul globului, vizitînd toate continentele. Un prim voiaj avea să-l ducă, între 3 şi 6 ianuarie 1964, la Ierusalim. La Congresul eucharistic de la Bombay (2—4 decembrie 1964), Papa Montini lansa un apel în favoarea ţărilor în curs de dezvoltare şi împotriva cursei înarmărilor. Trei ani mai tîrziu — 26 martie 1967 — enciclica „Populorum Progressio" ; 5 octombrie 1965, la New York, de la tribuna Naţiunilor Unite, Paul VI lansează formula : „Niciodată război" ; 1967 — pelerinaj la Fatima, Constantinopole şi Efes ; 1968 — Bogota, unde pronunţă celebrul discurs „Salut muncitorilor de pe pămînt" ; 10 iunie 1969, Geneva, la Organizaţia Internaţională a Muncii ; acelaşi an — vizita în Uganda şi denunţarea rasismului şi colonialismului ; 1970 — călătorie în Australia şi Extremul Orient. Paralel, diplomaţia pontificală îşi multiplică eforturile în favoarea păcii, în special în Vietnam. Reprezentanţele diplomatice acreditate ale Vaticanului aveau să atingă cifra de 90, între care 16 în ţări musulmane. Peste 60 de suverani şi şefi de state au vizitat în aceşti ani Vaticanul, fiind primiţi în biblioteca particulară a Papei. Bunele relaţii cu ţările socialiste, participarea la Helsinki la Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa sînt de asemenea acţiuni de răsunet în politica externă a Vaticanului.

După moartea lui Paul VI, cardinalul francez Jean Villot asigură interimatul pontifical. Funeraliile vor dura nouă zile. Conclavul urmează să se întrunească între 21 şi 26 august. O primă reuniune a cardinalilor a fost convocată de decanul de vîrstă, cardinalul italian Carlo Confalonieri, 85 de ani, care nu va participa însă la conclav, deoarece depăşeşte limita de vîrstă, fixată la 80 de ani. Problema succesiunii — notează observatorii — este deosebit de complexă, fapt ce nu permite, deocamdată, pronosticuri.

Valeriu Ionescu, Bucureşti. 1. Preşedintele Republicii Guineea, Ahmed Seku Toure, care n-a asistat, din 1965, la reuniunile la nivel înalt ale O.U.A., a condus delegaţia ţării sale la întîlnirea de la Khartum.

2. Adresaţi-vă revistei „Magazin istoric".

Eugen Stănescu, Balş. Într-adevăr, în urma celor două întîlniri pe care le-au avut la Khartum, unde au participat la a 15-a reuniune la nivel înalt a O.U.A., preşedinţii Mobutu Sese Seko (Zair) şi Agostinho Neto (Angola), şi a tratativelor purtate, la Brazaville, între delegaţiile celor două ţări, relaţiile zairo-angoleze s-au normalizat. De notat că a doua convorbire Mobutu—Neto a avut loc în prezenţa preşedintelui Guineei, Ahmed Seku Toure.

Ca urmare, cele două state au stabilit relaţii diplomatice şi, între altele, au încheiat mai multe acorduri referitoare la deschiderea căii ferate Benguela. Se va crea, de asemenea, o comisie de control, sub auspiciile O.U.A., ce va supraveghea modul de aplicare a hotărîrilor vizînd soluţionarea unor divergenţe, asigurarea reîntoarcerii refugiaţilor în regiunile natale etc.

POSTA REDACȚIEI

Orașul tetraedric

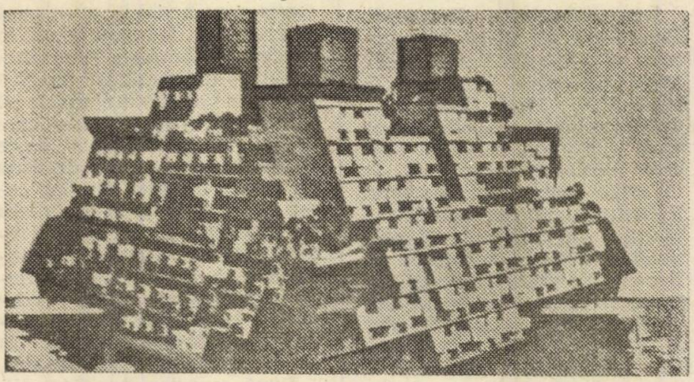

Ileana Argeșeanu, București. Există, într-adevăr, în opoziție cu teoria „clasică", și proiecte de orașe ultracompacte, gen „stup", apreciate ca avînd o mare eficiență din punct de vedere economic. Unul din orașele din această categorie, (vezi **imaginea**), este cel conceput de omul de știință american Richard Buckminster Fuller, creatorul cupolelor geodezice care pot fi montate rapid din piese standardizate. Fuller a proiectat o piramidă cu mult mai mare decît oricare dintre cele visate de egipteni : „orașul tetraedric", înalt de 200 de etaje și cu latura de peste trei kilometri, care va constitui o metropolă în sine. Această vastă structură ar putea să plutească pe un canal cu apă din Japonia — țara cea mai chinuită de cutremure și de criză de terenuri și pentru care a și fost concepută. De asemenea, ea ar putea să fie remorcată pînă la mijlocul oceanului, centrala sa nucleară furnizînd energie necesară pentru funcționarea nenumăratelor sale mașini și a distileriei de apă potabilă, iar avioanele supersonice și uriașele vase transatlantice, precum și comunicațiile electronice legînd-o de restul lumii și de spațiul cosmic, unde pînă atunci ar fi posibil să fie deja instalată o colonie în genul celor concepute de Fuller.

Umberto Nobile

Marinescu Iulian, Cluj. Generalul Umberto Nobile, cunoscutul explorator arctic, al cărui dirijabil „Italia" s-a prăbușit la nord-est de insulele Spitsbergen, în cursul dramaticului zbor peste Polul Nord, în anul 1928, a încetat din viață, la 29 iulie a.c., în vîrstă de 93 de ani. Născut la Lauro, în sudul Italiei, generalul Nobile și-a consacrat cea mai mare parte a vieții sale studierii utilizării dirijabilelor pentru zboruri pe distanțe lungi, în special în cursul explorărilor arctice. În 1926, el a pilotat dirijabilul „Norge", în cursul zborului peste Polul Nord al exploratorilor Lincoln Ellsworth din S.U.A. și Roald Amundsen din Norvegia. Umberto Nobile a devenit, însă, cunoscut în urma zborului dramatic al dirijabilului „Italia", care a luat startul la Milano, la 15 aprilie 1928, cu un echipaj compus din cîțiva ofițeri ai marinei și aviației italiene. La expediție a participat și omul de știință suedez Finn Malmgreen. Dirijabilul s-a prăbușit la 25 mai, la nord-est de Spitsbergen. Cîțiva membri ai echipajului și-au pierdut viața, iar alții au fost răniți, inclusiv generalul Nobile. Cei zece supraviețuitori au început un marș peste gheața arctică, în cursul căruia Malmgreen a murit. Supraviețuitorii au fost nevoiți să rămînă timp de 40 de zile sub un cort roșu, pînă cînd au fost depistați de un avion și salvați de un spărgător de gheață sovietic. Această expediție a constituit, timp de ani de zile, subiectul unor ample comentarii și controverse în presă.

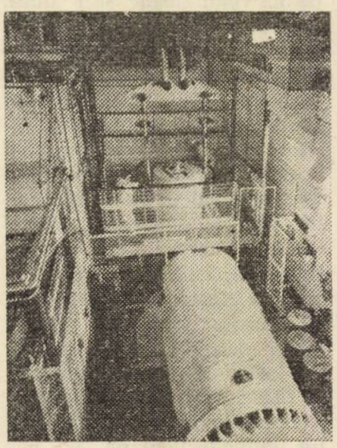

Andrei Diaconu, Constanța. Termenii pe care i-ați întîlnit nu sînt eronați, întrucît există asemenea posibilități. Marea Britanie construiește la Windscale, în nordul Angliei, o uzină capabilă să „curețe" 1200 tone de oxizi nucleari anual. Uraniul și plutoniul recuperat în acest fel, anual, poate produce energie echivalînd cu 160 milioane barili petrol sau 35 milioane tone cărbune. Marea Britanie recuperează combustibilul nuclear la uzinele din Windscale de peste 20 de ani (în **fotografia de jos**). Dar, după construirea viitoarei uzine de recuperare, întregul proces se va desfășura la niveluri de siguranță și mai mari decît cele acceptate pentru procesul curent și totodată în limitele internațional impuse.

Investiții străine în S.U.A.

V. Vișan, București. Statele Unite investesc foarte mult în alte zone ale lumii, chiar în alte țări industrializate. Dar procesul investițiilor are loc, într-adevăr, și în sens invers : multe firme și companii străine pătrund pe piața americană. Ferme uriașe din Kansas și Illinois sînt vîndute unor francezi, italieni și suedezi. Pe coasta de vest, multe domenii aparțin unor proprietari iranieni și din Arabia Saudită. Japonezii investesc în electronică. Multe fabrici din Vermont intră sub control canadian. Statisticile Departamentului comerțului arată că străinii au investit 3,8 miliarde dolari, în 1977, în pămînturi și proprietăți comerciale, dar — precizează revista „U. S. News and World Report" — statistica e bazată doar pe afacerile făcute publice. Aceeași revistă oferă unele detalii privind domeniile în care sînt interesați investitorii străini. În zonele de nord-vest, Japonia investește în aluminiu și hîrtie ; R. F. Germania — bere, covoare ; Elveția — alimente înghețate. În regiunile muntoase din vest : Canada — petrol, potasiu, oțel ; Elveția — facilități spitalicești ; Suedia — joagăre. În zona Pacificului : Franța — vinuri ; Japonia — televizoare, furnir și placaje ; R. F. Germania — săpun, restaurante, băcănii. În zona de sud-vest : Belgia — produse petrolifere ; Japonia — avioane, oțel ; Africa de sud — zinc. În zona centrală a S.U.A. : Olanda — detergenți, fibre sintetice ; Australia — echipament pentru seceriș ; Japonia — motociclete. În zona Marilor Lacuri : Marea Britanie — produse din carne ; Elveția — semințe ; Japonia — televizoare, piulițe și grătare. În zona Noii Anglii : Canada — ziare, băuturi, echipament pentru birouri ; Irlanda — hoteluri ; Suedia — aparataj diferit. În zona Atlanticului de mijloc : R. F. Germania — automobile, produse chimice ; Elveția : alimente, aparate de aer condiționat ; Franța — cosmetice, materiale de construcție. În zona de sud-est : Japonia — cămăși, fermoare ; Marea Britanie — țigarete, stilouri ; Kuweit — facilități turistice. În unele state americane au fost introduse legi care limitează pătrunderea investitorilor străini, în altele, străinii nu au dreptul de a cumpăra firme. Cu toate acestea, chiar oficialități americane recunosc că procesul de investiții străine scapă de multe ori de sub controlul autorităților.

Mălina Ionescu, București. Ziua Națiunilor Unite și Ziua mondială a informației pentru dezvoltare sînt aniversate anual la 24 octombrie. La această dată, a intrat în vigoare Carta O.N.U. (1945) și tot la 24 octombrie a fost adoptată strategia internațională pentru dezvoltare, din cadrul celui de-al doilea deceniu al O.N.U. pentru dezvoltare. Ziua Națiunilor Unite a fost aniversată începînd din 1948. În mod tradițional ea a fost marcată în întreaga lume prin discuții asupra realizărilor și obiectivelor Organizației. În 1972, Adunarea Generală a O.N.U. a hotărît să sărbătorească, tot la 24 octombrie, și Ziua mondială a informației pentru dezvoltare „în scopul de a atrage în fiecare an atenția opiniei publice internaționale asupra problemelor dezvoltării și a necesității întăririi cooperării internaționale".

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon .17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

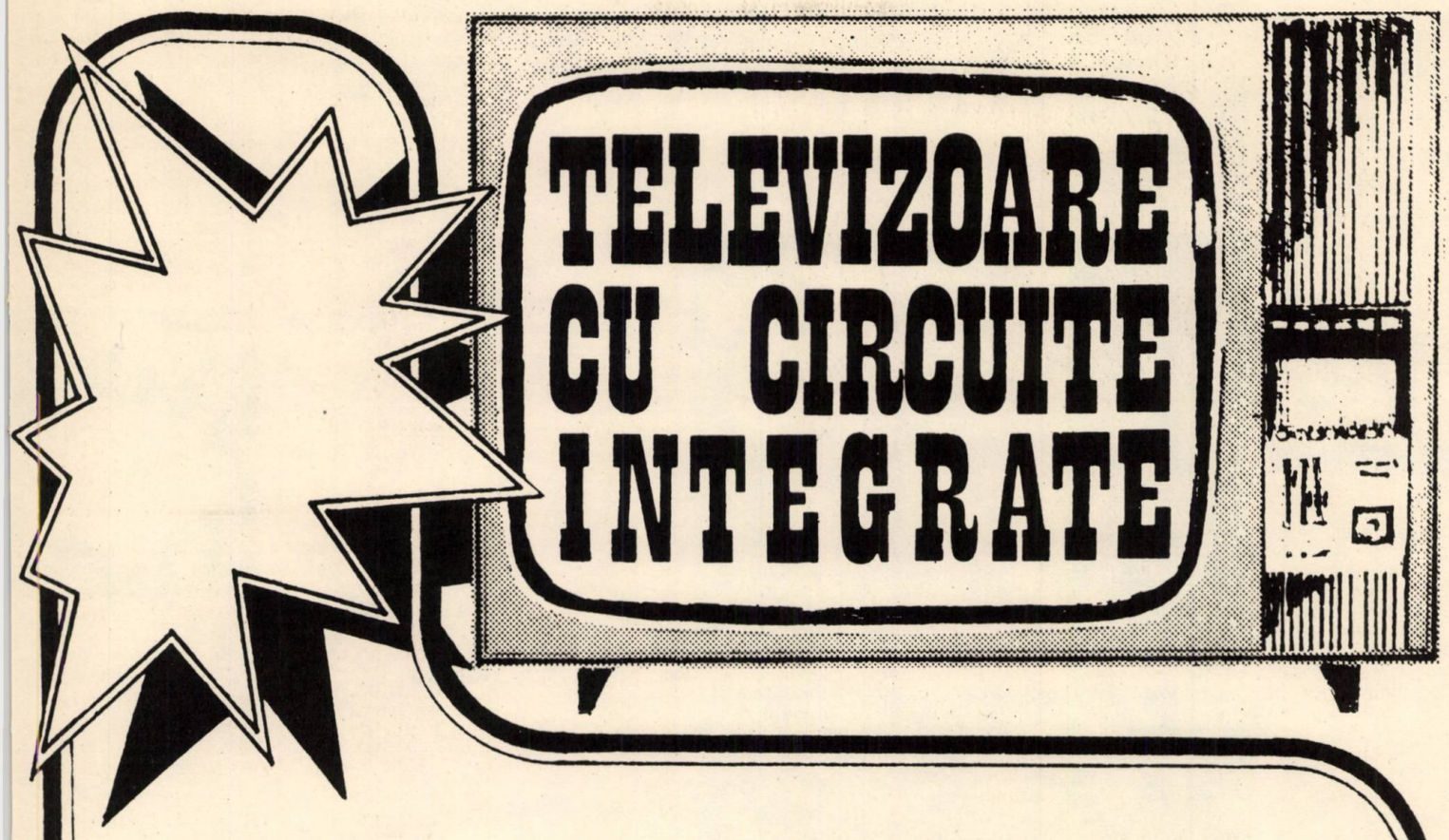

IN CURÎND ÎNCEPE CAMPIONATUL NAȚIONAL DE FOTBAL 1978—1979 !

Dacă ați avea un televizor cu circuite integrate, ați putea urmări — în condiții excepționale — cele mai pasionante întreceri fotbalistice ale campionatului național !

Realizate în baza celor mai noi scheme tehnice utilizate pe plan mondial, televizoarele cu circuite integrate au fiabilitatea mărită și consumul de energie electrică redus cu 33%. Stabilizatorul inclus în interiorul televizorului asigură calitatea deosebită a imaginii și sunetului chiar la variații mari de tensiune. Utilizîndu-se la construcția lor module funcționale, operațiunile de depanare sînt simplificate. Mai mult, termenul de garanție pentru buna lor funcționare s-a majorat la 12 luni.

Următoarele tipuri de televizoare pot fi cumpărate și cu plata în 24 de rate lunare, acontul fiind de numai 15% din prețul de vînzare :

Denumirea televizorului	Diagonala ecranului	Prețul
Olt	44	2920 lei
Snagov	47	2920 „
Sirius	50	3050 „
Diamant	61	3600 „
Lux	65	4000 „

Noul dv. televizor cu circuite integrate vă așteaptă în magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat.

RECOM

Turişti pe drumurile pitoreşti ale ţării!

Lei 2

Pentru vacanţa dv., vă propunem un traseu de neuitat.
Pornind din Delta Dunării — acest fenomen natural unic în Europa, adevărat paradis al păsărilor — străbătînd apoi Moldova, avînd ca ţintă dulcea Bucovină cu minunatele ei monumente de artă feudală unice în lume, nu uitaţi să vizitaţi şi cîteva moderne construcţii actuale : magazinele universale DUNĂREA din Brăila, LUCEAFĂRUL din Bacău şi BUCOVINA din Suceava !

Magazinul universal BUCOVINA Suceava

Magazinul universal LUCEAFĂRUL Bacău

Magazinul universal DUNĂREA Brăila

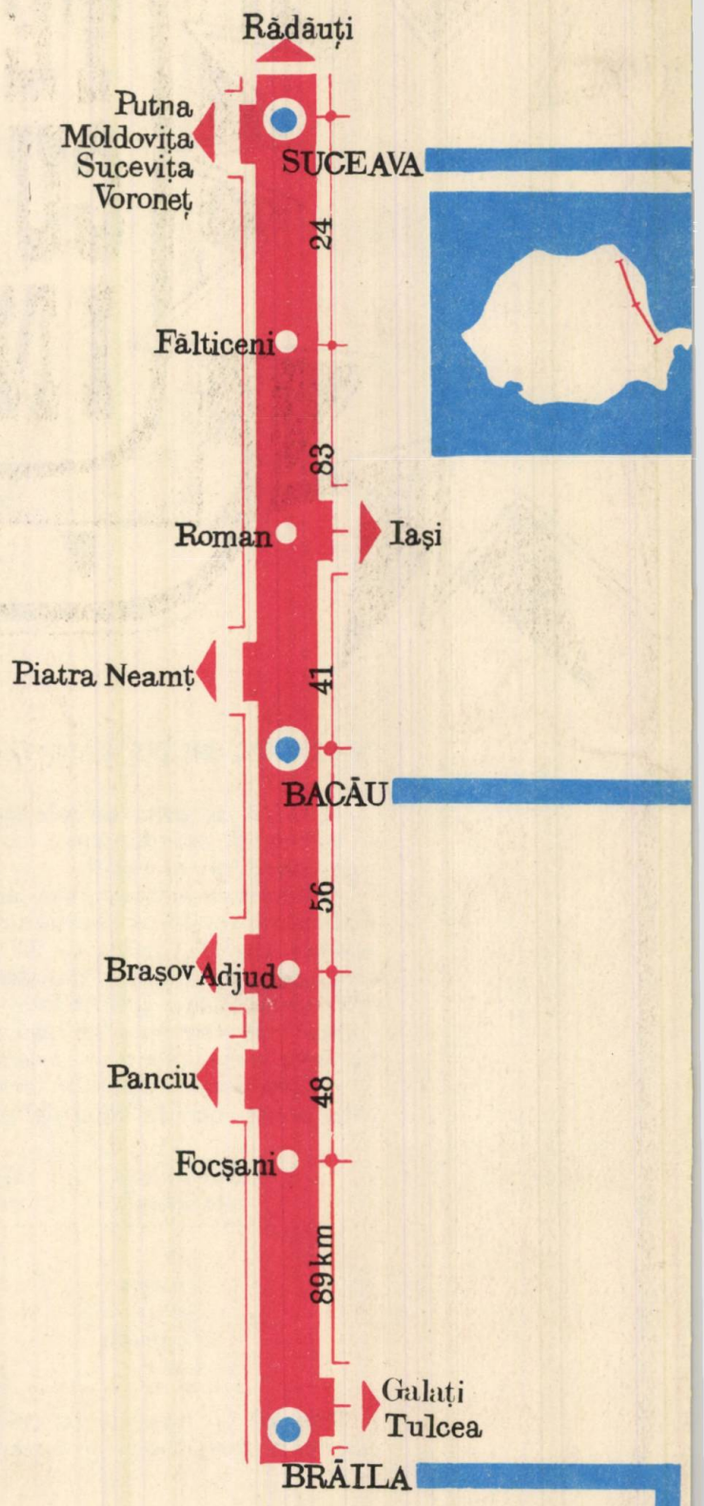

Adevărate palate comerciale moderne, magazinele universale DUNĂREA, LUCEAFĂRUL şi BUCOVINA vă oferă mii de sugestii de cadouri pentru cei dragi şi tot atîtea amintiri pentru dv.

recom

Nr. 34 17 august 1978

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

NOU MOMENT DE DEOSEBITĂ IMPORTANȚĂ ÎN DEZVOLTAREA RELAȚIILOR DE PRIETENIE ȘI COLABORARE MULTILATERALĂ ROMÂNO-CHINEZE

Lichidarea subdezvoltării — obiectiv major al lumii contemporane

Un imperativ actual: creşterea rolului ţărilor mici şi mijlocii

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

Evoluţii politice portugheze

•

Controverse privind lărgirea Pieţei comune

•

Preocupări economice japoneze

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și tovarășa Elena Ceaușescu s-au întîlnit cu tovarășul Luigi Longo, președintele Partidului Comunist Italian, împreună cu soția

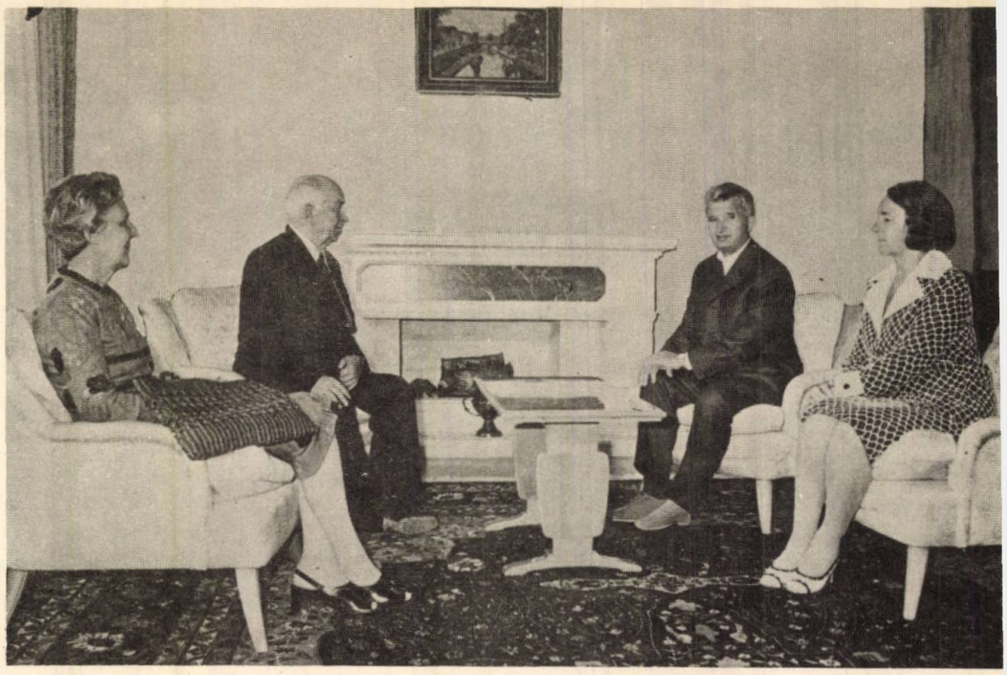

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Umba di Lutete, comisarul de stat al afacerilor externe și cooperării internaționale al Republicii Zair

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Abdul Cader Sahul Hameed, ministrul afacerilor externe al Republicii Sri Lanka

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

34 (773)

17 august 1978

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Nou moment de deosebită importanță în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală româno-chineză. Ilie Olteanu 2

Lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice – obiectiv major al lumii contemporane. Constantin Ene 7

Lisabona. Un premier, nu și un guvern. Rodica Dumitrescu 9

Semnarea Tratatului de pace și prietenie între R.P. Chineză și Japonia 10

Piața comună. De la 9 la 12 – o perspectivă controversată. Eugeniu Obrea 11

Tokio. Ascensiunea yen-ului poate fi oprită ? George Serafin 12

Orientul Mijlociu. După anunțarea întîlnirii de la Camp David. Ion Madoșa 13

India. Politica agricolă – inițiative și rezultate. Liana Enescu 14

Un imperativ actual : creșterea rolului țărilor mici și mijlocii. Vasile Crișu 19

Afganistan. Consolidarea noilor structuri social-economice. Liana Nichifor 20

Criza economiei capitaliste și contradicțiile interoccidentale. dr. Ilie Șerbănescu 21

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Interviuri cu : Umba di Lutete, Ben Amathila, Shoichi Miyake 5

REPORTAJ PE GLOB

– Indonezia – tradiție și modernitate. N. Stancu 15

– Pakistan. Priorități ale dezvoltării. Iosif Socaciu 16

Rubrica 1000 + 1 24–25

SERIAL

„Tîrgul negustorilor de arme" (III) 26–27

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

International Herald Tribune, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Rinascita 28–29–30

POȘTA REDACȚIEI 31–32

NOUL DIALOG LA NIVEL ÎNALT ROMÂNO-CHINEZ

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

ORIENTUL MIJLOCIU

Înaintea întîlnirii tripartite de la Camp David

Semnarea Tratatului de pace și prietenie între R. P. Chineză și Japonia

Criza economiei capitaliste și contradicțiile interoccidentale

DOCUMENTAR

INDIA

Politica agricolă – inițiative și rezultate

REPORTAJ PE GLOB

PAKISTAN

Priorități ale dezvoltării

●

INDONEZIA

Tradiție și modernitate

Noul dialog dintre tovarăşii NICOLAE CEAUŞESCU şi HUA KUO-FEN

Moment de deosebită importanţă în dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare multilaterală româno-chineze

Vizita oficială de prietenie în ţara noastră, la invitaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a tovarăşului Hua Kuo-fen, preşedintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, constituie un eveniment de o deosebită însemnătate în dezvoltarea şi adîncirea continuă a tradiţionalelor relaţii româno-chineze de prietenie şi colaborare multilaterală dintre partidele, ţările şi popoarele noastre.

Nutrind profunda convingere că noua întîlnire — a doua în acest an — dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Hua Kuo-fen reprezintă un nou şi puternic impuls în amplificarea permanentă a prieteniei româno-chineze, a colaborării economice, ştiinţifice şi tehnice dintre cele două ţări şi popoare, în beneficiul reciproc, al accelerării operei de construcţie socialistă şi comunistă în Republica Socialistă România şi Republica Populară Chineză, locuitorii Capitalei, ai întregii noastre ţări, au rezervat conducătorului Partidului Comunist Chinez şi al poporului chinez, celorlalţi oaspeţi chinezi, o primire deosebit de călduroasă — expresie a sentimentelor de prietenie şi solidaritate care animă şi leagă cele două popoare.

Pe aeroportul internaţional Otopeni, în aclamaţiile entuziaste ale mulţimii, tovarăşul Hua Kuo-fen, persoanele oficiale care îl însoţesc în vizita sa au fost salutaţi, la coborîrea din avion, de tovarăşul Nicolae Ceauşescu care le-a adresat un călduros bun venit pe pămîntul ospitalier al României. Cei doi conducători de partid şi de stat s-au salutat cu căldură, şi-au strîns îndelung mîinile, s-au îmbrăţişat prieteneşte.

■

Întreaga desfăşurare a ceremoniei sosirii tovarăşului Hua Kuo-fen, a celorlalţi soli ai marelui popor chinez a stat sub semnul unor entuziaste manifestări ale prieteniei româno-chineze, expresie a sentimentelor de stimă şi preţuire reciprocă pe care şi le nutresc popoarele celor două ţări. Subliniază, toate acestea, convingerea profundă a întregului popor român că actualele convorbiri de la Bucureşti dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Hua Kuo-fen vor constitui un nou moment de deosebită importanţă în dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare româno-chineze, înscriindu-se, în acelaşi timp, ca un aport de preţ la marea cauză revoluţionară a popoarelor, la triumful idealurilor de pace, independenţă, libertate şi progres social, la făurirea unei lumi mai bune şi mai drepte la care aspiră toate naţiunile.

Convorbirile româno-chineze la cel mai înalt nivel, prilejuite de vizita în România a preşedintelui Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, ilustrează cu pregnanţă consecvenţa cu care partidul şi statul nostru înfăptuiesc neabătut politica internaţională a ţării, politică ce situează pe prim plan — după cum stă înscris în Programul Partidului Comunist Român — colaborarea şi solidaritatea cu toate statele socialiste — factor de cea mai mare importanţă pentru dezvoltarea socialistă a ţării noastre, ca şi a tuturor ţărilor socialiste.

Legăturile româno-chineze de prietenie, colaborare şi solidaritate, aflate, astăzi, pe o treaptă superioară, au rădăcini adînci în trecutul de luptă, revoluţionar al popoarelor noastre, în lupta comună pentru eliberare naţională şi socială, pentru progres şi socialism. Căpătînd noi atribute şi valenţe în anii construcţiei socialiste, relaţiile dintre România şi China au cunoscut o evoluţie mereu ascendentă, mai ales în ultimii ani, avînd ca solid temei principiile deplinei egalităţi în drepturi, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărăşeşti în edificarea noii orînduiri.

În dezvoltarea deosebit de favorabilă a

Mai 1978, august 1978. Întîlnirile, de la Pekin și București, ale tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Hua Kuo-fen, momente de însemnătate istorică în evoluția relațiilor de prietenie și colaborare româno-chineze

legăturilor multilaterale româno-chineze, rolul de primordială însemnătate îl au întîlnirile și convorbirile purtate, în ultimii ani, la nivelul cel mai înalt. În această lumină, vizita oficială de prietenie, de acum cîteva luni, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, a celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat — vizită purtînd pecetea continuității — a situat relațiile dintre partidele, țările și popoarele noastre pe o treaptă nouă, calitativ superioară, deschizînd perspective largi unei evoluții reciproc avantajoase a acestor raporturi.

Este demn de subliniat că, pe terenul fertil al strînselor relații de prietenie și solidaritate dintre partidele și țările noastre, între poporul român și poporul chinez s-au statornicit și se dezvoltă fructuoase raporturi de colaborare pe tărîm politic, economic, tehnico-științific și în alte domenii de activitate. Conducătorii celor două țări socialiste au exprimat, în numeroase ocazii, convingerea că aceste relații se vor dezvolta și adînci continuu, spre binele ambelor popoare, în interesul cauzei generale a păcii și socialismului. Stau mărturie, în acest sens, numărul mare de delegații de partid, guvernamentale, militare, ale organizațiilor de masă și obștești, ale unor mari unități industriale și agricole, care au efectuat vizite de prietenie și schimburi de experiență în România și în China, evoluția mereu ascendentă a schimburilor reciproce de valori materiale și spirituale.

Potențialul economic și tehnico-științific al celor două țări prietene oferă posibilități mereu mai largi de extindere și diversificare, în continuare, a cooperării economice, de intensificare a schimburilor comerciale în folosul ambelor popoare, al cauzei socialismului și păcii în lume. Protocolul privind schimbul de mărfuri și plățile pe anul 1978, între România și R. P. Chineză, semnat la Pekin, în decembrie 1977, prevede o gamă variată de produse industriale de export — mărturie a dezvoltării multilaterale a economiilor naționale ale celor două țări. Astfel, România exportă în China echipamente și utilaj petrolier, autocamioane, locomotive Diesel-electrice, calculatoare electronice, rulmenți, laminate, produse chimice ș.a. La rîndul său, R. P. Chineză livrează României mașini-unelte și piese, aparate pentru testat metale, instrumente și aparatură medicală, cocs, laminate de oțel, produse chimice, textile, ale industriei alimentare, diverse alte bunuri de larg consum.

Colaborarea tehnico-științifică româno-chineză oferă, de asemenea, un grăitor indiciu al stadiului superior atins de relațiile multilaterale dintre țările noastre. Anual, au loc sesiuni ale Comisiei mixte româno-chineze de colaborare tehnico-științifică. Protocolul ultimei sesiuni — din decembrie 1977 — prevede, între altele, vizite reciproce de studii ale unor specialiști în domeniile industriilor constructoare de mașini, metalurgică, chimică, ușoară, alimentară, precum și din domeniile agriculturii, silviculturii, din alte sfere ale vieții economice. Voința celor două părți de amplificare și diversificare a raporturilor lor economice, comerciale, tehnico-științifice, în alte domenii este grăitor exprimată de documentele semnate în urma întîlnirii la nivel înalt, de la Pekin, din mai a.c. — Acordul de colaborare economică și tehnică pe termen lung, ca și o serie de alte înțelegeri și protocoale. Faptul că Acordul de colaborare poartă semnătura celor doi președinți evidențiază, și mai mult, dorința comună de a ridica relațiile româno-chineze pe o treaptă tot mai înaltă, ceea ce corespunde intereselor poporului român și poporului chinez, precum și cauzei generale a progresului și colaborării interna-

Parcul de tractoare al fabricii Leiyang, din regiunea Yentai, provincia Șantung

ționale. Pe plan cultural-științific, cursul ascendent al raporturilor reciproce este, de asemenea, elocvent.

■

Vizita oficială de prietenie în România a înalților soli ai poporului chinez — vizită care, la închiderea ediției noastre, se află în prima zi de desfășurare — oferă un nou prilej de abordare cuprinzătoare, la nivelul cel mai înalt, a unor probleme majore de interes comun, cum sînt cele privind dezvoltarea construcției socialiste din Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză, evoluția relațiilor de prietenie și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, dintre cele două țări și popoare. Convorbirile vor prilejui, de asemenea, un schimb de informații și păreri în legătură cu situația internațională, cu probleme principale ale vieții politice mondiale, ale luptei popoarelor pentru progres, socialism și pace.

Oamenii muncii din patria noastră, întregul popor român își exprimă deplina aprobare și via satisfacție față de această nouă întîlnire între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Hua Kuo-fen, urmărind cu deosebit interes desfășurarea vizitei oficiale de prietenie, în Republica Socialistă România, a înalților oaspeți chinezi.

Deși ne aflăm încă la începutul acestei vizite, se poate afirma, cu deplin temei, că noul dialog româno-chinez la cel mai înalt nivel se desfășoară în spiritul hotărîrii comune a României și Chinei de a conferi raporturilor reciproce dimensiuni tot mai cuprinzătoare, un conținut tot mai bogat, de a amplifica și aprofunda colaborarea și cooperarea bilaterală, conlucrarea pe plan internațional, valorificînd, în acest sens, posibilitățile mereu sporite pe care le oferă realizările lor pe tărîm politic, economic și social.

Este convingerea întregului nostru popor că rezultatele convorbirilor de la București dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Hua Kuo-fen vor fi rodnice, acestea marcînd o contribuție majoră la dezvoltarea necontenită a relațiilor multilaterale româno-chineze, în consens cu idealurile popoarelor noastre, cu cauza socialismului, păcii, colaborării și progresului în lume.

Ilie Olteanu

HUA KUO-FEN

președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze

La invitația tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a sosit în țara noastră, într-o vizită oficială de prietenie, tovarășul Hua Kuo-fen, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze.

Tovarășul Hua Kuo-fen s-a născut în anul 1921. După ce a intrat în rîndurile mișcării revoluționare, a lucrat succesiv ca secretar de comitet de partid județean, comisar politic al unui detașament militar, șef adjunct al Secției organizatorice și șef al Secției de propagandă a unui comitet regional de partid. În 1949 a fost trimis în provincia Hunan. Aici a îndeplinit funcțiile de secretar al unui comitet județean de partid, comisar al Biroului administrativ prefectural, secretar al Comitetului regional de partid, viceguvernator al provinciei, fiind, apoi, numit secretar al Comitetului Provincial de partid.

În anul 1969, la cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Chinez, a fost ales membru al Comitetului Central.

După anul 1970, a îndeplinit funcțiile de prim-secretar al Comitetului Provincial de partid, președinte al Comitetului Revoluționar al provinciei Hunan, prim-comisar politic și prim-secretar al Comitetului de partid al Comandamentului provincial al Armatei Populare de Eliberare, comisar politic și secretar al Comitetului de partid al regiunii militare a Armatei Populare de Eliberare.

Din 1971, o primit însărcinări în cadrul aparatului Comitetului Central al P.C.C. În 1973, la cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Chinez, a fost reales membru al C.C. al P.C.C., iar la prima ședință plenară a noului Comitet Central a fost ales membru al Biroului Politic. În ianuarie 1975, a fost ales deputat în cea de-a IV-a legislatură a Adunării Naționale a Reprezentanților Populari și este numit vicepremier al Consiliului de Stat și ministru al Securității Publice. Un an mai tîrziu, în 1976, este numit premier ad-interim, apoi premier al Consiliului de Stat și prim-vicepreședinte al C.C. al P.C.C.

În octombrie 1976, tovarășul Hua Kuo-fen a fost numit președinte al Comitetului Central al P.C. Chinez și președinte al Comisiei Militare a C.C. al P.C.C.

Cel de-al XI-lea Congres al P.C.C., din 1977, îl realege membru al C.C. al P.C.C. În prima ședință plenară a noului Comitet Central este reales membru al Biroului Politic și, totodată, membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic, președinte al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez și președinte al Comisiei militare a C.C. al P.C. Chinez.

În 1978, la prima sesiune a celei de-a V-a legislaturi a Adunării Naționale a Reprezentanților Populari, a fost reales premier al Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze.

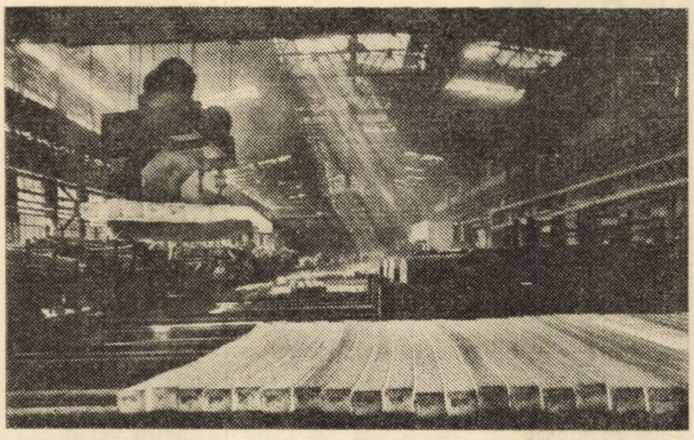

Imagine a combinatului siderurgic Anshan

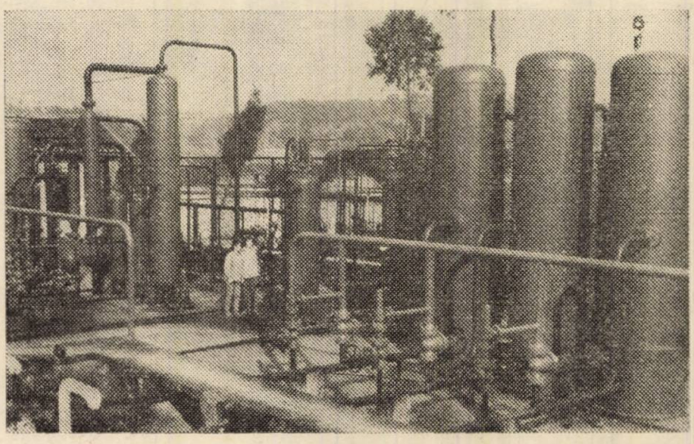

În zona de extracție a gazului natural din provincia Szechwan

„Avem o mare admirație față de politica dusă de președintele Nicolae Ceaușescu"

Umba di Lutete

comisarul de stat al afacerilor externe și cooperării internaționale al Republicii Zair

În perioada 7–10 august a.c., s-a aflat în vizită oficială în țara noastră Umba di Lutete, comisar de stat al afacerilor externe și cooperării internaționale al Republicii Zair. Cu acest prilej, oaspetele zairez a fost primit, la 9 august, de președintele NICOLAE CEAUȘESCU. De asemenea, el a condus delegația țării sale la lucrările celei de a treia sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-zaireze de cooperare economică și tehnică.

Înainte de a părăsi România, Umba di Lutete a făcut o declarație în cadrul căreia, pentru început, a abordat principalul moment al vizitei sale în țara noastră – primirea sa de către președintele Nicolae Ceaușescu.

„Am încheiat ziua de 9 august, prin întrevederea pe care mi-a acordat-o Excelența Sa președintele Nicolae Ceaușescu – a declarat, la început, interlocutorul. Am fost purtătorul unui mesaj de prietenie adresat președintelui Nicolae Ceaușescu de președintele Republicii Zair, fondatorul Mișcării Populare a Revoluției, Mobutu Sese Seko. De asemenea, am avut onoarea să transmit președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, salutul frățesc al președintelui Mobutu Sese Seko și doresc să reafirm, și în acest cadru, că președintele Mobutu Sese Seko nutrește o foarte mare admirație pentru președintele Nicolae Ceaușescu. Și aceasta, pentru că el consideră că șeful statului român promovează o politică curajoasă, clarvăzătoare. Și, atunci cînd vezi marele număr de realizări și indicele de creștere pe care-l are România, nu poți decît să ai o foarte mare admirație pentru politica dusă de președintele Nicolae Ceaușescu, o politică de independență, de deschidere și de cooperare cu toate statele, fără nici un fel de discriminare.

Președintele Nicolae Ceaușescu mi-a făcut cinstea să-mi acorde o întrevedere care a durat o oră și, în cadrul căreia, au fost abordate problemele bilaterale pe care, anterior, le abordasem și cu colegul meu de la Ministerul de externe al României, precum și cu vicepremierul și ministrul comerțului exterior și al cooperării economice internaționale. Totodată, am expus și poziția președintelui Mobutu Sese Seko și a țării noastre într-o serie de probleme internaționale. Iată, pe scurt, ce pot să vă spun despre întrevederea mea cu președintele Nicolae Ceaușescu".

În continuare, Umba di Lutete s-a referit la rezultatele concrete ale celei de a treia sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-zaireze de cooperare economică și tehnică și la perspectivele relațiilor dintre cele două țări.

„Aș dori să spun că scopul principal al vizitei mele în România a fost de a prezida partea zaireză la lucrările Comisiei mixte de cooperare româno-zaireză. Cu acest prilej, s-a reînnoit Acordul comercial care expirase și, de asemenea, s-a semnat un acord de cooperare tehnico-științifică între țările noastre. Am stabilit, de asemenea, perspectivele cooperării noastre de viitor. Am constatat că nivelul schimburilor noastre comerciale n-a ținut pasul cu nivelul relațiilor noastre politice, și am stabilit măsuri pentru ca aceste schimburi să atingă nivelul relațiilor noastre politice. Astfel, am luat măsuri ca, în viitorul apropiat, schimburile noastre să se intensifice și ca domeniile cooperării noastre să se lărgească, să se diversifice. Dorim ca aceste schimburi comerciale să-și tripleze volumul în cel mai scurt timp".

Sintetizînd impresiile sale despre România, interlocutorul a declarat : „Ceea ce m-a impresionat mai mult venind din nou în țara dumneavoastră – deoarece am mai vizitat-o în 1970 – este imensul progres pe care l-a făcut România, care are un indice de dezvoltare de 12–13 la sută. Acest lucru se remarcă de la prima vedere și este ilustrat de marile realizări ale României, sub conducerea președintelui Nicolae Ceaușescu. Este o mare diferență între ceea ce am văzut în România în 1970 și ceea ce am văzut astăzi".

Declarații consemnate de Andrei Magheru

„Mulțumim pentru sprijinul generos acordat de România luptei noastre drepte de eliberare"

Ben Amathila

membru al Comitetului Executiv al S.W.A.P.O., secretar cu probleme economice

De curînd, la invitația C.C. al P.C.R., ne-a vizitat țara o delegație a Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest – S.W.A.P.O. alcătuită din Ben Amathila, membru al Comitetului Executiv al S.W.A.P.O., secretar cu probleme economice, și Linekela Kabenga, secretar cu probleme de educație al S.W.A.P.O.

În timpul vizitei sale, delegația S.W.A.P.O. a fost primită de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

Înainte de a părăsi România, Ben Amathila a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei noastre.

– Pentru început vă rugăm să vă referiți la scopul vizitei dv. în țara noastră.

Am venit în România – țară cu care S.W.A.P.O. are legături foarte strînse – pentru a studia și explora diferite posibilități de dezvoltare a relațiilor în această perioadă specială a luptei noastre de eliberare. Apoi, pentru a studia posibilitățile de calificare a tinerilor noștri pentru nevoile imediate ce le avem, acum, cînd ne pregătim pentru recunoașterea independenței Namibiei. De asemenea, ne aflăm aici pentru a întări legăturile dintre Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest – S.W.A.P.O. – și Partidul Comu-

nist Român, dintre Africa de Sud-Vest și România, dintre popoarele noastre, întrucît aceste relații vor cunoaște o nouă fază atunci cînd vom proclama independența țării noastre, cînd va trebui să consolidăm independența politică, cu greu cîștigată, și să punem bazele dezvoltării noastre economice-sociale. În esență, acestea au fost domeniile abordate cu tovarășii români, în timpul vizitei noastre.

– Delegația dumneavoastră a fost primită de președintele Nicolae Ceaușescu. Am dori să cunoaștem impresiile dv. din timpul acestei întrevederi.

– Considerăm că ni s-a acordat o deosebită onoare prin faptul că, în pofida unei agende foarte încărcate, tovarășul președinte Nicolae Ceaușescu a găsit timp pentru a primi delegația Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest – S.W.A.P.O. Am folosit acest prilej pentru a-i transmite urări călduroase din partea președintelui S.W.A.P.O., Sam Nujoma, și, totodată, pentru a sublinia înalta noastră stimă față de poziția P.C.R. și a României în legătură cu problemele spinoase ale Africii australe și, în mod special, față de Namibia, față de sprijinul generos acordat de președintele Nicolae Ceaușescu luptei drepte de eliberare a popoarelor din această zonă a continentului african. De asemenea, am avut bucuria de a consemna faptul că domnia-sa ne-a declarat că acest sprijin va continua și că este direct interesat în soluționarea problemei namibiene.

– În continuare, vă rugăm să abordați cîteva probleme ale situației actuale din Namibia.

– După cum se știe, situația actuală este caracterizată prin debutul fazei aplicării planului celor cinci state occidentale din „grupul de contact" privind viitorul politic al Namibiei. Acest plan s-a conturat după îndelungi discuții cu S.W.A.P.O. și cu autoritățile sud-africane, fiind, apoi, aprobat de Consiliul de Securitate al O.N.U. Noi sperăm ca el să fie aplicat integral, iar zona Walvis Bay să fie integrată Namibiei.

Totodată, sperăm că, în viitor, Africa de Sud nu va face manevre de natură să împiedice S.W.A.P.O. să participe la preconizatele alegeri. Spunem aceasta, întrucît autoritățile sud-africane știu că S.W.A.P.O. se bucură de sprijinul poporului, iar, în condițiile în care alegerile se vor desfășura corect, organizația noastră va cîștiga marea majoritate a voturilor. Pe scurt, dorim, ca în actuala fază, să depunem toate eforturile pentru ca drumul spre independența Namibiei să fie încununat cu deplin succes, iar, apoi, să ne dedicăm propășirii economice, sociale și spirituale a poporului nostru.

– Cîteva gînduri după această întîlnire cu România?...

– Pretutindeni, am luat cunoștință cu satisfacție de marile succese realizate de poporul român în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate. De asemenea, pretutindeni am fost mișcați de manifestările de simpatie și solidaritate la adresa luptei poporului namibian pentru libertate și independență.

Interviu realizat de Dumitru Constantin

„Activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu – o contribuție concretă la promovarea păcii și colaborării în lume"

Shoichi Miyake

vicepreședinte al Camerei Reprezentanților, conducătorul delegației Dietei japoneze

La invitația Marii Adunări Naționale, o delegație a Dietei (Parlamentului) japonez a efectuat zilele trecute o vizită în țara noastră. Membrii delegației au fost primiți de președintele NICOLAE CEAUȘESCU, s-au întîlnit cu alte persoane oficiale române, au vizitat Capitala, obiective economico-industriale din județul Argeș. La sfîrșitul vizitei, domnul Shoichi Miyake, vicepreședinte al Camerei Reprezentanților și conducător al delegației, ne-a acordat cu amabilitate următorul interviu :

– V-am ruga să vă referiți la semnificația vizitei dv. în România și contactele pe care delegația parlamentară japoneză le-a avut în cursul ei.

– Contactele parlamentare bilaterale româno-japoneze au fost inițiate în anul 1974. O delegație parlamentară română a făcut o vizită la Tokio, parlamentari japonezi au vizitat ulterior țara dv. Relațiile noastre de prietenie s-au strîns tot mai mult, mai ales după vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Japonia, în anul 1975. Aceste raporturi s-au dezvoltat în diferite domenii, economic, politic și cultural, iar misiunea delegației noastre parlamentare este de a amplifica acest curs ascendent al relațiilor noastre, avînd în vedere faptul că contactele directe reprezintă calea optimă pentru înțelegerea reciprocă a punctelor noastre de vedere. În această privință sîntem convinși că vizita actuală a fost foarte utilă și fructuoasă.

– Vă rugăm să vă referiți la convorbirea pe care ați avut-o cu președintele Nicolae Ceaușescu.

– Președintele Ceaușescu ne-a primit foarte călduros, cu multă amabilitate, fapt apreciat în mod deosebit de toți membrii delegației. Am fost foarte impresionați nu numai de acest fapt, ci și de insistența cu care președintele Ceaușescu a subliniat principiile juste așezate de România la baza politicii sale externe, a relațiilor internaționale în general. Toți membrii delegației au fost, de asemenea, foarte impresionați de faptul că aceste principii nu sînt numai afirmate de conducătorul țării dv., dar și aplicate în mod practic, concret, constituind o contribuție deosebită la promovarea păcii și colaborării dintre statele lumii. Acesta este un lucru foarte important și toți membrii delegației, subliniez din nou acest lucru, au fost extrem de impresionați de acest efort personal al președintelui Ceaușescu.

– V-am ruga să ne împărtășiți impresiile dv. din timpul vizitei.

– Peisajul românesc este deosebit de frumos, am întîlnit locuri naturale încîntătoare, dispuneți de toate condițiile optime pentru dezvoltarea agriculturii și nu numai a acestui sector economic, dar, de asemenea, a industriei. Delegația noastră a vizitat Combinatul petrochimic de la Pitești și hidrocentrala din vecinătate, dar, văzînd numai aceste două unități industriale, ne-am dat seama că perspectivele dezvoltării României sînt certe și deschise.

– Ce ne-ați putea spune în legătură cu domeniile mai specifice în care s-ar putea accentua colaborarea dintre țările noastre ?

– În căutarea și promovarea păcii internaționale, dispunem de un domeniu larg al colaborării noastre cu România. În ce privește alte domenii de colaborare reciprocă, avînd în vedere că România depune un efort considerabil pentru modernizarea și industrializarea sa, consider că putem conlucra în acest sens, sub forma colaborării reciproce. De asemenea, apreciem că un domeniu larg deschis pentru o eventuală cooperare româno-japoneză poate fi realizat în terțe țări.

– V-am ruga să vă referiți la problema importantă a dezarmării în lume, a dezarmării nucleare, problemă ce preocupă, fără îndoială, în mod deosebit țările noastre.

– Știți foarte bine că Japonia a fost țința a două bombardamente atomice și cîteva zeci de mii de japonezi mai suferă și astăzi de pe urma lor. Bombele atomice stocate în prezent sînt însă mult mai mari și mai periculoase decît cele lansate la Hiroșima și Nagasaki, ele pot distruge chiar întreaga omenire. De aceea trebuie să luăm măsuri serioase, concrete, pentru a stăvili această cursă a înarmărilor, mai ales să luăm măsuri în privința dezarmării nucleare. Trebuie în primul rînd să ne concentrăm eforturile în direcția creării în lume a zonelor denuclearizate, a reducerii și desființării forțelor militare ale tuturor statelor, trebuie să începem prin instaurarea unei atmosfere prielnice pentru traducerea în viață a acestor măsuri.

Acordăm o înaltă prețuire eforturilor depuse de România pentru înfăptuirea dezarmării și împreună cu țara dumneavoastră și celelalte state mici și mijlocii, Japonia se pronunță pentru unificarea efortului general al tuturor popoarelor în vederea traducerii în viață a măsurilor de dezarmare și dezangajare militară la care m-am referit.

Interviu realizat de Radu Toma

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU – idei în acțiune

Lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice – obiective majore ale lumii contemporane

Constantin Ene

Pătrunzînd procesele și tendințele care au loc pe arena mondială, pe baza unei profunde analize științifice, și formulînd, în acest cadru, opțiunile de bază ale poziției și politicii externe ale României, recenta expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința activului central de partid și de stat situează, cu obiectivitate și cutezanță revoluționară, lichidarea subdezvoltării printre imperativele luptei pentru progres social, cu încrederea, întemeiată pe realitate, că există posibilități, căi de acțiune și forme capabile să asigure înfăptuirea aspirațiilor vitale ale popoarelor. Poporul român — care a dus, el însuși, de-a lungul istoriei, o luptă grea pentru menținerea și afirmarea ființei sale, împotriva asupririi și dominației străine, pentru eliberare națională și socială — este solidar, în mod firesc, cu cauza popoarelor din țările în curs de dezvoltare care au suferit, timp îndelungat, dominația colonială și imperialistă și fac astăzi eforturi imense pentru a-și consolida independența cucerită și asigura viitorul.

Spiritul înnoitor și clarviziunea revoluționare cu care privește partidul nostru fenomenul subdezvoltării sînt cu atît mai pregnante și mai valoroase cu cît abordarea acestui fenomen se află pe arena internațională într-un **moment critic.**

Starea de subdezvoltare a majorității populației globului s-a aflat, de mult timp, în atenția istoricilor și economiștilor. S-au scris numeroase volume, fenomenul a fost amplu analizat. S-au manifestat chiar preocupări practice pentru ușurarea situației ,cîndva, pe un fond de binefacere, filantropic, iar, cu timpul, chiar sub forma unor programe de asistență bine structurate. Problema subdezvoltării și a viitorului țărilor în curs de dezvoltare era, însă, privită invariabil ca o problemă marginală a țărilor dezvoltate, industrializate. S-a considerat astfel, la un moment dat, că un anumit procent de asistență, sau unele măsuri în domeniul comerțului sau al finanțării, ar fi tot ce este necesar pentru țările în curs de dezvoltare, iar dacă astfel de măsuri nu sînt suficiente sau nu dau rezultate, problema privește numai țările în curs de dezvoltare. Or, specific pentru etapa în care ne găsim este faptul că **preocuparea față de fenomenul subdezvoltării economice a dobîndit un caracter internațional global.**

Odată cu formularea necesității făuririi noii ordini economice internaționale și acțiunile începute pe acest plan, lichidarea subdezvoltării s-a consolidat ca element central al instaurării noii ordini. Decalajele economice sînt rezultatul dominației coloniale, iar persistența și adîncirea lor după eliberarea națională se datorează menținerii unor structuri învechite, inechitabile în relațiile internaționale care țin tot de raporturile de dominație și exploatare a celui mai slab de către cel mai puternic. Subdezvoltarea apare, de aceea, nu numai ca fenomen economic ci, înainte de toate, ca **fenomen politic. „Lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, promovarea unor relații economice bazate pe principii de deplină egalitate și echitate** — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în expunerea la ședința activului central de partid și de stat — **constituie, în fond, o continuare nemijlocită a luptei împotriva imperialismului și colonialismului".** Partidul nostru situează lupta pentru eradicarea subdezvoltării în contextul dialectic al **luptei revoluționare între vechi și nou.**

Marile dezbateri internaționale, care au avut loc în ultimii patru ani, în probleme cruciale ale umanității și în cadrul cărora subdezvoltarea a ocupat locul central, confirmă pe deplin acest fapt. Ele materializează caracterul global al preocupării internaționale față de problemele subdezvoltării și, totodată, lupta forțelor progresiste, înaintate împotriva forțelor învechite, cu interese în menținerea „statu quo-ului". Această evoluție a fost posibilă numai ca urmare a transformărilor revoluționare, profunde care au avut loc pe arena internațională, a schimbării raportului de forțe la scară mondială, a revoluției tehnico-științifice care a pus la ordinea zilei interdependența fenomenelor în lumea contemporană.

Chemarea pentru o nouă politică și o nouă strategie în abordarea problemelor dezvoltării ca o chestiune de interes comun, atît pentru țările în curs de dezvoltare, cît și pentru cele dezvoltate, s-a manifestat în cadrul celor de-a VI-a și a VII-a sesiuni speciale ale Adunării Generale a O.N.U. dar, de asemenea, într-o serie de mari conferințe organizate în cadrul O.N.U.

Toate aceste dezbateri internaționale au contribuit, într-o măsură mai mare sau mai mică, la consolidarea sau legitimarea — pe calea unor declarații interguvernamentale, planuri de acțiune și rezoluții — a unui număr de obiective și concepte. În ciuda tuturor eforturilor depuse, dezbaterile și documentele adoptate nu au fost urmate ,însă, de rezultate concrete. În cadrul tratativelor purtate a ieșit în evidență dorința țărilor occidentale dezvoltate de a-și impune punctele de vedere, de a-și menține dominația. Așa cum aprecia secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** în ce privește problema luptei pentru lichidarea fenomenului subdezvoltării și făurirea noii ordini internaționale, **„trebuie să spunem că pînă acum nu au fost obținute rezultate prea bune. Nici deceniul dezvoltării și nici tratativele nord-sud nu au marcat vreun progres pe această cale".**

Recenta sesiune a Consiliului economic social al O.N.U. de la Geneva care a făcut un bilanț al rezultatelor, discuțiilor și negocierilor de pînă acum, a fost, din acest punct de vedere, concludentă. Încheind lucrările sesiunii, președintele consiliului constata „lipsa de dorință de a se trece la o fază de acțiune constructivă față de problemele serioase care confruntă comunitatea internațională... Multe din intervențiile pronunțate la sesiune — arăta el — au conținut critici puternice față de lipsa unui răspuns pozitiv la orjcare dintre propunerile fundamentale ale țărilor în curs de dezvoltare".

După patru ani de dialog în problemele instaurării noii ordini economice internaționale, asemeni decalajelor economice, decalajul între angajamente și realizări a continuat să se lărgească. Situația se reflectă pe planul negocierilor în curs în diverse foruri din sistemul O.N.U., care vizează rezolvarea unor probleme acute de importanță majoră pentru toate țările și îndeosebi pentru țările în curs de dezvoltare, cum sînt comerțul cu materii prime și creșterea încasărilor țărilor în curs de dezvoltare din export (UNCTAD), transferul din resurse către țările în curs de dezvoltare (Comitetul plenar al O.N.U. pentru noua ordine internațională), accesul produselor țărilor în curs de dezvoltare pe piețele țărilor dezvoltate (UNCTAD, GATT), ușurarea datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare (UNCTAD), transferul de tehnologie (UNCTAD), dezvoltarea industriei (ONUDI), alimentația populației din țările în curs de dezvoltare (FAO), unele probleme financiare internaționale (FMI) etc. Unele din aceste negocieri s-au încheiat cu eșecuri, altele au fost suspendate sau se află în impas, altele se desfășoară cu mare încetineală. Ilustrative pentru stadiul în care se află negocierile concrete pentru instaurarea noii ordini economice internaționale sînt negocierile din cadrul UNCTAD privind instituirea programului integrat și a fondului comun în domeniul comerțului cu materii prime, urmărind stabilizarea prețurilor unor produse de interes primordial pentru țările în curs de dezvoltare și pentru comerțul cu materii prime. Țările occidentale dezvoltate s-au opus sistematic creării unor mecanisme economice noi în comerțul mondial cu materii prime, acceptînd doar ajustări neesențiale în modul actual de desfășurare a comerțului, care stimulează fluctuațiile, în favoarea marilor companii importatoare, și reduc constant încasările din ex-

port ale țărilor în curs de dezvoltare producătoare. Ca rezultat, negocierile începute în 1976, pe baza deciziilor UNCTAD, stagnează, iar cele privind crearea fondului comun sînt, în prezent, suspendate. În cadrul GATT, negocierile comerciale multilaterale (runda Tokjo) menite să ofere condiții de dezvoltare liberă a comerțului, prin eliminarea măsurilor protecționiste și a obstacolelor din calea comerțului, au pus, de asemenea, în evidență tendința țărilor dezvoltate de a ignora interesele specifice ale țărilor în curs de dezvoltare, prin încercarea țărilor occidentale industrializate de a-și atinge obiectivele proprii pe calea de compromisuri realizate numai între ele, fără asocierea la negocieri a tuturor țărilor.

Poziția obstrucționistă a țărilor dezvoltate se manifestă și în tentativele de slăbire a mecanismului internațional destinat să servească obiectivele noii ordini economice internaționale. Comitetul plenar al O.N.U. pentru noua ordine economică internațională, menit să ofere mecanismul politic pentru facilitarea traducerii în viață a acestor obiective, cu participarea tuturor statelor, se află blocat, datorită unor discuții sterile privind interpretarea mandatului său. De asemenea, nu s-a realizat nici un progres în ce privește restructurarea organizatorică a activităților economice și sociale ale O.N.U. pentru ca acestea să răspundă mai bine cerințelor noii ordini. În jurul forurilor de negocieri legate de noua ordine, se creează, în mod deliberat, confuzii de ordin instituțional. Uneori, ele se află în obscuritate, în afara controlului opiniei publice internaționale, prin menținerea lor artificială în sfere foarte tehnice.

În aceste condiții, se reafirmă, cu tot mai multă fermitate, necesitatea reluării și dinamizării negocierilor ținînd de instaurarea noii ordini economice internaționale. „În cursul următoarelor luni — arăta la sesiunea Consiliului economic și social, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim — este necesar a se afirma voința politică de a se realiza, într-un climat nou, progrese semnificative în marile negocieri internaționale, în special în raporturile nord-sud". Dacă acest lucru nu va reuși — arăta secretarul general, în continuare — „vom lăsa generațiilor de după noi o moștenire de penurie și de confruntare. Trebuie făcut totul pentru evitarea acestui risc".

Din confruntarea internațională pe problemele lichidării subdezvoltării rezultă faptul neîndoielnic că soluționarea acestei probleme este strîns legată de instaurarea unor relații noi între state. Viața arată că actuala structură a relațiilor economice internaționale, mecanismele și instituțiile ce o servesc, concepute și create să slujească interesele unui grup restrîns de state, nu mai corespund, au devenit incompatibile cu realitățile contemporane. Vechea ordine se dovedește a fi nu numai inechitabilă, dar și ineficientă în ce privește asigurarea intereselor atît ale țărilor în curs de dezvoltare, cît și ale țărilor dezvoltate. Subdezvoltarea influențează, pe termen lung, structura însăși a economiei mondiale, produce și întreține distorsiuni de ordin economic și social.

Din cele de mai sus, cîteva concluzii se impun de la sine.

Întîi, lupta pentru lichidarea subdezvoltării fiind, în fond, **o continuare a luptei împotriva imperialismului și colonialismului**, toate forțele progresiste, democratice trebuie să sprijine activ această luptă, mișcarea revoluționară trebuie să se unească, într-un tot unitar, cu lupta pentru lichidarea subdezvoltării, pentru făurirea noii ordini economice și politice internaționale.

În al doilea rînd, subdezvoltarea avînd un **conținut politic**, soluționarea ei trebuie să fie tot politică, angajînd voința și responsabilitatea statelor.

În al treilea rînd, ținînd seama de interdependența tot mai puternică dintre toate țările lumii, nu mai este posibil ca probleme de acest gen să fie rezolvate doar de un grup de țări, ci reclamă **participarea întregii comunități a națiunilor lumii.**

În acest cadru, se înscrie teza, de o deosebită valoare teoretică și practică, formulată de partidul nostru, privind obligația mișcării revoluționare, a țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, inclusiv din țările capitaliste dezvoltate, de a sprijini lupta pentru întărirea independenței economice și politice a noilor state, pentru lichidarea cît mai grabnică a subdezvoltării, pentru o colaborare cu adevărat echitabilă cu alte țări. Rațiuni de ordin principial și de natură obiectivă — sistemul socialist neputînd fi opus sau izolat economic de celelalte țări din lume — impun, deci, ca țările socialiste să nu rămînă în afara acestor preocupări, ci dimpotrivă să sprijine activ eforturile pentru dezvoltarea economică independentă a noilor națiuni, unindu-și forțele, în relațiile lor directe și în forurile de dezbatere și negocieri internaționale, cu cele ale țărilor în curs de dezvoltare și nealiniate. **„În acest fel** — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu — mișcarea revoluționară, partidele comuniste, țările socialiste vor juca, într-adevăr, un rol important în viața internațională, își vor spori contribuția la înfăptuirea idealurilor înaintate ale popoarelor, la dezvoltarea progresistă a societății umane".**

În ce o privește, România socialistă și-a înscris ferm politica și activitatea internațională în acest curs de sprijinire și solidaritate cu toate țările în curs de dezvoltare. Această orientare, fundamentată la ultimele trei congrese ale partidului nostru și înscrisă în Programul P.C.R., se exprimă, pe plan practic, în atenția deosebită pe care o acordă țara noastră colaborării politice și economice cu țările în curs de dezvoltare, care cunoaște o extindere și diversificare continuă. Pe plan instituțional, România, ea însăși țară în curs de dezvoltare, participă la „Grupul celor 77" al țărilor în curs de dezvoltare și la activitățile mișcării țărilor nealiniate. În cadrul „Grupului celor 77" conlucrăm activ cu țările latino-americane, de care ne leagă afinități de origine, cultură și limbă și lupta pentru afirmare independentă și libertate. Astfel, pentru pregătirea viitoarei reuniuni la nivel ministerial a „Grupului celor 77" de la Arusha (Tanzania), precum și a UNCTAD, care vor avea o importanță specială pentru dinamizarea negocierilor pe planul instaurării noii ordini economice internaționale, România participă în cadrul structurilor de lucru ale „Grupului celor 77" alături de țările Americii Latine.

Desigur, dezvoltarea nu este un proces simplu și, mai ales, uniform. Lichidarea subdezvoltării și instaurarea noii ordini economice internaționale nu se pot realiza dintr-o dată, ci în cadrul unui proces continuu, de transformări radicale în sistemul relațiilor internaționale și al mecanismelor de cooperare între state. Fenomenele economice mondiale care confruntă omenirea au cauze adînci în economia capitalistă. Stă, însă, în puterea societății contemporane ca, prin utilizarea eficientă a condițiilor interne și externe, prin definirea adecvată a instrumentelor de acțiune, prin reglementări internaționale echitabile — realizate prin dezbateri și negocieri cu participarea tuturor statelor, în cadrul Organizației Națiunilor Unite și al organismelor internaționale de specialitate —, cursul obiectiv spre așezarea relațiilor economice dintre state pe noi baze, conforme cerințelor actuale, să fie accelerat, rămînerile în urmă în dezvoltarea economică să fie reduse, efectele negative ale dezvoltării haotice a economiei mondiale, bazată pe inegalități, dominație și exploatare, să fie atenuate. Pentru aceasta există premisele și forțele necesare. Experiența istoriei, dezbaterile internaționale în materie, eforturile desfășurate în ultimele două decenii pentru elaborarea și traducerea în viață a unei strategii mondiale a dezvoltării pun în evidență, ca puncte de sprijin pentru o acțiune hotărîtă de eradicare a subdezvoltării și făurire a noii ordini economice internaționale :

1) **efortul propriu al popoarelor din țările în curs de dezvoltare**, care rămîne factorul fundamental și de neînlocuit al oricărui progres economic și social.

2) **crearea unui cadru internațional care să asigure condițiile necesare pentru valorificarea optimă a resurselor de care dispun țările în curs de dezvoltare și a eforturilor lor**, inclusiv sprijinul internațional care să faciliteze mobilizarea energiilor interne.

3) **cooperarea și sprijinul reciproc dintre țările în curs de dezvoltare înseși.**

Activitățile din cadrul Organizației Națiunilor Unite pentru elaborarea strategiei celui de-al treilea deceniu al dezvoltării pornesc de la aceste premise.

Acțiunea internațională menită să sprijine efortul propriu al țărilor în curs de dezvoltare depinde, însă, înainte de toate de manifestarea voinței politice a țărilor dezvoltate de a contribui la asigurarea condițiilor de mai sus. Problema la ordinea zilei este **trecerea de la retorică la acțiune.** Pentru aceasta, comunitatea națiunilor dispune de elementele necesare. Ultimii patru ani de activitate pe acest tărîm arată că, pentru prima dată în istorie, omenirea, în totalitatea sa, a început să devină conștientă de răspunderea sa colectivă pentru locuitorii planetei noastre. De la conștientizare, trebuie să se treacă, însă, la acțiuni concrete. Interdependența fenomenelor presupune acțiuni riguroase întreprinse de toți în folosul tuturor. În virtutea acestei interdependențe, lumea contemporană nu poate rămîne la infinit împărțită într-o minoritate bogată și o majoritate săracă. Statisticile arată că este o legătură directă între prosperitatea țărilor dezvoltate și stabilitatea lumii în curs de dezvoltare. Dacă aceasta reprezintă o realitate, problema care se pune nu este aceea a unor „concesii", mai mari sau mai mici, din partea țărilor dezvoltate către țările în curs de dezvoltare. Singura abordare eficientă a acțiunii internaționale pe planul lichidării subdezvoltării este aceea a unor schimbări radicale în **atitudinea politică a țărilor dezvoltate** față de țările în curs de dezvoltare și a unor **transformări structurale în sistemul economic internațional și în relațiile economice internaționale**, sistem care să așeze aceste relații pe alte baze, de deplină egalitate și echitate. O nouă sesiune specială a Organizației Națiunilor Unite, consacrată noii ordini economice internaționale, preconizată deja pentru anul 1980, va trebui să stabilească principii, orientări, căi clare și ferme pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unor relații internaționale de tip nou.

În acest context, apare, în toată strălucirea și profunzimea sa, noua inițiativă a partidului nostru, a secretarului său general de a chema, într-un astfel de moment, la unirea tuturor forțelor revoluționare pentru sprijinirea acțiunii internaționale de lichidare a subdezvoltării și făurire a noii ordini economice internaționale. Este aceasta o dovadă în plus a rolului constructiv, dinamic pe care îl joacă România în dialogul mondial, în momente cruciale ale acestuia.

LISABONA

Un premier, nu și un guvern

Mai întîi, președintele Ramalho Eanes a deliberat, ore de-a rîndul, cu cei 18 membri ai Consiliului Revoluției. A convocat apoi, la Palatul Belem, partidele politice. Nici un moment însă nu a lăsat să transpară vreo informație privind numele viitorului premier. Surpriza a fost, așadar, totală.

Numele noului prim-ministru portughez, președintele Ramalho Eanes l-a anunțat în seara zilei de 9 august : Alfredo Nobre da Costa, 51 de ani, personalitate independentă de partidele politice, un tehnician specialist în problemele industriale, fost ministru al industriei în primul guvern constituțional al lui Mario Soares, din martie 1977 pînă în ianuarie 1978. Odată numit, Nobre da Costa are obligația constituțională de a-și prezenta programul de guvernare parlamentului într-un răstimp de zece zile. Adunarea Republicii va dispune, la rîndu-i, de cinci zile de dezbateri asupra programului, grupurile parlamentare avînd posibilitatea prezentării unei moțiuni de neîncredere.

O lună de la declanșarea ei, criza politică portugheză poate părea rezolvată. Numai că lucrurile nu stau atît de simplu. Conflictul ce opune diversele formațiuni politice (în problema reformei agrare, naționalizărilor și controlului, de către stat, a unor întreprinderi particulare), care a stat la originea rupturii coaliției socialist-centriste, n-a fost aplanat. De asemenea, desemnarea în funcția de premier a unei personalități independente n-a fost de natură să satisfacă cerințele principalelor partide politice, care, în fața președintelui Eanes, optaseră pentru soluția unui prim-ministru socialist, soluție conformă cu configurația parlamentară născută din alegerile legislative. Singurii care s-au declarat satisfăcuți de alegerea președintelui au fost social-democrații lui Sà Carneiro. Salutînd mai întîi numirea lui da Costa, centrist-democraticii manifestă acum o oarecare „neliniște" (France Presse). Nemulțumiți, socialiștii și comuniștii își rezervă ultimul cuvînt în parlament, după prezentarea programului guvernamental, de al cărui conținut va depinde atitudinea lor pro sau contra față de noua echipă condusă de Alfredo Nobre da Costa.

Noul premier Alfredo Nobre da Costa răspunde întrebărilor ziariștilor după prima sa întîlnire oficială, la Palatul Belem, cu președintele republicii, generalul Antonio Ramalho Eanes

Avînd absolută nevoie de un sprijin parlamentar majoritar, noul premier se va găsi, la rîndu-i, în situația de a concilia poziții care, pînă la el, s-au dovedit a fi ireconciliabile. Și aceasta pe fondul unei crize sociale și a unor periculoase dificultăți economice. Portugalia de azi, după patru ani de la „revoluția garoafelor roșii", aflîndu-se — după propriile cuvinte ale președintelui Eanes — „într-o fază de tranziție între o lume veche, pe care n-o mai vrem, și o lume nouă, pe care nu știm încă s-o construim". Economia portugheză oferă suficiente motive de insatisfacție. Balanța de plăți a înregistrat, anul trecut, un pasiv de 1 miliard 300 milioane dolari, și cu greu se întrezărește o reducere, anul acesta, la 800 milioane — adică la suma de care (alături de devalorizarea cu 18 la sută a escudoului) este condiționat ajutorul financiar promis Lisabonei de F.M.I. Chiar dacă, recent, un consorțiu bancar internațional a împrumutat Portugaliei 300 milioane dolari, suma este considerată drept insuficientă pentru rezolvarea problemelor economice. Inflația (27 la sută anul trecut) nu a diminuat substanțial, iar creșterea, cu 15 la sută, a salariilor nu a îmbunătățit puterea de cumpărare a populației. Cu un nord agrar și un sud industrial, șomajul a căpătat proporții greu de ținut în frîu : 13 la sută din populația activă se află, practic, fără lucru. Criza economică și criza socială se întrepătrund. Pentru a le depăși, e nevoie de o acțiune politică precisă și constantă.

Portugalia — a spus-o și președintele Eanes — nu poate aștepta. Va reuși noul guvern să aibă inițiativa ? Greu de prevăzut la această oră. Însuși Nobre da Costa, care avea să primească știrea numirii sale cînd încă mai era în vacanță în Algarve (sudul țării), pare să nu-și facă prea multe iluzii. „Consider această funcție — declara el la posturile de radio — ca tranzitorie. Obiectivele guvernului pe care-l voi forma — a subliniat — vor fi asigurarea continuității afacerilor de stat și votarea, de către parlament, a unei legi electorale". Toate acestea — în așteptarea ca partidele „să fie în măsură de a se înțelege pentru a constitui o majoritate guvernamentală".

În aceste condiții — considera un comentator — „este poate prea devreme să se creadă că plecarea lui Mario Soares și sosirea lui Nobre da Costa marchează sfîrșitul epocii oamenilor politici de carieră și începutul celei a inginerilor tehnocrați. Partidele politice au încă un cuvînt de spus". O vor face curînd, și de acest cuvînt va depinde nu numai soarta noului guvern, ci și viitorul economic și social al țării.

Rodica Dumitrescu

Premieri portughezi

Alfredo Nobre da Costa este cel de al cincilea prim-ministru al Portugaliei de la „revoluția garoafelor roșii", din 25 aprilie 1974. Iată lista predecesorilor săi :

— **Adelino da Palma Carlos**, 73 ani, avocat, șeful primului guvern provizoriu (mai-iulie 1974).

— **Generalul Vasco Gonçalves**, 57 ani, care a condus al doilea, al treilea, al patrulea și al cincilea guvern provizoriu (iulie 1974 — septembrie 1975).

— **Amicalul Pinheiro de Azevedo**, 61 ani, premierul celui de al șaselea guvern provizoriu (septembrie 1975— iulie 1976)

— **Mario Soares**, 54 ani, avocat, secretarul general al partidului socialist, a prezidat primele două guverne constituționale, între iulie 1976 și iulie 1978.

Criza în date

9 iulie — Dezacord în rîndurile coaliției guvernamentale (centriștii cer o remaniere ministerială, și anume înlocuirea ministrului socialist al agriculturii, Luis Saias)

11 iulie — Premierul Soares declară că pleacă în vacanță, necedînd presiunilor C.D.S.

12—19 iulie — Întîlnirile Soares — Do Amaral scot la iveală disensiunile P.S.P.—C.D.S.

24 iulie — Cei trei miniștri centriști demisionează

26 iulie — Reuniune a Consiliului Revoluției sub președinția șefului statului

27 iulie — Primul ministru socialist, Mario Soares, este destituit de președintele Ramalho Eanes, în ciuda opoziției majorității membrilor Consiliului Revoluției

28 iulie — Guvernul demisionar acceptă să gireze afacerile curente pînă la depășirea stării de criză. Președintele Eanes consultă toate partidele.

1 august — Într-un discurs radiotelevizat, generalul Ramalho Eanes dă un ultimatum : partidele să ajungă la un acord pînă la sfîrșitul săptămînii. În caz contrar, se va recurge la formula așa-numită de „mediere prezidențială".

4 august — Alvaro Cunhal, secretarul general al P.C.P., acceptă principiul „medierii prezidențiale"

7 august — Socialiștii — declară Mario Soares — nu vor face obstrucții acțiunii prezidențiale

8 august — Majoritatea Consiliului Revoluției, ca și partidele, își exprimă ostilitatea în ce privește eventualitatea numirii unui militar ca prim-ministru

9 august — Președintele Eanes anunță numele noului premier : Alfredo Nobre da Costa.

Semnarea Tratatului de pace și prietenie între R. P. Chineză și Japonia

La 12 august, la Pekin, a fost semnat Tratatul de pace și prietenie între Republica Populară Chineză și Japonia.

Evenimentul marchează încheierea negocierilor angajate, în urmă cu cîțiva ani, de R. P. Chineză și Japonia pentru semnarea Tratatului de pace și prietenie, document de deosebită importanță pentru relațiile celor două țări, prevăzut de Comunicatul comun, semnat de cele două părți în 1972, anul normalizării raporturilor lor diplomatice.

„*Semnarea Tratatului* — a subliniat președintele *Hua Kuo-fen — este în folosul ambelor popoare, al menținerii păcii în Asia și regiunea Pacificului*".

„*Îmi exprim speranța* — a arătat, la rîndul său primul ministru nipon, *Takeo Fukuda — că acest tratat nu va servi numai la întărirea și dezvoltarea relațiilor de pace și prietenie dintre cele două țări ale noastre pentru o perioadă mai îndelungată, ci va contribui, de asemenea, la pacea și la stabilitatea din Asia și din întreaga lume*".

■

Prezentăm, în rîndurile care urmează, textul integral — transmis de agenția „China Nouă" — al Tratatului de pace și prietenie între R. P. Chineză și Japonia :

Republica Populară Chineză și Japonia, constatînd cu satisfacție că de la publicarea Declarației comune, la Pekin la 29 septembrie 1972, relațiile prietenești dintre guvernele și popoarele celor două țări s-au dezvoltat în mare măsură pe o bază nouă,

confirmînd că Declarația comună menționată constituie baza relațiilor de pace și prietenie între cele două țări și că principiile enunțate în Declarația comună trebuie să fie respectate întocmai,

confirmînd că principiile Cartei Națiunilor Unite trebuie să fie respectate pe deplin,

sperînd să contribuie la pace și stabilitate în Asia și în lume,

în scopul consolidării și dezvoltării relațiilor de pace și prietenie dintre cele două țări,

au hotărît să încheie un tratat de pace și prietenie și în acest scop au desemnat ca împuterniciți ai lor :

Republica Populară Chineză — pe Huan Hua, ministrul afacerilor externe,

Japonia — pe Sunao Sonoda, ministrul afacerilor externe,

care după ce s-au informat reciproc asupra competențelor lor depline, constatînd că se prezintă în forma corespunzătoare și cuvenită, au convenit asupra următoarelor :

ARTICOLUL I

1. Cele două părți semnatare vor dezvolta relații trainice de pace și prietenie între ele pe baza principiilor respectării reciproce a suveranității și integrității teritoriale, neagresiunii reciproce, neamestecului în treburile interne, egalității, avantajului reciproc și coexistenței pașnice.

2. Părțile semnatare afirmă că, în relațiile lor reciproce, toate disputele vor fi soluționate prin mijloace pașnice, ținînd seama de principiile mai sus-menționate și de principiile Cartei O.N.U. fără a recurge la folosirea forței sau la amenințarea cu forța.

ARTICOLUL II

Părțile semnatare declară că nici una dintre ele nu va urmări hegemonia în regiunea Asiei și Pacificului și nici în vreo altă regiune. De asemenea, fiecare dintre ele se pronunță împotriva eforturilor vreunei alte țări sau vreunui grup de țări de a instaura o asemenea hegemonie.

ARTICOLUL III

În spiritul bunei vecinătăți și al prieteniei și în conformitate cu principiile egalității, avantajului reciproc și neamestecului în treburile interne, părțile semnatare vor depune noi eforturi pentru dezvoltarea relațiilor economice și culturale și pentru promovarea schimbului de persoane între cele două țări.

ARTICOLUL IV

Prezentul tratat nu va afecta poziția nici uneia dintre părțile semnatare în ceea ce privește relațiile sale cu terțe țări.

ARTICOLUL V

1. Prezentul tratat va fi ratificat și va intra în vigoare la data schimbului instrumentelor de ratificare, care va avea loc la Tokio. Acest tratat va fi valabil pe o perioadă de zece ani, după care va rămîne în vigoare pînă la expirarea lui în conformitate cu prevederile paragrafului 2 al acestui articol.

2. Părțile semnatare pot pune capăt prezentului tratat la sfîrșitul perioadei inițiale de zece ani sau oricînd după aceea prin adresarea unei notificări scrise, cu un an înainte, celeilalte părți semnatare.

În virtutea împuternicirilor respective, prezentul tratat a fost semnat și parafat.

Întocmit la Pekin, la 12 august 1978 în două exemplare, în limbile chineză și japoneză, ambele texte fiind deopotrivă autentice.

Pentru Republica Populară Chineză
HUAN HUA

Pentru Japonia
SUNAO SONODA

PIAȚA COMUNĂ

De la 9 la 12 — o perspectivă controversată

Piața comună își va deschide porțile pentru cele trei țări candidate ? În cele nouă capitale, guvernele nu opun un refuz categoric extinderii C.E.E., dar preferă să amîne decizia finală. Se mizează pe timp — oare lunile viitoare, anii care urmează vor face mai lesnicioasă o hotărîre care, pentru unii din actualii membri ai Pieței comune, este lipsită de comoditate ?

Dosarele sînt în studiu la Bruxelles. Experții consultă statistici, compară realitățile, schițează pronosticuri. O activitate care cere timp și care, de altfel, este efectuată fără grabă. Unele proiecte preliminare sînt pregătite, însă ele se referă mai puțin la mecanismele ce urmează a fi puse în funcțiune. Accentul a fost deplasat spre efectele globale : s-ar părea că aderarea Greciei, Portugaliei și Spaniei va costa C.E.E. peste un miliard de dolari anual. Politic, „operațiunea extindere" este dorită. Dar „cei nouă" pot trece cu vederea riscurile economice ? Statele ce fac parte actualmente din C.E.E. și candidatele la admitere în „clubul" vest-european totalizează peste 7 500 000 șomeri. La acest fenomen, neliniștitor prin cronicizarea lui, trebuie adăugate dificultățile agricole, imposibilitatea unei armonizări, divergențele care se perpetuează, înveninînd raporturile comunitare. Intrarea în C.E.E. a trei state cu un nivel de dezvoltare mai redus decît media „celor nouă" nu va fi de natură să simplifice problemele economice. Firește, se are în vedere o perioadă de tranziție. Scepticii cred, totuși, că distanțele nu se vor micșora, efectiv, nici în cinci și nici în zece ani. Este punctul la care dosarele economice se transferă pe plan politic. Vor fi necesare sacrificii. Pe ce umeri va apăsa povara lor ?

„Cei nouă" n-au o optică uniformă. Componentele mai nordice ale Pieței comune afișează o anumită indiferență. Desigur, o Piață comună cu 12 membri va corija fizionomia actuală, deplasînd, într-un fel, centrul de greutate spre zona meridională. Totuși, nici Bonnul, nici Londra n-au motive de reală îngrijorare. Echilibrul economic va fi, în linii mari, același. Ceea ce reprezintă factorul decisiv. În schimb, „sudicii" se găsesc în fața unor dileme alimentate de teama înăspririi concurenței pe piața produselor agricole mediteraneene. Între Paris și Roma se consumă destule conflicte — ale vinului și fructelor. Acestea riscă să se înmulțească și să se extindă odată cu apariția în forță a producătorilor spanioli, greci și portughezi. În această materie, argumentele sînt contradictorii : neliniștii exprimate la Paris i se răspunde la Madrid prin puneri la punct ce încearcă să convingă că agricultura spaniolă n-ar fi capabilă să pericliteze interesele producătorilor de dincolo de Pirinei.

În plină vară, cînd vacanța provoacă absența dezbaterilor politice și cînd confruntările sînt amînate pentru „reintrarea" din toamnă, controversa pe marginea extinderii C.E.E. dobîndește un spațiu neașteptat. Dacă vest-germanii rămîn preocupați de efectele reuniunilor la nivel înalt pe care le-au găzduit, britanicii își irită partenerii prin modul în care abordează raporturile cu o comunitate care îi nemulțumește, dar pe care nu vor s-o abandoneze, iar italienii acordă prioritate arzătoarelor lor probleme interne. Bonnul

menține poziția favorabilă lărgirii C.E.E. Ca și Londra, care a reînnoit făgăduielile în acest sens. La Roma se manifestă prudență, dar nu se exprimă temeri excesive. Arnaldo Forlani, ministrul de externe al Italiei, a reafirmat, în urmă cu cîteva săptămîni, poziția italiană care leagă aderarea Portugaliei și Spaniei de garantarea intereselor regiunilor meridionale ale țărilor membre ale C.E.E. Absorbiți de propriile probleme, italienii trec — deliberat sau nu — pe un plan secundar viitorul C.E.E. Probabil, o dezbatere suplimentară pe această temă nu este dorită în condițiile în care ordinea de zi a vieții politice a țării este destul de încărcată.

În Franța, controversa pe tema admiterii în C.E.E. a celor trei state — Grecia, Portugalia și Spania — s-a păstrat în actualitate, fiind resuscitată de deplasările la Madrid și Lisabona ale șefului statului. Cu acest prilej, președintele Valéry Giscard d'Estaing a subliniat că „Franța crede, de multă vreme, că este în interesul C.E.E. să vadă afirmîndu-se componenta sa mediteraneană". Șeful statului francez a semnalat, firește, existența unor probleme. „Aceste probleme, a spus el, nu trebuie nici ignorate, nici subestimate, ci trebuie identificate și rezolvate". În ansamblu, declarațiile președintelui Valéry Giscard d'Estaing au exprimat o atitudine favorabilă acceptării cererilor de adeziune ale Spaniei și Portugaliei. Cotidianul „Le Monde" constata că, „după vizitele președintelui la Madrid și Lisabona, guvernul se va pronunța fără rezervă pentru lărgirea în sud a C.E.E." Argumentul oficial este acela că „Franța are capacitatea economică, industrială și agricolă de a face față lărgirii Pieței comune". Argumentul este contestat nu numai în rîndurile opoziției, ci și ale „majorității".

Gaulliștii, prin glasul lui Jacques Chirac, au exprimat un punct de vedere negativ față de extinderea C.E.E. Chirac, într-un interviu, a avertizat că tot ceea ce s-a obținut în materie de politică agricolă va fi „repus sub semnul întrebării" dacă Grecia, Spania și Portugalia intră în Piața comună. Potrivit liderului gaullist, riscurile economice nu sînt doar de natură agrară, ci se extind și asupra sectorului industrial. În sfîrșit, primarul Parisului a amintit că mecanismele Pieței comune au fost concepute pentru o comunitate compusă din șase membri. Dar s-a ajuns la nouă membri, și aceste mecanisme au cunoscut frecvente blocări. „Trei state suplimentare ar duce la paralizia lor totală" — consideră Chirac.

Partidul Comunist Francez se opune lărgirii C.E.E., deoarece ar fi grav lezate interesele țărănimii franceze și s-ar aduce prejudicii multor sectoare ale industriei. Gustave Ansart, membru al Biroului Politic al P.C.F., a subliniat că poziția comuniștilor francezi „se bazează pe apărarea intereselor țării noastre, a independenței sale naționale și a intereselor celor ce muncesc". Puternice demonstrații — la care au luat parte agricultori din sud, ca și muncitori din sectoare amenințate de proiectele comunitare — s-au desfășurat în pofida tradiționalei acalmii a sezonului. Turiștilor care treceau prin sud, spre coastele însorite ale vacanțelor, li s-a propus să mediteze cîteva minute asupra realităților economice.

Socialiștii, fără a avea o atitudine categorică, se pronunță pentru „protejarea agricultorilor francezi". F. Mitterrand a solicitat o sesiune extraordinară a Adunării Naționale consacrată problemelor pe care le generează extinderea C.E.E. Primul ministru francez, Raymond Barre, a răspuns negativ la această cerere, referindu-se la articolul 52 din Constituție care prevede că „președintele republicii negociază și ratifică tratatele" și apreciind că negocierile începute vor fi de lungă durată. Socialiștii au intenția de a organiza, spre sfîrșitul lunii septembrie, o manifestație de „amploare națională", la care va fi precizată poziția față de perspectiva lărgirii Pieței comune. Un raport pe această temă va fi examinat de comitetul director al partidului la jumătatea lunii viitoare.

La Madrid se manifestă un plus de sensibilitate față de controversa de pe scena politică franceză. Ibericii consideră că datele problemei sînt exagerate, aducînd contra-argumente statistice. Leopoldo Calvo Sotelo, ministru pentru relațiile Spaniei cu țările vest-europene, sublinia într-un interviu acordat ziarului „El Pais" : „Vom apăra interesele noastre fără a solicita termene ireale, dar fără a accepta amînări nejustificate. Sîntem convinși că, dacă Spaniei îi convine să intre în C.E.E., la fel și C.E.E. este interesată ca Spania să adere la ea dintr-o serie de motive politice, economice și comerciale". Ansamblul forțelor politice spaniole are o atitudine pozitivă față de intrarea în Piața comună. Manuel Azcarate sublinia în „Mundo Obrero" : „Partidul Comunist din Spania sprijină ferm intrarea Spaniei în C.E.E.... Intrarea Spaniei în C.E.E. permite o dezvoltare mai echilibrată a comunității și va da o pondere mai importantă, în cadrul ei, Europei de sud".

VATICAN. Funeralii și succesiune

Funeraliile lui Paul VI s-au desfășurat, în simplitate și solemnitate, simbătă 12 august, în piața din fața catedralei Sf. Petru, în prezența reprezentanților unui mare număr de state și guverne, ambasadori acreditați pe lîngă Vatican, a mii de italieni și străini aflați în aceste zile la Roma. La orele 20, corpul neînsuflețit al pontifului a fost depus în grotele Vaticanului, „sub humo", „în adîncul pămîntului", așa cum el însuși a dorit-o, sub o grea piatră de marmură.

Grotele vaticane constau dintr-o vastă esplanadă, înaltă de 3 metri, aflată sub basilica actuală. Mormîntul lui Paul VI se alfă într-o capelă de mici dimensiuni, sub o sculptură, se pare de Donatello, reprezentînd o madonă ; Papa Montini a refuzat să i se facă un sarcofag de marmură, precum cele ale lui Pius XII și Ioan XXIII, preferînd o simplă dală. Testamentul său, în care specifică toate acestea, a fost, de altfel, dat publicității. „În legătură cu treburile acestei lumi, îmi propun — scrie el — să mor sărac". Și-a lăsat bunurile personale, moștenite din familie, fratelui său Ludovico, în vîrstă de 83 de ani ; notele, caietele, corespondența personală — a cerut să fie distruse. În ce privește funeraliile, a specificat să fie „pioase și simple" și „pentru mine, să nu se ridice monumente".

În zilele care s-au scurs de la moartea lui Paul VI și pînă la înmormîntarea sa, Vaticanul — cum se exprima o agenție de presă — „a trăit la ora anti-terorismului" : pentru prima oară în istoria sa, micul stat pontifical a făcut apel la instrumentele electronice cele mai sofisticate și la cele mai bune echipe de polițiști. În cursul transferului trupului neînsuflețit de la Castelgandolfo la Roma (30 kilometri), măsuri de securitate fără precedent au fost luate, „răpirea" sicriului nefiind exclusă dintre ipoteze : 6 000 de polițiști, trăgători de elită, elicoptere au fost mobilizate pe întreg traseul. Mobilizarea aceasta va dura — specifică agențiile de presă — pînă la încoronarea viitorului papă.

Pe de altă parte, prelații care locuiesc în palatul apostolic al Vaticanului și-au făcut bagajele. Apartamentele le-au fost „rechiziționate" pentru a-i găzdui pe electorii noului Papă. Chiar cei doi secretari ai lui Paul VI, Don Pasquale Macchi și Don John Magee, au fost obligați să-și părăsească locuințele. Și aceasta deoarece, față de alți ani și alte conclave, cardinalii-electori au devenit mai numeroși : 53 în 1958, 82 în 1963, ei sînt astăzi în număr de 115.

„Conclavul nu va fi scurt" — prevedea, pe culoarele Vaticanului, un experimentat „conclavist". Prima problemă ce se va pune va fi : un papă italian sau străin ? Trei nume italiene se detașează : Paolo Bertoli, fostul prefect al congregației, Giovanni Benelli, arhiepiscop de Florența ; Sebastiano Baggio, prefect al congregației pentru episcopi, „un venețian care are privilegiul unic de a cunoaște bine episcopatul internațional" (France Presse). În cazul în care s-ar opta pentru un străin, alte trei nume pot fi avansate : Eduardo Pironio (argentinian), prefect al congregației pentru călugări, Franz Koenig, arhiepiscop de Viena, și Johannes Willebrands, arhiepiscop de Utrecht. Votul trebuie să fie cu o majoritate de două treimi plus unul. Dar în caz de blocaj prelungit al voturilor, cardinalii pot decide un alt scrutin, cu acceptarea majorității absolute.

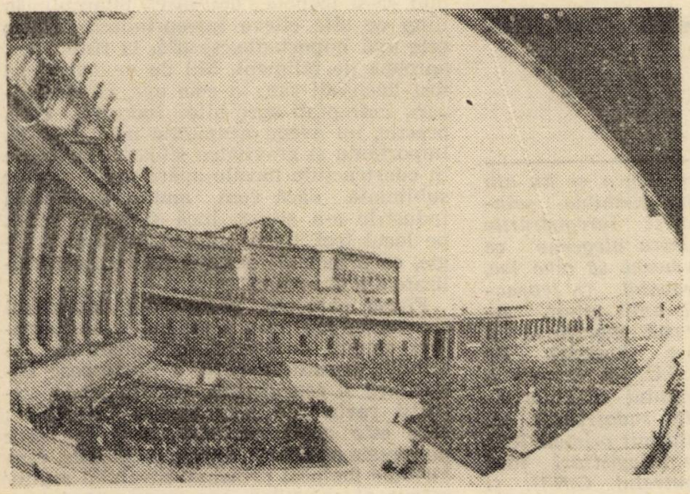

Piața Sf. Petru în timpul funeraliilor

Comentatorii n-au întîrziat să remarce că, în problema atitudinii față de C.E.E., există în rîndul partidelor comuniste vest-europene o diversitate de poziții. Unele gazete încearcă să plaseze acest fapt pe terenul senzaționalului, altele îl încadrează în logica realităților. Evident, deosebirile de păreri n-au nimic anormal. Ele provin din specificități naționale, din particularitatea condițiilor, din autonomia în definirea opțiunilor. Comuniștii din fiecare țară consideră interesele propriului popor drept criteriul fundamental în stabilirea politicii lor. „Fiecare partid comunist a adoptat, fără nici o îndoială, atitudinea pe care a apreciat-o ca fiind cea mai conformă cu interesele celor ce muncesc din țara sa" — opina Georges Marchais, secretarul general al P.C.F. Diversitatea de opțiuni, observa în substanță Marchais, nu trebuie pusă în contradicție cu solidaritatea între cei ce muncesc din diferite țări capitaliste. Dialogul tovărășesc, schimbul de păreri fără note ascuțite pot aduce clarificări. În context, este semnificativ că atît comuniștii francezi, cît și cei din alte țări interesate se declară dispuși să discute aceste probleme vitale pentru țările lor.

Dezbaterea referitoare la viitorul C.E.E. se produce în paralel cu contactele la nivelul experților, cu studiul întreprins în cancelariile ministeriale și în birourile C.E.E. Eclipsată de acuitatea crizei economice, această dezbatere va dobîndi noi proporții pe măsură ce se apropie scadențele. În balanță, avantajele politice vor putea compensa necunoscutele economice? Dilema este valabilă, în primul rînd, pentru membrii „sudici" ai C.E.E. Cei „nordici" evaluează mai ales funcționarea normală a unei comunități cu 12 membri. „Paralizia" pe care o evocă Jacques Chirac nu este de domeniul absurdului — apreciază unele capitale. La Elysée se replică prin reafirmarea convingerii că este posibilă depășirea obstacolelor pe care le-ar crea înmulțirea rîndurilor C.E.E., existînd chiar sugestii, în acest sens, supuse „reflexiunii" partenerilor comunitari.

Vara se apropie de sfîrșit, cortina va cădea peste stagiunea vacanței și, odată cu revenirea în amfiteatrele politice, controversele privind destinul C.E.E. promit să reizbucnească.

Eugeniu Obrea

TOKIO

Ascensiunea yen-ului poate fi oprită?

Moneda națională niponă, yen-ul, a devenit vedeta zilei. În cercurile de afaceri, în colcanele de specialitate ale presei, la bursele din New York sau Zürich, Londra sau Hamburg, escalada spectaculoasă a yen-ului constituie tema centrală a preocupărilor. Ce se întîmplă ?

Începînd din ianuarie 1977, moneda japoneză a pornit un atac frontal împotriva tuturor devizelor străine, chiar cele mai puternice. Față de dolarul american a crescut cu 47 la sută, față de marca vest-germană cu 28 la sută, față de francul elvețian cu 7,2 la sută. Spre deosebire de dolar, sortit unui curs descendent atîta vreme cît balanța import-export se menține deficitară la proporțiile cunoscute, irezistibila ascensiune a yen-ului nu va putea fi oprită decît în momentul în care echilibrul comerțului exterior nipon va deveni cît de cît echilibrat, în sensul reducerii excedentului existent astăzi. Or, din 1975 acest excedent s-a dublat aproape în fiecare an. În 1977, el s-a cifrat la 17,5 miliarde dolari, din care aproape jumătate, respectiv 8,1 miliarde, provenind exclusiv din schimburile nipono-americane. În teorie, scăderea cu 25 la sută a dolarului față de yen ar putea reglementa situația, deoarece acest raport ar trebui să atragă creșterea prețurilor produselor japoneze exportate și ieftinirea produselor străine pe piața internă niponă. Numai că, nu s-a întîmplat așa. Un recent raport al O.E.C.D. (Organizația pentru cooperare economică și dezvoltare) aprecia că excedentul în comerțul exterior japonez se va ridica, în anul în curs, la 24 miliarde de dolari, iar surplusul în balanța de plăți va sălta de la 11 miliarde la 18 miliarde dolari. Potrivit opiniei specialiștilor, creșterea puternică a yen-ului, paralel cu menținerea excedentului în schimburile cu Occidentul, vor avea ca efect încetinirea ratei de creștere economică a Japoniei, care nu va putea depăși 5,5 la sută față de 7 la sută, cît și-a propus guvernul. Or, această din urmă cifră a fost promisă de premierul Fukuda cu ocazia reuniunii la nivel înalt de la Bonn, în iulie, pentru a stimula cererea de importuri pe piața internă și a răspunde solicitărilor, în acest sens, din partea Statelor Unite și a membrilor Pieței comune.

Problema este dacă guvernul de la Tokio este hotărît și poate să adopte măsurile impuse de situație. Scepticii atrag, însă, atenția asupra a doi factori : primul este acela că cererea de produse străine pe piața japoneză face progrese foarte modeste. În plus, prețurile acestora sînt extrem de ridicate. În al doilea rînd, în materie de importuri nu este cazul să se facă prea multe iluzii : 80 la sută din achizițiile japoneze efectuate în străinătate privesc materiile prime. Pînă una alta, se pare că guvernul nu va lua, mai devreme de începutul lui septembrie, nici o hotărîre specială privind suplimentarea bugetului în vederea stimulării creșterii economice. Deși, în cercurile economice și de afaceri există un consens asupra necesității de a se întreprinde unele acțiuni. Directorul Agenției de planificare economică, Miyazava, declara astfel că, drept urmare a creșterii cursului yen-ului, este de așteptat ca, pînă la încheierea anului fiscal, respectiv 31 martie 1979, exporturile japoneze să scadă și, în consecință, pentru a se putea atinge proiectata creștere de 7 la sută, să fie nevoie de suplimentarea bugetului în vederea revitalizării consumului intern. Președintele puternicei federații a industriașilor japonezi — Keidanren — aprecia că această suplimentare ar reprezenta circa 4 trilioane yeni, adică 21 miliarde dolari.

Pentru moment, barometrele economice indică, într-adevăr, semne de stagnare. De pildă, în industriile minieră și manufacturieră. În ce privește construcțiile navale, se vorbește chiar de marasm. Or, acestea din urmă au fost una din principalele pîrghii ale boom-ului economic japonez. Atribuită, pe drept sau pe nedrept, crizei petroliere, situația de fapt este că, într-un interval de doi ani, 30 de firme au trebuit să-și încheie definitiv bilanțul, în timp ce alte cîteva întreprinderi, printre cele mai importante, se află, la rîndul lor, aproape de faliment. Mii de muncitori au fost licențiați sau, în cele mai fericite cazuri, îndreptați spre alte industrii care, practic, nu aveau neapărată nevoie de ei. Importanța și gravitatea situației existente în construcțiile navale apare mai puternic subliniată dacă vom aminti că această industrie s-a situat, încă și anul trecut, pe locul trei, după automobile și siderurgie, ca principală resursă de venituri realizate din exporturi.

Firesc oarecum, problemele dezvoltării economice japoneze și ale impactului acestora asupra economiei capitaliste în ansamblu, constituie tema a numeroase comentarii și considerații. Printre altele, experții revin din nou asupra întrebării : care este cheia performanțelor japoneze pe piețele străine ? Vechea explicație, care atribuie factorul principal nivelului relativ scăzut al salariilor, are un credit din ce în ce mai mic. De altfel, muncitorii și

Un negru și un alb din Namibia reînnoiesc înregistrările pentru alegerile ce urmează să aibă loc, probabil, în februarie anul viitor. Această operațiune a fost hotărîtă de O.N.U. ca urmare a faptului că autoritățile sudafricane au întocmit primele liste de înregistrări fără controlul O.N.U. și S.W.A.P.O.

salariații niponi, în special noile generații, își pun tot mai des și mai răspicat întrebarea : de ce cetățeanul japonez nu beneficiază mai substanțial de dezvoltarea economică a țării și de ascensiunea yen-ului ? Ei critică tot mai deschis condițiile de viață, lacunele în sistemul de asigurări sociale, preocuparea pentru situația bătrînilor și a șomerilor și așa mai departe. Faimoasele „raporturi paternaliste" dintre patroni și salariați, atît de frecvent evocate pînă nu demult, au început să pălească. Alte criterii, mai concrete și mai realiste, încep să fie luate în considerare atunci cînd se încearcă explicarea „fenomenului japonez". Printre acestea, în primul rînd sînt citate marile eforturi consimțite în materie de investiții. Japonezii sînt printre cei care, în lume, consacră economiilor cea mai mare parte a veniturilor lor. Dar, în felul acesta, dispun de uzine ultramoderne, și chiar de avangardă. În anumite sectoare, muncitorul japonez este cel mai productiv, și aceasta nu numai datorită formației sale profesionale sau talentului, cît mai ales uneltei de care dispune.

Dar, dincolo de toate aceste considerațiuni, problema care rămîne este cum va reuși Japonia să împiedice ca forța sa economică, exprimată și în ascensiunea yen-ului, să evite efectele de bumerang. Probabil că, tocmai în pregătirea hotărîrilor pe care cabinetul este așteptat să le anunțe la 2 septembrie, guvernul japonez a dat publicității, zilele acestea, o „Carte albă" în care recomandă reorganizarea economiei țării în favoarea unei noi structuri, care să facă un apel mai subliniat la importul de produse manufacturate sau semi-manufacturate. „Cartea albă" face remarca că, pînă în prezent, structura economică a Japoniei este divizată în două sectoare, unul cu înaltă productivitate, orientat spre exterior, celălalt cu productivitate scăzută, izolat de exterior. Enormul excedent al balanței de plăți este atribuit acestei structuri. Documentul consideră că Japonia trebuie să-și modifice sistemul de producție și să acorde o mai mare atenție diviziunii internaționale a muncii. În ce privește investițiile, se recomandă orientarea lor mai accentuată spre cercetarea tehnologică, iar, ca obiective principale ale economiei naționale, se propun, pe plan intern, îmbunătățirea condițiilor de viață, și pe plan extern, echilibrarea balanței de plăți. Poate fi oare „Cartea albă" identificată cu programul unei noi politici economice japoneze ? Răspunsul îl vor da, fără îndoială, măsurile și acțiunile ce vor fi întreprinse. Va fi găsită însă, prin ele, și soluția la impactul crizei și fenomenelor negative ce se manifestă astăzi în lumea occidentală ? Sau, va fi nevoie de o reconsiderare mai radicală, de o perspectivă mai limpede asupra lumii în ansamblul ei, o lume în care o nouă ordine economică este tot mai larg văzută drept cel mai adecvat cadru pentru dezvoltarea unor condiții care să asigure progresul stabil al tuturor națiunilor ?

George Serafin

ORIENTUL MIJLOCIU

După anunțarea întîlnirii de la Camp David

Știrea privind întîlnirea la nivel înalt egipteano-israeliano-americană, programată pentru 5 septembrie, a adus, fără îndoială, un element nou în situația atît de complexă și imprevizibilă din Orientul Mijlociu.

Oficial, toți participanții au acceptat formularea conform căreia convorbirile tripartite vor fi consacrate căutării „unui cadru pentru pace". În prima sa declarație despre convocarea reuniunii, președintele Sadat aprecia că ea va marca „o nouă pagină în procesul de căutare a păcii în Orientul Mijlociu". Exprimîndu-și, la rîndul său, satisfacția pentru anunțarea întîlnirii, premierul israelian, Menahem Begin, menționa : „Cred că această reuniune la nivel înalt va da rezultatele sperate". Totuși, cîteva aprecieri diferite și note discordante și-au făcut apariția chiar în primele comentarii despre convorbirile de la Camp David.

Potrivit premierului Begin, Israelului „nu i s-a cerut să-și modifice poziția, drept condiție pentru întîlnirea tripartită". Or, se știe, rigiditatea Israelului în privința unor componente esențiale ale soluționării politice în regiune — retragerea sa din teritoriile ocupate în urma războiului din 1967 și crearea unui stat palestinian independent — s-a aflat, pînă acum, la originea eșecurilor înregistrate de negocierile directe angajate în ultimele luni. Pe de altă parte, cu prilejul conferinței de presă ținute la Alexandria, la încheierea turneului său în regiune, secretarul de stat american, Cyrus Vance, declara că S.U.A. sînt dispuse, în prezent, să joace rolul de „partener deplin" în cadrul negocierilor. Este tocmai doleanța exprimată de președintele Sadat, cu aceeași ocazie, și, după opinia comentatorilor, condiția pusă de el pentru reluarea contactelor directe cu Israelul. „După ce am citit mesajul președintelui Carter, m-am hotărît să merg la Camp David în același scop ca cel menționat în declarația de astăzi a președintelui american : căutarea unui cadru pentru pace", a spus el, adăugînd că tot ce vor cere S.U.A. va fi ca ele să joace rolul de „partener deplin". Or, nu este greu de observat, și asupra acestui punct, o interpretare diferită din partea premierului Begin. Pentru el și pentru celelalte oficialități israeliene, menirea S.U.A. în cadrul noilor eforturi de pace va fi nu atît de a prezenta un plan de reglementare propriu, ci „de a reuni părțile în vederea unor negocieri directe". În sfîrșit, un alt punct în legătură cu care există unele ambiguități : la aceeași conferință de presă, secretarul de stat american declara că „baza pe care vom activa pentru a dobîndi pacea se situează în cadrul rezoluției 242 a Consiliului de Securitate", care prevede, între altele, retragerea Israelului din teritoriile ocupate în 1967. Dar, se știe, poziția Israelului față de rezoluția amintită continuă să rămînă echivocă, nimic neindicînd, în fapt, asumarea obligațiilor ce-i revin de aici, în special în ce privește retragerea din Cisiordania și Gaza.

Așadar, satisfacție justificată pentru relansarea negocierilor de pace, atît la Cairo, cît și la Tel Aviv, dar, în același timp, accente și note discordante asupra modalităților de tratative și de reglementare. Mulți comentatori se întreabă, în consecință, asupra motivelor care l-au determinat pe președintele Carter să-și asume un asemenea „risc" politic, fie și „calculat", la numai două luni distanță de alegerile parțiale pentru Congres.

Parțial, șeful Executivului american a răspuns acestor întrebări într-un interviu publicat de revista „U.S. News and World Report". „Miza este atît de mare, încît sînt perfect dispus să risc consecințe politice nefavorabile, în speranța că vom putea obține progrese în stabilirea unui cadru pentru o reglementare de pace", a spus el. Referitor la rolul pe care S.U.A. înțeleg să-l joace, președintele a declarat, pentru prima dată în mod public, că acesta va fi un rol de „partener deplin". Înseamnă aceasta prezentarea unui plan propriu de pace, oarecum „sintetic", avînd în vedere că pozițiile egipteană și israeliană s-au dovedit ireconciliabile pînă acum ? În orice caz, consilierul său pentru problemele securității naționale, Z. Brzezinski, a înlăturat această eventualitate, menționînd că S.U.A. intenționează doar „să formuleze sugestii pentru depășirea impasului actual".

Pînă la reuniunea de la Camp David mai sînt 19 zile, dar, din elementele cunoscute pînă în prezent, nu reiese posibilitatea unei evoluții spectaculoase în viitorul apropiat. Este evident, mai întîi, că întîlnirea tripartită se va desfășura fără participarea unor părți direct interesate. De altfel, vizitele unor emisari americani, după turneul lui Vance în regiune, au avut ca scop tocmai lărgirea contactelor și informarea unor state arabe despre ultimele evoluții. La sfîrșitul lor, Arabia Saudită a anunțat că sprijină convocarea convorbirilor de la Camp David, iar regele Hussein al Iordaniei reafirma poziția țării sale privind necesitatea retragerii Israelului din teritoriile arabe ocupate și garantarea drepturilor poporului palestinian. Necunoscutelor amintite li se adaugă, pe de altă parte, discuțiile stîrnite în Israel în legătură cu o hotărîre mai veche a Comisiei ministeriale pentru apărare și securitate privind crearea a cinci noi puncte cu populație israeliană în Cisiordania ; după cum se știe, evoluții similare au complicat de atîtea ori în trecut procesul de căutare a păcii în regiune. Este, probabil, tocmai motivul pentru care, pus în fața unor reacții contradictorii, guvernul israelian a hotărît, luni, să amîne orice discuție în această privință pînă după reuniunea de la Camp David. În sfîrșit, situația din Liban — cu consecințe imprevizibile — continuă să se mențină gravă, în ciuda unor refluxuri aparente ale crizei.

În fața reuniunii de la Camp David se află, fără îndoială, obiective dintre cele mai importante cu privire la instaurarea unei păci juste și durabile în regiunea greu încercată a Orientului Mijlociu. Succesul sau insuccesul ei nu sînt, desigur, previzibile de pe acum, dar toate evoluțiile din ultimele luni arată că ele vor depinde de atașamentul real al părților față de condițiile esențiale ale unei reglementări : retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate, rezolvarea problemei poporului palestinian, inclusiv prin crearea unui stat propriu independent, asigurarea independenței și suveranității tuturor statelor din zonă.

I. Madoșa

INDIA

Politica agricolă – inițiative și rezultate

O știre publicată de curînd de ministerul indian al agriculturii menționa că producția de cereale a Indiei, în anul agricol iulie 1977 — iunie 1978, a fost apreciată la 125 milioane tone. Este cea mai mare producție înregistrată în istoria acestei țări.

În 1947, cînd, la 15 august, India obținea independența, recolta de cereale realizată era de 50 milioane tone. Asigurarea hranei, a necesarului de alimente și, în primul rînd, de cereale pentru cele cîteva sute de milioane de locuitori au constituit o permanentă preocupare pentru guvernele de la Delhi în cele trei decenii de existență independentă a statului indian.

Realizările n-au fost înfăptuite ușor. Cu atît mai mult cu cît, pe lîngă mijloacele rudimentare de lucrare a pămîntului, dorinței de obținere a unor recolte corespunzătoare efortului depus părea că totul îi este potrivnic : clima, natura solului, evoluțiile atmosferice.

12 la sută din teritoriul indian este arid. Regiunile deșertice cuprind o suprafață de 320 000 kmp și se întind, în special, în statele Rajastan, Gujarat, Punjab și Haryana. Li se adaugă regiunile semiaride, de aproximativ 960 000 kmp, acoperind aproape 50 la sută din India peninsulară. Din aceste zone aride și semiaride, reprezentînd trei pătrimi din suprafața țării, se acoperă 48 la sută din producția alimentară totală.

A fost, așadar, firească preocuparea autorităților, a specialiștilor indieni pentru combaterea fenomenului de ariditate a solului. În ultimii ani, în această direcție s-au remarcat rezultatele obținute de Institutul central din Jodpur. Prin aplicarea unor tehnici avansate la semănat și recoltat, în zone din Rajastan, Haryana și Gujarat — unde dunele de nisip ajung pînă în apropierea orașelor — s-au înregistrat succese notabile. Un vast program de protejare a mediului înconjurător a fost pus în aplicare într-o serie de regiuni amenințate de furtunile deșertice. 112 noi specii de arbori tropicali rezistenți la condițiile specifice ale deșertului au fost plantați pe o întindere de 8 000 km. Pentru realizarea întregului program au fost afectate 56 milioane rupii. Intensificarea eforturilor de combatere a fenomenului deșertic, de redare a noi spații îndeletnicirilor agrare a devenit tot mai evidentă, în ultima vreme, constituind o componentă importantă a strădaniei generale de dezvoltare a agriculturii, de obținere de recolte cît mai mari.

Prioritatea acordată agriculturii de către actualul guvern de la Delhi s-a concretizat în investițiile care, în 1977, au fost — în ceea ce privește dezvoltarea zonelor rurale, irigațiile, agricultura, în general — cu 31 la sută mai mari față de 1976.

Alături de alte măsuri și inițiative, menite să stimuleze producția agricolă, de o atenție deosebită se bucură creșterea cantităților de îngrășăminte chimice întrebuințate și, mai ales, lucrările de irigații.

În primele zece luni ale exercițiului financiar 1977—1978, în India s-au produs 1 679 000 tone de îngrășăminte chimice azotoase, cu 9 la sută mai mult față de perioada corespunzătoare a anului trecut. A fost în fapt, o continuare a unor preocupări mai vechi, care au făcut ca, din 1951 în 1977, investițiile pentru dezvoltarea industriei de îngrășăminte chimice să dezvolte capacitățile de producție de la 36 000 tone la aproape 4 milioane tone. În prezent, alte 15 proiecte se află în curs de construcție.

Irigațiile sînt considerate de către specialiștii indieni drept una din principalele căi de obținere a unor producții agricole ridicate. Din aprilie 1977 pînă în aprilie 1978, suprafața terenurilor irigate a crescut cu 2,2 milioane hectare. S-a decis, totodată, ca, în decursul noului cincinal (1979—1983), să fie irigată o suprafață suplimentară de 17 milioane hectare, adică aproape dublu față de cît s-a realizat în cincinalul precedent. În acest sens, se așteaptă mult de la finalizarea unor mari proiecte, cum sînt cele de la Nagarjunasagar, Kosi, Ghaghra sau canalul Rajastan.

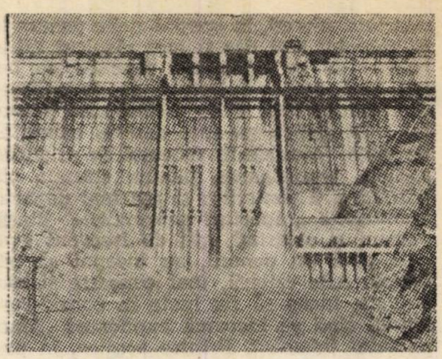

Irigațiile sînt apreciate de specialiștii indieni drept o cale principală de obținere a unor producții agricole ridicate. În imagine : marele baraj Bhakra

Interesul manifestat de guvernul Desai pentru propășirea agriculturii s-a vădit în timpul dezbaterilor parlamentare din luna mai, pe marginea proiectului noului plan cincinal de dezvoltare. 43 la sută din totalul cheltuielilor bugetare au fost îndreptate spre agricultură, o sumă însemnată (42 miliarde rupii) fiind destinată programelor de irigații, aprovizionării cu apă potabilă și construcției de locuințe în zonele rurale.

Dezvoltarea sectorului agricol se bizuie, în primul rînd, pe efortul depus de statul indian, pe munca și talentul agricultorilor și oamenilor de știință din această țară. Totodată, însă, efortul indian întîlnește și sprijinul internațional și se bucură de roadele colaborării cu alte state. Cooperarea stabilită și permanent intensificată între România și India se referă, printre altele, și la domeniul agriculturii, al îngrășămintelor chimice, livrate părții indiene, la tractoarele românești montate în India. Referitor la acestea, ca și la alte componente ale rodnicei colaborări dintre România și India, într-un articol publicat, cu cîteva săptămîni în urmă, de revista economică indiană „East European Trade" se arată : „Dezvoltarea rapidă a schimburilor economice și cooperării româno-indiene constituie o dovadă concretă a bunelor relații de prietenie statornicite între India și România — ambele țări în curs de dezvoltare — relații bazate pe principiul avantajului reciproc". Rezultatele acestei colaborări — apreciază, totodată, revista indiană — sînt o garanție sigură a intensificării, diversificării și lărgirii în viitor a raporturilor româno-indiene, în interesul ambelor țări, al păcii și colaborării în lume.

Liana Enescu

GABON. „Operațiunea renovare"

Eforturile și inițiativele autorităților de la Libreville vizează îndeosebi domeniul economic, acordînd prioritate infrastructurării. Astfel, în decembrie 1973 s-a lansat bătălia „transgabonezului" — marea axă feroviară lungă de 950 de kilometri ce va lega de capitală regiunea de nord-est, unde se află zăcămintele de fier de la Bélinga, și regiunea de sud-est producătoare de mangan (la Moanda) și uraniu (la Mounana). La ora actuală, lucrările sînt avansate și continuă în ritm susținut.

Pe de altă parte, o nouă șosea va traversa pădurile Abeilles și va lega Libreville de Franceville pentru a scoate din izolare regiunile de centru și sud-est. Un nou port este amenajat la Owendo, căruia i se va adăuga un altul, pentru citrice, în timp ce, la Santa-Clara, în apropierea capitalei — va fi construit un port mineralier. Principalele aeroporturi — Libreville, Port-Gentil, Franceville, Koula-Moutou au fost modernizate și transformate în aeroporturi internaționale.

În paralel, continuă exploatarea intensivă a resurselor miniere și valorificarea lor în condiții avantajoase. Producția de magneziu a atins două milioane de tone în 1976. La Port-Gentil funcționează două rafinării, iar, tot acolo, a fost dată în exploatare cea mai mare fabrică de prelucrare a lemnului de pe continent. În anul 1974 a fost creat un fond alimentat de societățile petroliere de stat, intitulat „Provizii pentru investiții diversificate", care va finanța numeroase proiecte industriale. De altfel, după cum arată revista „Jeune Afrique", industria gaboneză a continuat să-și sporească contribuția la produsul intern brut, ajungînd, în prezent, la circa 10 la sută. Veniturile obținute de pe urma valorificării petrolului au crescut de la 12,4 la sută, în 1973, la 68 la sută în 1975, ceea ce a permis și determinat o mărire spectaculoasă a bugetului : circa 45 miliarde franci CFA, în 1975, 200 miliarde franci CFA, în 1976, și 242 miliarde franci CFA, la ora actuală.

Autoritățile gaboneze arată că, deși programul de investiții n-a respectat întotdeauna ritmul prevăzut de plan, s-au înregistrat succese în direcția realizării unor centre de dezvoltare regională. Aceste eforturi vor continua, ele fiind facilitate și de noile zăcăminte descoperite — uraniu, petrol, diamante —, astfel încît poporului gabonez să i se asigure un viitor prosper. Acesta este, în fapt și deviza programului politico-economic intitulat „Operațiunea renovare", lansat de guvernul Gabonului.

D.C.

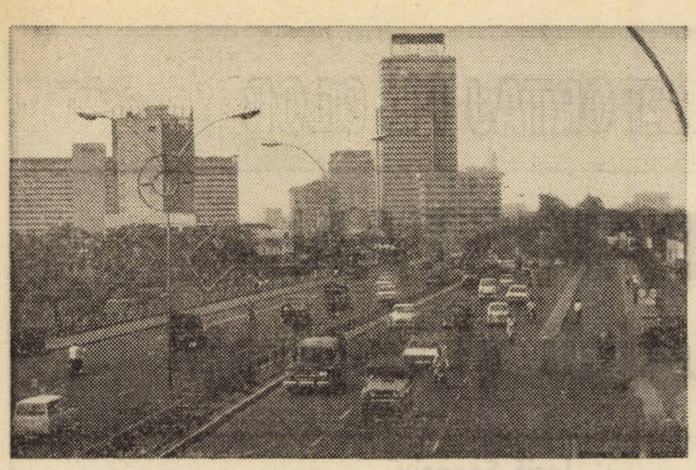

În capitală, Jakarta, peisajul se îmbogățește, an de an, cu siluetele noilor edificii de interes social sau economic

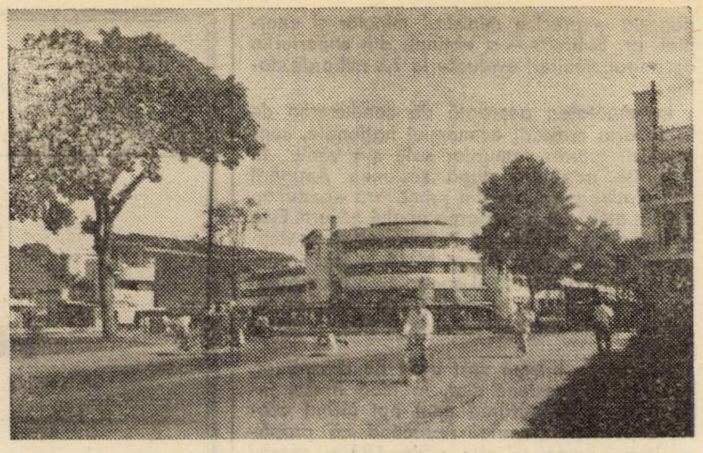

O stradă din Medan, în nordul Sumatrei

REPORTAJ PE GLOB

INDONEZIA – tradiție și modernitate

N. Stancu

După ceremonialul care marchează traversarea în zbor a Ecuatorului, am fost făcuți atenți asupra întîlnirii cu marele arhipelag indonezian – circa 13 000 insule – care se întindea undeva sub aparatul de zbor, între unduirile lenețe ale apelor oceanice. Căldura permanentă a soarelui și umiditatea ridicată au permis ca vegetația – cuprinzînd peste 40 000 de specii – să-i confere țării denumirea de „paradisul mereu verde".

Vaste bogății posedă și subsolul indonezian, dintre care petrol, nichel, cositor, bauxită. Desigur, efortul poporului indonezian a putut fi orientat spre crearea unei economii proprii numai după cucerirea independenței naționale, la 17 august 1945. În prezent, se desfășoară un complex proces de realizare a unor măsuri economice de interes național care să asigure progresul general. Activitatea economică s-a extins simțitor în ultimii ani. În pofida distrugerilor cauzate de inundații sau secetă, producția agricolă a crescut an de an, în acest sens remarcîndu-se producțiile de cauciuc, lemn și ulei de palmier. O dezvoltare continuă au cunoscut industriile extractivă și prelucrătoare, transportul și telecomunicațiile, comerțul exterior.

În capitala țării, Jakarta, peisajul s-a îmbogățit cu schele și utilaje de construcții, cu siluetele unor noi fabrici și ale unor impozante edificii cu destinație socială și culturală. De asemenea, de-a lungul drumurilor de la Jakarta la Bandung, Semarang sau Yogyakarta, la Surabaya și alte localități vechi de pe insula Java, alături de plantațiile de orez și ceai, de arbori de cauciuc, palmieri, cocotieri și bananieri, se observă o prezență industrială tot mai evidentă. Locuitori ai orașului Bandung, unde în 1955 au fost formulate cele cinci principii ale coexistenței pașnice, mi-au povestit cu mîndrie despre realizările din ultimele decenii.

■

Fiecare din civilizațiile care s-au succedat de-a lungul timpului pe pămînturile mănoase ale Javei și-a lăsat pecetea nemuritoare. Fenomenul păstrării tradiției, al îmbinării originale dintre vechi și nou, este deosebit de prezent, de altfel, în întreaga Indonezie.

Deviza „Bhinneka tunggal ika" (unitate în diversitate), care este înscrisă pe stema țării este exprimată, în cazul insulei Bali, într-un univers dominat încă de existența – transpusă în nenumărate înfățișări în piatră – a zeilor. Prezența omului aduce, însă, în templele balineze, odată cu deosebita ambianță naturală și construcția deschisă, bucurie și optimism. În dansurile și ceremoniile balineze, sînt nelipsite scenele de luptă și muncă, omagiile aduse fenomenelor naturii. Aceleași imagini pot fi remarcate și în operele de artă, sculptură în lemn sau piatră, în pictură sau țesături, ornamente sau podoabe expuse la tot pasul în Denpasar sau alte localități. Și, în toate acestea, se reflectă spiritul bogat al creatorului indonezian, dragostea sa de viață și frumos, simțul măsurii, al echilibrului și armoniei.

■

În nord-vestul Javei – în marea insulă Sumatra, care se întinde pe 473 000 kilometri pătrați și are o populație de aproximativ 25 milioane locuitori – sînt mult mai puține vestigii arheologice, însă tradiția se păstrează în arhitectură, cultură și obiceiuri. Parcurgerea drumurilor formînd laturile triunghiului Palembang – Padang – Medan, convinge, încă o dată, de bogăția naturală a țării, dar mai ales întărește imaginea noului destin al marii insule sumatreze. Sînt evidente rezultatele obținute de locuitorii ei – asemenea tuturor locuitorilor țării – în lupta pentru înlăturarea urmelor trecutului colonial din economie și societatea indoneziană, pentru construirea unei vieți noi, prospere.

Rolul Sumatrei pe harta economică a țării a crescut în ultimii ani, în condițiile dictate de criza materiilor prime și a petrolului, dat fiind că, la exportul de țiței al Indoneziei – important stat producător de petrol, deținînd locul al nouălea printre cele 13 state membre ale O.P.E.C. – producția sumatreză își aduce o notabilă contribuție. În 1977, In-

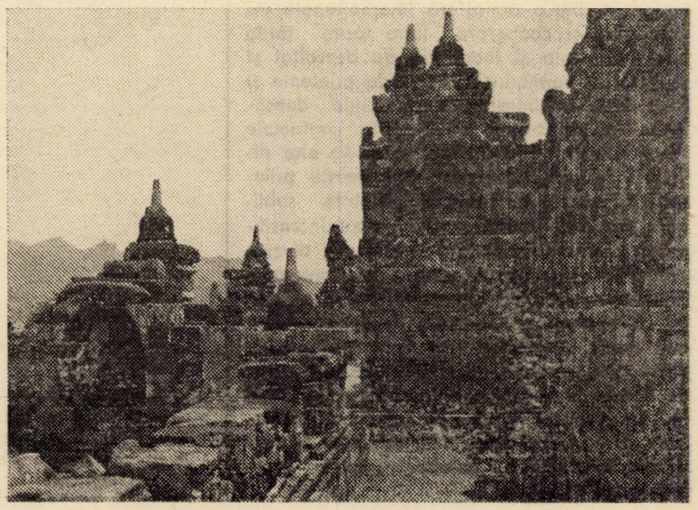

Borobudur, cu celebrele sale vestigii, pentru a căror salvare se întreprind mari eforturi

donezia – preciza ministrul minelor și energiei, dr. Subroto – a obținut, din exporturile de petrol, venituri evaluate la 7,3 miliarde dolari.

Însemnătatea acordată de conducerea de la Jakarta creșterii economiei naționale, consolidării tuturor ramurilor sale s-a vădit în măsurile adoptate după sesiunea Adunării consulative populare din primăvara acestui an și, mai ales, după formarea noului guvern. Este semnificativ, astfel, că, în calitatea sa de vicepreședinte al țării, Adam Malik a fost însărcinat cu „conducerea și controlarea programelor de dezvoltare națională ale celui de al treilea plan cincinal", care va începe peste un an.

Angrenate într-un vast efort de dezvoltare, insulele indoneziene sînt, în mod firesc, interesate în instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Apreciind că propășirea economică este o condiție a consolidării independenței politice, președintele Suharto a arătat că lupta împotriva sărăciei și subdezvoltării reclamă cooperarea întregii

În dansurile balineze se reflectă bogăția spirituală, dragostea de frumos, de armonie și echilibru proprii indonezianului

comunități mondiale, pe bazele respectului reciproc al independenței și suveranității naționale, ale avantajului reciproc, indiferent de sistemul politic al statelor.

■

Animate de idealul comun al dezvoltării naționale, într-o atmosferă internațională de înțelegere și cooperare între toate țările lumii, România și Indonezia au dezvoltat și consolidat, permanent, relații de prietenie și fructuoasă colaborare. O contribuție deosebită și-au adus-o, în acest sens, contactele guvernamentale, parlamentare și la alte niveluri, convorbirile purtate cu aceste prilejuri, inițiativele și măsurile adoptate subliniind interesul ambelor țări pentru intensificarea conlucrării bilaterale în cît mai diverse domenii. Totodată, fiecare din contactele româno-indoneziene din ultimii ani a marcat noi și importante momente în aprofundarea mai bunei cunoașteri reciproce, a depistării celor mai adecvate posibilități de cooperare, de strîngere a raporturilor dintre cele două țări, în interesul popoarelor român și indonezian, al edificării unei lumi mai bune și mai drepte, a păcii și colaborării între toate popoarele globului.

REPORTAJ PE GLOB

PAKISTAN – vestigii și aspirații

Iosif Socaciu

Cînd în secolul al VI-lea trupele persane și apoi cele ale hanilor mongoli au pătruns, prin trecătoarea Kibir, spre mănoasa vale a Indusului, ele au găsit aici o puternică civilizație formată și cristalizată cu mii de ani în urmă. Începînd de la poalele Himalayei și pînă la Marea Omanului, de-a lungul celor trei mii de kilometri pe care îi străbate, Indusul a fost leagănul unor vechi și înfloritoare centre de civilizație, loc de întîlnire, de așezare și conviețuire a numeroase neamuri care, odată cu scurgerea timpului, au dat naștere poporului pakistanez. Pe bună dreptate cineva spunea despre Pakistan că este un dar al Indusului, așa după cum Egiptul este un dar al binefăcătorului Nil.

Printre mărturiile care atestă dezvoltarea unei străvechi și profund originale civilizații în valea Indusului se numără vechea așezare Harappa, a cărei existență este apreciată la aproape 4 000 de ani. Săpăturile arheologice au dus la spectaculoase descoperiri care dau măsura gradului de cultură al unui popor care s-a format prin muncă și luptă, și care a știut să-și păstreze, în pofida tuturor vicisitudinilor, a invaziilor și oprimării străine, ființa națională, să-și îmbogățească continuu patrimoniul său spiritual. Case cu unu sau două etaje, străzi pavate cu cărămizi arse, sisteme de canalizare, băi publice sau particulare, ziduri de apărare construite într-o tehnică care surprinde și astăzi prin durabilitate și ingeniozitate ne vorbesc de înaltul nivel de civilizație atins de locuitorii acestor străvechi meleaguri.

La cîteva sute de mile mai spre sud, Moenjodaro, a cărui vîrstă depășește 4 500 de ani, cu extraordinarele sale lucrări arhitectonice, cu marile edificii, cu străzile sale largi și drepte, cu masivele fortificații ridicate în calea năvălirilor se constituie ca o unică și monumentală structură a unei metropole bogate și bine organizate.

Statui cioplite în piatră sau bronz, obiecte de cult sau de podoabă, unelte de muncă sau inscripții în cărămidă constituie tot atîtea mărturii vii ale modului de viață al locuitorilor orașului, ale ocupațiilor și preocupările lor cotidiene, ale organizării și funcționării statale.

Plecînd din Moenjodaro, trecînd apoi prin Harappa Taxila Thatta, Heyderabad și Lahore vom putea reconstitui cu fidelitate istoria furtunoasă a acestor locuri începînd cu civilizația hindusă și continuînd cu civilizațiile budistă, macedoneană, persană sau arabă, care s-au suprapus, nu o dată, prin mijloacele cele mai violente, prin aprige încleștări, lăsînd adînci amprente asupra poporului pakistanez. Ultima dintre aceste civilizații a însemnat și cea mai înfloritoare perioadă din trecutul poporului pakistanez, căci sub influența arabă se dezvoltă meșteșugurile, artele, comerțul, învățămîntul și cultura. Sînt construite palate, biblioteci, școli și moschei în special în orașul Lahore, care devine cu timpul unul din principalele centre ale culturii islamice, faimă care și-a păstrat-o pînă în zilele noastre.

Străbătîndu-i astăzi largile bulevarde sau străzile înguste tipic orientale, călătorul poate să admire monumentele și vestigiile cetăților de odinioară, cele mai multe datînd din perioada împăraților din dinastia Moghal, considerată perioada de aur a orașului, ca și cartierele modeste unde meșteșugari iscusiți lucrează încă după aceleași tehnici, datînd de sute de ani, podoabe de aur, argint sau cupru. Mausoleul lui Jehangir sau al soției sale Nur Jehan, fortul cu nenumăratele sale pavilioane și turnuri, vechea universitate, alături de orașul vechi, alcătuiesc, la rîndul lor, un adevărat patrimoniu al unei grandori

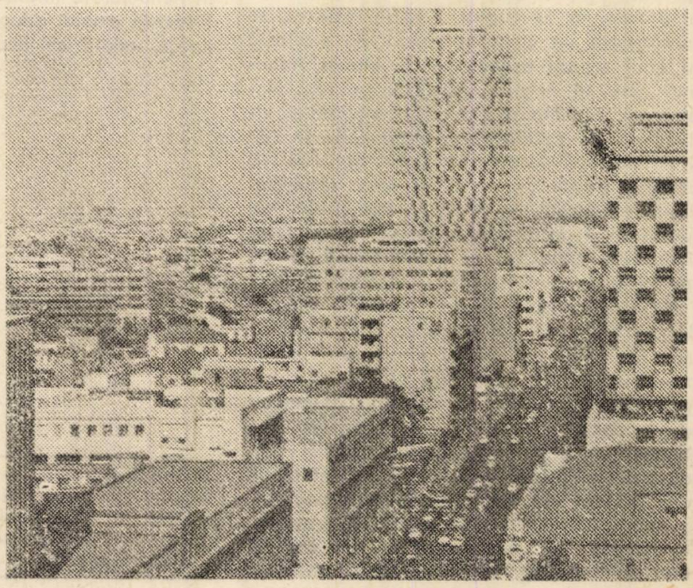

Karachi — principala poartă maritimă și aeriană a Pakistanului